

Ljubljanska banka

nadaljuje tradicijo GORENJSKE KREDITNE BANKE

LETO XXV. — številka 80
Cena 70 par

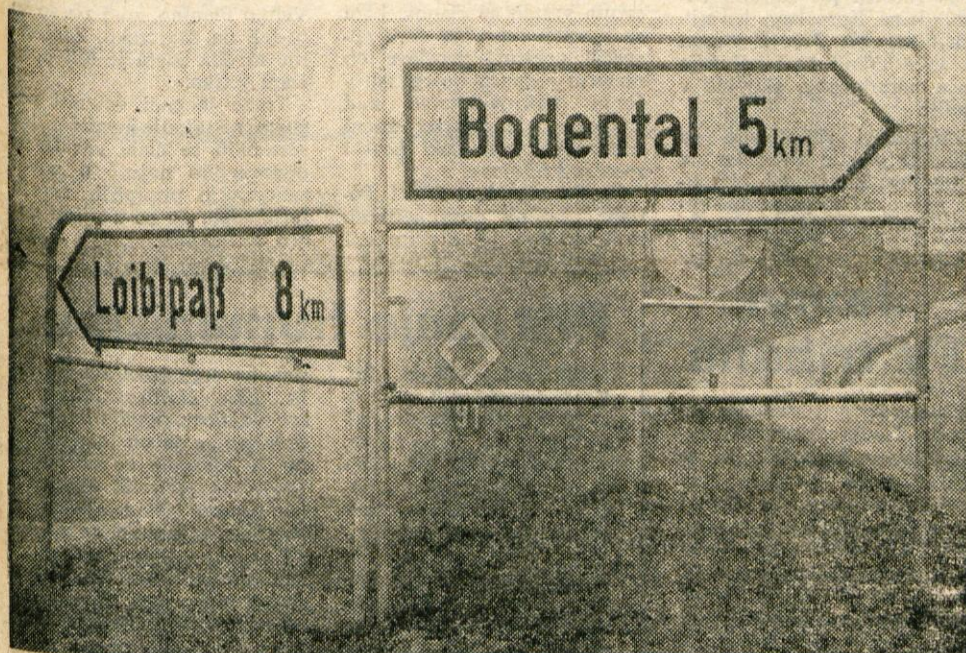
Ustanovitelji: obč. konference SZDL
Jesenice, Kranj, Radovljica, Sk. Loka
in Trzin — Izdaja CP Gorenjski tisk
Kranj. Glavni urednik Anton Miklavčič
— Odgovorni urednik Albin Učakar

GLAS

KRANJ, sobota, 14. 10. 1972

List izhaja od oktobra 1947 kot tednik,
od 1. januarja 1958 kot poltednik,
od 1. januarja 1960 trikrat tedensko,
od 1. januarja 1964 kot poltednik,
in sedaj kot dnevnik sobota in nedelja

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Koroška je bila zadnje tri tedne v središču pozornosti vse svetovne javnosti. Nedorazumi krajevni napisi v slovenščini, na novo postavljeni ob ceste pred vstopom v naselja, kjer živijo (tudi) naši rojaki, so namreč sprožili divjanje nemškutarstvih ekstremistov in nam končno razkrili pravo podobo neznosnih razmer, v katerih se je znašla zatirana manjšina koroških Slovencev. Fotografija prikazuje prazen okvir na križišču ceste proti Plajbergu. Neznani šovinisti so minulo soboto odstranili tablo s slovenskim nazivom kraja ter jo odvrgli pred vrata bližnje žandarmerijske postaje. (Več o dogodkih odstranjanja meje si preberite na 9. in 10. strani.)

21. STRAN:

**Naročniki žrebajo
naročnike za
nagradno potovanje**

Kvalitetna, modna,
zimska ženska in moška konfekcija
v veliki izbiri

v prodajalni
KONFEKCIJA,
Titov trg 7,
Kranj

Odobrimo potrošniška posojila —
polog 20 %

Krojač na voljo — popravila brez-
plačna!

15. — 18. STRAN:

**Pred razpravo
o združitvi
skupnosti
zdravstvenega
zavarovanja
delavcev in
kmetov
objavljamo
gradivo, ki ga je
pripravil
Komunalni zavod
za socialno
zavarovanje
Kranj**

Kokra 25 LET

solidna postrežba
kvaliteta
izbira
konkurenčne cene

Dražji: moka, olje, sladkor

V Sloveniji nadomestila
za zvišane stroške

Zvezni izvršni svet je na torkovi seji odpravil kompenzacije za moko, olje in sladkor in sprejel odlok o določitvi najvišjih cen. Tako se je v sredo moka podražila po prečno za 0,36 dinarja za kilogram, litar olja za 0,84 dinarja in kilogram sladkorja za 0,32 dinarja.

Hkrati pa se je v torek v Ljubljani sestal tudi republiški izvršni svet in sklenil, da višje cene ne smejo vplivati na življenjske stroške občanov z nižjimi dohodki. To je treba reševati s politiko in sistemom delitve dohodkov in s socialnimi ukrepi.

Tako je republiški izvršni svet predlagal skupnosti otroškega varstva, da od 1. oktobra letos poveča vsem upravičencem otroški dodatek za 10 dinarjev na mesec, za dodatnih 10 dinarjev pa še tistim upravičencem, pri katerih družinski dohodek ne presega 600 dinarjev na člana. Skupnosti invalidskega in pokojninskega zavarovanja je predlagal, da za vse upokojence, katerih pokojnine so

pod republičkim poprečjem, izvede takoj delno valorizacijo pokojnin, s 1. januarjem pa še redno revalorizacijo. Občinske skupščine naj bi povečale socialne dajatve tistim, ki jim je to edini vir preživljanja. Republiški skupnosti zaposlovanja je predlagal, da poveča denarno nadomestilo začasno nezaposlenim, republiški izobraževalni skupnosti in drugim štipenditorjem pa, da pri letošnji revalorizaciji štipendij upoštevajo tudi omenjene podražitve.

Sredstva za te ukrepe naj bi občinske skupščine in samoupravne skupnosti zagotovile iz svojih virov.

Razen tega je republiški izvršni svet sklenil, da se s 1. oktobrom povečata najnižji kategoriji kalkulativnih osebnih dohodkov od dosedanjih 800 in 900 dinarjev na 900 in 1000 dinarjev. Delovnim organizacijam je priporočil, da v skladu z načrtano politiko zmanjševanja socialnih razlik in z rezultati dela bolj povečajo nižje kot višje osebne dohodke zaposlenih.

zarja
JESENICE

V. JUBILEJNI SEJEM OBRTI IN OPREME OD 14. DO 22. OKTOBRA

KRANJ

● V četrtek popoldne so se sestali člani izvršilnih vodstev občinskih družbenopolitičnih organizacij in na skupni seji razpravljali o srednjeročnem programu stanovanjske graditve, financiranju stanovanjske graditve in o družbeni pomoči v stanovanjskem gospodarstvu kranjske občine. Uvodne misli o ciljih stanovanjske graditve in o predpisih, ki naj bi jih še letos sprejela občinska skupščina za uresničitev dogovorjene stanovanjske politike, je podal direktor Podjetja za stanovanjsko in komunalno gospodarstvo Kranj Ivo Miklavčič. Poudaril je, da bi za razrešitev vseh stanovanjskih problemov v občini 1975. leta potrebovali 5000 novih stanovanj. Zgraditev teh stanovanj pa je hkrati eden osnovnih pogojev za uresničitev srednjeročnega programa razvoja kranjske občine. Zato se bo v občini treba sporazumeti za večji prispevek od osebnega dohodka za stanovanjsko graditev. Sedanji prispevek znaša 4 odstotke.

● V začetku tega tedna se je pri občinskem sindikalnem svetu sestala komisija za gospodarstvo in razpravljala o prpravah na občinsko konferenco. A. Z.

ŠKOFJA LOKA

● Sekretar komiteja občinske konference ZKS Škofja Loka Tine Kokelj sklicuje v ponedeljek ob 16. uri sejo komiteja. Za dnevni red predlaga obravnavanje pisma predsednika ZK Jugoslavije Tita in Izvršnega biroja predsedstva ZKJ, pregled sklepov 5. in 6. seje komiteja, obravnavanje problematike v zvezi z graditvijo šol v občini in priprave na 4. sejo občinske konference ZKS.

● V sredo se je mudil v Škofji Loki član predsedstva republiške konference ZMS Dušan Gačnik. Najprej se je pogovarjal s političnim aktivom občine o vlogi mladine in delu mladinske organizacije v občini. Zatem je skupno z nekaterimi člani občinske konference ter njeno predsednico Olgo Štucin obiskal mladinski aktiv Gimnazije, kjer so pogovori tekli o delu aktiva, povezavi z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami, programu dela in sodelovanju z OK ZMS. O istih vprašanjih so razpravljali tudi v Gorenjski predilnici, vendar s poudarkom na željah in težnjah delavske mladine.

Popoldne pa je Dušan Gačnik vodil razpravo s člani občinske konference, predstavniki aktivov in organizacij mladine v občini. Največ pozornosti je bilo posvečene programu dela, zlasti še vlogi mladih v krajevnih skupnostih, izobraževanju, sodelovanju z mladimi v drugih občinah, zamejstvu in drugih vprašanjih.

—lb

TRŽIČ

● Na zadnji volilni konferenci občinskega sindikalnega sveta so sklenili, da bodo letos v okviru Delavske univerze spet organizirali šolo za družbenopolitične delavce in člane samoupravnih organov. Tako obliko izobraževanja so uvedli že lani, vendar ni popolnoma uspela, saj je šolo od 50 prijavljenih slušateljev končalo le nekaj več kot 10. Tiste, ki lani šole niso končali, bodo letos povabili na poseben sestanek, na katerem se bodo pogovorili o slabostih lanske šole ter o tem, kaj bi morali izboljšati letos, da bo izobraževalna sezona uspešnejša.

—jk

Dnevni in drugi politično-informativni časopisi so že dalj časa opozarjali na svoj izredno težaven materialni položaj. Mnogi časopisi, med njimi tudi Glas, so v zadnjem obdobju zašli celo v izgubo. Kljub prizadevanjem in mnogim ukrepom samih izdajateljev oz. založnikov časopisov, je postajalo vse bolj očitno, da brez izdatnejše pomoči družbe tega vprašanja ne bo mogoče rešiti. Zato sta v začetku tega tedna predsedstvo in izvršni odbor republiške konference SZDL sprejela predloge za nekatere sistemske ukrepe v korist tiska.

Tako naj bi iz republiških sredstev zagotovili 50-odstotni regres za papir za tiskanje dnevnikov, pokrajinskih časopisov in nekaterih časnikov. Dohodek od oglasov naj bi bil tudi vnaprej oproščen davka, prodajo časopisov pa naj bi v prihodnje opustili obveznosti, ki veljajo sicer za prodajo tržnih izdelkov. Za modernizacijo tehnične baze časopisne dejavnosti naj bi uvoz nekaterih vrst sodobne grafične opreme deloma ali povsem opustili carine. Te predloge bo republiška konferenca

SZDL poslala pristojnim organom v sprejem. Ker bodo ti predlogi lahko sprejeti šele za prihodnje leto, politični tisk pa potrebuje pomoč takoj, sta predsedstvo in izvršni odbor RK SZDL sklenila, naj bi v prehodnem obdobju do sprejetja predlaganih ukrepov, t. j. za leto 1972, izdajatelje navedenih časopisov oprostili republiškega in občinskega proračunskega prispevka od osebnega dohodka.

Predstavniki pokrajinskih časopisov smo na seji upravnega odbora svojega združenja, ki je bila v četrtek v Celju, pozdravili predlagane ukrepe in ocenili, da bodo učinkiti teh ukrepov skupaj s sredstvi zvišane naročnine, z dohodkom od oglasov in ob kar največjem varčevanju ublažili hudo finančno stisko, s katero se vseskozi srečujemo. Hkrati smo izrazili prepričanje, da ustanovitelji pokrajinskih časopisov oz. občinske skupščine ne bodo odtegnile ali zmanjšale tiste podpore, ki so jo tem časopisom nudile že doslej.

glavni urednik A. Miklavčič

Obsodba dogodkov na Koroškem

V četrtek zvečer je bilo v Trzinu javno zborovanje na katerem je o mednarodnem položaju Jugoslavije in o odnosih s sosedi govoril predsednik komisije za mednarodne odnose pri republiški konferenci SZDL Jože Hartman. Hartman je najprej orisal načela naše zunanje politike, potem pa se je dalj časa zadržal pri zadnjih dogodkih na Koroškem ter njihovih vzrokih. Jože Hartman se je dotaknil tudi položaja naše narodnostne skupine v Italiji.

Udeleženci zborovanja so obsodili zadnje dogodke na Koroškem in sprejeli protestno pismo, ki so ga poslali generalnemu konzulatu v Ljubljani.

V njem pravijo, da so še bolj prizadeti zaradi tega, ker že dalj časa plodno sodelujejo s prebivalstvom in organizacijami tistih krajev, kjer je protislovenska gonja

najhujša. Tržičani so izrekli vso podporo demokratičnim silam Avstrije, ki zagovarjajo plodno sožitje in enakopraven položaj Slovencev onkraj meje. —jk

Delavni invalidi

Združenje vojaških vojnih invalidov v Poljanah ima v svojih vrstah 66 članov. Lani so invalidi največjo skrb posvetili pripravi proslave ob razvitju prapora svojega združenja. Pokroviteljstvo nad praporom je prevzel znani partizanski invalidski pevski zbor iz Ljubljane.

Tudi letos člani ZVVI Poljane niso nič manj aktivni. Preteklo nedeljo so pripravili

že svoj drugi izlet. Pomladi so obiskali Begunje, Drago in Veliko Planino, zdaj pa so se podali na Štajersko. Zanimanje za oba izleta je bilo med člani veliko.

Treba je tudi omeniti pogosto sestajanje invalidov. Na sestankih se člani združenja pogovarjajo največ o novih zakonih in predpisih, saj je želja vseh, da so z njimi dobro seznanjeni. —lg

Javna TV tribuna

Na izredni seji komiteja občinske konference zveze komunistov v Radovljici, ki je bila v torek popoldne, so sklenili, da bodo o pismu predsedstva ZKJ in predsednika Tita razpravljali na javni TV tribuni, ki bo 3. novembra v tovarni Veriga Lesce. Takrat bodo razpravljali tudi o stabilizaciji gospodarstva.

Predavanje o angolskih partizanih

V ponedeljek, 16. oktobra, bo v dvorani občinske skupščine na Jesenicah zanimivo predavanje, ki ga je pripravila občinska konferenca SZDL. O obisku med angolskimi partizani bo predaval Jože Božič, vodja jugoslovanske delegacije, ki se je tri mesece mudila v Angoli.

Predavanje bo ob 16. uri. D. S.

Priznanje humanizmu

Občinski odbor RK Kranj je pripravil za krvodajalce naše občine osrednjo proslavo, ki bo danes, v soboto, ob 16. uri v sejni dvorani občinske skupščine. V kulturnem programu bo sodeloval Akademski komorni zbor iz Kranja in folklorna skupina učencev iz Predvorja. Ob tej priložnosti bodo podelili priznanja os-

novnim organizacijam RK in odlikovali 470 zaslužnih krvodajalcev. Število krvodajalcev se je ob letošnji akciji povzpelo na preko 3.600, kar je velik uspeh te izrazito človečanske, humane organizacije. Za zabavo ob njihovem družabnem srečanju bo poskrbel ansambel JLA v prostorih delavskega doma. K. M.

JESENICE

● Za petek, 13. oktobra, je osnovna organizacija sindikata Železarne sklicala konferenco družbenopolitičnih organizacij Železarne, na kateri naj bi razpravljali o samoupravljanju v Železarni.

● Za petek, 13. oktobra, so sklicali razširjeno sejo koordinacijskega odbora za zamejstvo pri občinski konferenci SZDL, na kateri bi se dogovorili za boljše sodelovanje z zamejskimi društvi in spregovorili o nedavnih dogodkih na Koroškem.

● Dijaki jeseniške gimnazije, ki so med prvimi v jeseniški občini protestirali zaradi dogodkov na Koroškem, so v četrtek, 12. oktobra, zbirali podpise Jeseničanov, ki so s tem protestirali proti dogodkom na Koroškem. Ta protest bodo poslali Izvršnemu svetu SRS in avstrijskemu konzulatu v Ljubljani. D. S.

RADOVLJICA

● Komisija za odnose z zamejskimi Slovenci pri občinski konferenci socialistične zveze je razpravljala o nekaterih pogledih, ki zbuja nezadovoljstvo občanov. Gre za propagandne turistične in druge javne napise v občini, ki zaradi nemarnosti kvarijo podobo naselij in hiš. Komisija je ugotovila, da kljub opozorilom v občini še vedno niso odpravljani tuji napisi in spakederanke, posebno pri nekaterih lastnikih, ki oddajajo turistične sobe. Zato bo komisija na to opozorila občinsko skupščino in predlagala, da se v občini sprejme poseben odlok o poenotenju javnih napisov. J. R.

● V sredo se bosta sestala oba zbora radovljiške občinske skupščine. Na seji bo dana informacija o sanaciji blejskega jezera. Poleg tega pa sta na dnevnem redu tudi dva odloka s področja bodoče zemljiške politike v občini in razprava o problematiki ostarelih oseb v občini. Razpravljali pa bodo tudi o predlogu združitve skupnosti zdravstvenega zavarovanja kmetov in skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev Kranj.

● Bohinj, 13. oktobra — V Bohinju se je zjutraj začel dvodnevni seminar za vodstva krajevnih konferenc in krajevnih organizacij Socialistične zveze. Z republiške konference socialistične zveze se bodo seminarja udeležili tudi Vlado Beznik, Dagmar Šuster in Jože Kavčič.

● Prejšnji četrtek so se sestali na seji člani aktiva mladih novinarjev pri občinski konferenci Zveze mladine in predstavniki mladinskih aktivov v občini. Razpravljali so o vlogi mladih novinarjev pri delu mladinske organizacije in o delovnem programu aktiva mladih novinarjev. A. Z.

Nova cesta v Kamni gorici

Pred dnevi so v Kamni gorici začeli graditi novo cesto. Že pred dvajsetimi leti je bila v občinskem planu, vendar je leto za letom iz njega izpadala. Najpogostejši odgovor je bil, da za cesto ni denarja.

Nova cesta bo hitrejša in varnejša, kajti stara cesta je

zelo ozka in povzroča največje težave avtobusom. Pozimi se vsa stvar še bolj zaplete, kajti, ker cesta pelje tik ob hišah, so plazovi s streh stalna nevarnost. Novi del bo speljan nekoliko nad vasjo. Odcep bo dolg približno 1 kilometer, cesta pa bo široka šest metrov. **KOKI**

Tržič potrebuje obrat družbene prehrane

Na zadnjem posvetovanju direktorjev in predstavnikov tržiških delovnih organizacij, ki ga je sklical predsednik občinske skupščine Marjan Bizjak, so obravnavali tudi vprašanje graditve novega obrata družbene prehrane. Takega obrata Tržič sedaj nima, čeprav je v mestu in okolici veliko ljudi, ki redne prehrane nimajo zagotovljene in bi obrat družbene prehrane ali samopostrežo restavracijo potrebovali. Na omenjenem sestanku so sklenili, da bodo obrat družbene prehrane gradili v starem delu mesta, kjer bodo tudi trgovski lokali nekaterih tržiških podjetij in nov hotel. Vendar se niso mogli zedini

ti, ali naj bo obrat popolnoma samostojen ali pa naj bo del hotelske restavracije. Če bi prevladala druga varianta, bi morali pri hotelu zgraditi večjo kuhinjo ter poseben (in verjetno tudi ločen) restavracijski prostor. Dnevno naj bi v obratu družbene prehrane pripravili od 300 do 1000 obrokov. Skupščinski organi bodo poslali predlog za gradnjo nove restavracije tržiškim delovnim kolektivom in jih povprašali, če se za novi obrat zanimajo. Verjetno bo največja težava v tem, ker imata BPT in Peko že svoja prehranjevalna obrata (Peko zelo sodobnega), gradnja brez njune udeležbe pa bi bila težko uresničljiva. —jk

V torek zvečer se je sekretar sveta za vzajemno gospodarsko pomoč (SEV) N. V. Fadejev v Kranju pogovarjal s predstavniki Iskre, Planike in Save ter predsednikom občinske skupščine Slavkom Zalokarjem. Med pogovorom se je izkazalo, da so države SEV zainteresirane za okrepitev sodelovanja s temi kranjskimi podjetji in to ne le na področju klasične trgovine, marveč se zanimajo tudi za dolgoročnejske ekonomske odnose in za skupna vlaganja. (A. Z.) — Foto: F. Perdan

Socialna stabilnost delavca osnova stabilnosti v družbi

Marjan Rožič govoril kranjskim sindikalnim delavcem
o aktualnih vprašanjih v naši družbi

V sredo je na povabilo občinskega sindikalnega sveta prišel v Kranj sekretar Zveze sindikatov Jugoslavije Marjan Rožič. Dopoldne je obiskal Tekstilindus, popoldne pa je vodil razpravo o stališčih in nalogah sindikata na različnih nivojih pri uresničevanju gospodarske stabilizacije. Poudaril je, da so za sedanje aktivnosti na tem področju zelo pomembne besede tovariša Tita v govoru na Kozari in v intervjuju za zagrebški Vjesnik ter pismo tovariša Tita in izvršnega biroja ZKJ, ki praktično pomenijo nov pristop k uresničevanju družbene in gospodarske reforme in stabilizacije.

Predvsem gre pri tem za poziv, je poudaril sekretar Zveze jugoslovanskih sindikatov, da se vsa samopravni mehanizem vključi v uresničevanje zastavljenih ciljev. Sindikat pa se mora na vseh ravneh, od kolektivov, občine in republike do zveze boriti za nadaljnjo krepitev samopravnih odnosov in proti vse večji odvisnosti od administrativnih ukrepov, ki, čeprav so še tako dobro zamišljeni, le redko v celoti uspejo.

Ko je govoril o ciljnih ekonomskih in poslovnih politikah, je poudaril, da bo treba kljub letošnjim uspehom nekaterim področjem v bodoče posvetiti več pozornosti. Čeprav narašča izvoz hitreje kot uvoz in je naša plačilna bilanca vse bolj ugodna, čeprav naraščajo devizne rezerve, se večja industrijska proizvodnja in prav tako zaposlenost, pa se vendar še kažejo momenti, ki vnašajo nemir v gospodarske tokove. Zato tudi dosedanja stabilizacijska prizadevanja niso povsem uspela.

Pri tem je navedel primer življenjskih stroškov. Predvideno je bilo, da se bodo letos dvignili za 6 odstotkov, po sedanjih ocenah pa bodo porasli celo za 14 do 15 odstotkov. To zelo zaostruje potrebo po trajnih socialnih programih, pri katerih sindikat ne bi bil le pobudnik, ampak tudi oblikovalec neposrednih predlogov o tem, kako naj bo skrb za socialno ogrožene občane urejena. To je še posebno važno, saj je socialna stabilnost ena od osnov stabilnosti v družbi.

Na stabilnost v gospodarstvu ima močan vpliv tudi nelikvidnost, čeprav se v zadnjem času kažejo nekoliko ugodnejši rezultati. Zadnji čas je, je menil Marjan Rožič, da se tudi sindikati in vsi drugi zainteresirani začnemo

pogovarjati o tistih podjetjih v državi, ki so nosilci izgub in nelikvidnosti, da razčlenijo vzroke takega stanja in potem poiščejo rešitve.

Ko je govoril o načrtovanju ekonomske politike za prihodnje leto, je poudaril, da mora biti dosledno povezana s cilji srednjeročnega programa Jugoslavije in zastavljena naj bo tako, da bo vsaj delno odpravila pomanjkljivosti letošnjega razvoja oziroma nadaljevala tam, kjer smo že dosegli uspehe.

Predavanje Marjana Rožiča je bilo prvo izmed obsežnega programa sistematičnega informiranja kranjskih sindikalnih delavcev o aktualnih problemih pri nas, ki ga je kranjski občinski sindikalni svet pripravil za to sezono. L. Bogataj

Delavci za cerkljanski Eto

Pred nedavnim je podjetje Sap iz Ljubljane odprlo novo avtobusno progo Trebija-Cerkno. Avtobus vozi na novi progi trikrat dnevno, namenjen pa je predvsem delavcem, ki so zaposleni v industrijskem podjetju elektrotermičnih aparatov Eta Cerk-

no. Kot kaže se precej prebivalcev zgornjega dela Poljske doline zanima za zaposlitev v tej tovarni, saj so avtobusne zveze mnogo bolj ugodne od onih proti Škofji Loki. Podjetje Eta bo za razširitev svoje proizvodnje potrebovalo precej novih delavcev. —jg

Obravnavanje podatkov

Na Bledu je bil od 9. oktobra do včeraj sedmi jugoslovanski simpozij o obravnavanju podatkov, ki ga je priredil zvezni strokovni odbor za obravnavanje podat-

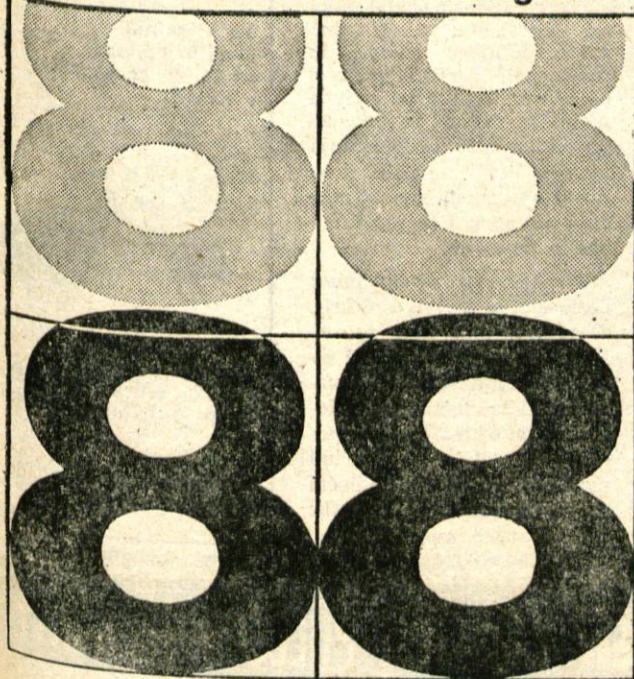
kov. Na njem so se srečali številni domači in tuji teoretiki in praktiki in obravnavali dosežke računalniških ved.

16

Ljubljanska banka
veliko
nagradno žrebanje

8888

denarnih nagrad

Podjetje za komunalno in stanovanjsko gospodarstvo Kranj

Obrtna podjetja in zasebne obrtnike vabimo, da svojo zamisel o izgradnji novih prostorov realizirajo v obrtno-komunalni coni v Kranju — Primskovo, na prometno dostopnem in ugodnem prostoru. V nakup vam nudimo 6 stavbnih parcel za obrtniško-komunalno dejavnost.

Z izgradnjo poslovnega prostora v Kranju, boste pripomogli k odpravi pomanjkanja vseh vrst obrtniških zmogljivosti, sebi pa zagotovili poslovni uspeh.

Razpis, ki je bil objavljen v sobotni številki »Glas« dne 30/9-1972, velja do 23/10-1972.

Vse informacije dobite v Podjetju za stanovanjsko in komunalno gospodarstvo Kranj, Cesta JLA 6/V, soba št. 4.

Sto let slovenskega kmetijskega šolstva

V soboto, 7. oktobra, so se začele v Mariboru in okolici prireditve ob 100. obletnici slovenskega kmetijskega šolstva. Pokrovitelj jubileja je predsednik gospodarskega zbora skupščine SRS Tone Bole.

V okviru praznovanja so odkrili spomenik, slavje pa

so popestrili tudi z razstavo grafik, ki ponazarjajo kmečko življenje in z razstavo o udeležbi kmečkega prebivalstva Slovenije, posebno pa severovzhodnega dela, v narodnoosvobodilni borbi. Zvrstila so se tudi številna strokovna posvetovanja s področja kmetijstva ter živilskopredelovalne industrije.

Pomemben dogodek je bila velika živinorejska razstava na Račjem dvoru pri Mariboru. Z razstavo so pokazali, da so minili časi »gospodarjenja na pamet« in da prav slovensko kmetijsko šolstvo prevzema veliko odgovornost za razvoj živinoreje.

V ponedeljek, 9. oktobra so se zbrali v Mariboru na posvetovanju tudi slovenski kmetijski pospeševalci. Posvetovanje je pripravil center za pospeševanje kmetijstva pri Kmetijskem inštitutu Slovenije. Pospeševalci so ocenili srednjeročni program razvoja slovenskega kmetijstva ter vsklajevanje tega razvoja med posameznimi slovenskimi pokrajinami. Predstavnik slovenske gospodarske zbornice inž. Rado Dvoržak je na posvetovanju poudaril, da regionalni programi razvoja kmetijstva v Sloveniji predvidevajo veliko rast kmetijske mehanizacije, zaradi česar se lahko zgodi, da stroji ne bodo polno izkoriščeni, stroški kmetijske proizvodnje pa se bodo zaradi tega večali. Meni je, naj pospeševalci zato predlagajo kmetom, ki jih obiskujejo ter svetujejo, skupinsko nabavo ter uporabo strojev in ustanavljanje strojnih skupnosti, ki so se marsikje v Sloveniji (tudi na Gorenjskem) dobro obnesle.

Krona praznovanja 100. obletnice slovenskega kmetijskega šolstva pa je bila poln živet temeljnega kamna za novo poslopje mariborskega kmetijskega izobraževalnega centra.

J. Košnjek

J. Košnjek

Komunisti Peka o Titovem pismu

Občani in komunisti podpirajo stališča, izražena v pismu predsednika Tita in izvršnega biroja predsedstva CK ZKJ. Tako je bilo tudi na zboru komunistov tovarne obutve Peko v Trzinu v sredo popoldan, ki sta se ga udeležila član sekretariata CK ZKS Franc Šetinc ter sekretar medobčinskega sveta ZK za Gorenjsko Polde Kejžar. Tovariš Šetinc je na zborovanju v Peku orisal glavne značilnosti predsednikovega pisma, dotaknil pa se je tudi političnega in ekonomskega položaja pri nas ter nakazal smer prihodnjega političnega delovanja ZK. Komunisti Peka so zborovanje izkoristili hkrati za pogovor o delu svoje organizacije. Menili so, da bo imela organizacija v podjetju večji vpliv, če se bo še tesneje povezala z osnovno sindikalno organizacijo, organizacijo ZM ter samoupravnimi organi. Prav tako se bodo morali v prihodnje komunisti bolj angažirati v podjetju ter pomagati, da

bo akcijski program občinske konference ZKS čim prej in temeljito uresničen. Komunisti Peka so na zboru govorili tudi o problematiki osebnih dohodkov, o stanovanjski politiki ter kadrovskih vprašanjih. Menili so, da mora biti stanovanjska politika v prihodnje taka, da bodo tudi ljudje z nižjimi osebnimi dohodki lahko prišli do stanovanj. Nadalje so v razpravi podprli stališče, da se morajo komunisti stalno izobraževati in izpopolnjevati ter skrbeti, da bo dobila organizacija ZK čim več mladih članov. Pri komunistih bo treba zaostri odgovornost za uresničevanje sklepov. To velja še posebno za ljudi, ki so na vodilnih in odgovornih mestih v podjetju.

Komunisti Peka so podprli pismo predsednika Tita ter izvršnega biroja, za izdelavo sklepov zbora pa so zadolžili sekretariat osnovne organizacije v tovarni.

Nov sistem nagrajevanja

Danes, 14. oktobra, bodo v Železarni Jesenice izplačali osebne dohodke okoli 5600 delavcem Železarne prvič po novem. Ob tej priložnosti je predsednik odbora za nagrajevanje v Železarni Ludvik Kejžar takole dejal:

»O novem sistemu nagrajevanja smo se v Železarni Jesenice začeli pogovarjati pred letom dni in sicer predvsem zaradi tega, ker je bil dosednji sistem pomanjkljiv, poln preživelih oblik, brez možnosti, da bi zagotovil resnično nagrajevanje po delu. Osnova so bili ceniki, ki niso bili odraz vloženega dela, poudarjali so predvsem subjektivne prvine in slabosti, da je imel nekdo že na začetku več ugodnosti. Cenik je kot element formiranja mase povzročil vrsto nepravilnosti, predvsem pa ni nudil možnosti za nadaljnje izpopolnjevanje sistema.

O novem sistemu nagrajevanja je razpravljal najprej delavski svet, nato pa je odbor za nagrajevanje pripravil gradivo za javno razpravo med člani kolektiva. Marca so o njem prvič razpravljali člani delovnih skupin in na osnovi pripomb se je izoblikoval dokončni predlog. Tega smo dali ponovno v razpravo.

Ob drugi javni razpravi smo opazili, da je bila kvaliteta razprav veliko boljša od prve. Na poseben razgovor smo ob drugi javni razpravi poklicali tudi vodje delovnih skupin, tako da so predlog novega sistema res znali ustrezno tolmačiti.

Nov sistem nagrajevanja je mnogo bolj objektivni kot prejšnji, obenem pa je njegova največja odlika prav ta, da nudi možnost nadaljnjega izpopolnjevanja. Osnova novemu sistemu je ocena delovnega mesta, ocena uspešnosti delavca na njegovem delovnem mestu.

Ob tem pa so ostali dodatki, ki so v skladu s sporazumom o delitvi dohodkov in osebnih dohodkov in smo zaradi specifičnosti obdržali tudi pravilnike o posebnih pogojih dela: za stalnost, težje pogoji dela itd.

Prav gotovo moramo tudi sedaj računati na probleme in težave in se zavedamo, da novi sistem nagrajevanja ni popola. Te probleme bomo odpravljali postopoma, sistem pa s tem izpopolnjevali, saj za izpopolnjevanje nudi vse možnosti in je prav zaradi tega precej boljši od starega.

D. Sedej

Drago Košmrlj govoril o mednarodni politiki

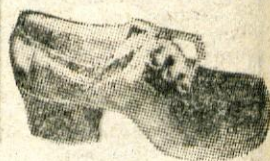
V sredo, 11. oktobra, je vodstvo krajevne organizacije ZKS Zlato polje — Stružvo pripravilo pogovor svojih članov z enim najstarejših slovenskih novinarjev, Dragom Košmrljem. Napovedano temo, mednarodni položaj Jugoslavije in aktualne zunanje-politične naloge, je predavatelj razširil na oris boja dveh velesil za vplivna področja, znotraj in izven tega pa poskuse uveljavljanja manjših držav, še posebej pa porajanje novih središč moči — zahodne Evrope, Kitajske in Japonske.

V pogovoru s številnimi poslušalci je tovariš Košmrlj, Zlatopolčanom sicer že več let dober znanec, povedal tudi, kaj meni o najnovejših nacionalističnih pritiskih na Koroškem in o tržaškem vprašanju. Poudaril je, da smo bili doslej vse premalo odločni pri zavzemanju za človeške pravice naših zamejcev.

Pravica ne prihaja sama — bolj ali manj prikrit genocid na Koroškem in nad Slovenci v Italiji sodi že dolgo na dnevni red zasedanja OZN.

Alenka Božič

Na V. sejmu obrti in opreme od 14. do 22. oktobra v Kranju

vam s posebnim sejemskim popustom nudimo ženske in moške čevlje po najnovejši modi.

Kern Stanko, modno čevljarstvo, Kranj, Partizanska cesta 5.

PAVILJON murhe NA SEJMU OBRTI IN OPREME V KRANJU

razstavljamo
in prodajamo

**POHIŠTVO
OKNA VRATA
GRADBENI MATERIAL
GOSPODINJSKE STROJE
OPREMO ZA CENTRALNO
KURJAVO**

**OD 14. DO 22. OKTOBRA 1972
V NOVI SEJEMSKI HALI
V SAVSKEM LOGU V KRANJU**

Najprej naj se uredijo cene

Na seji kmečke sekcije pri občinski konferenci SZDL v Trzinu so obravnavali med drugim osnutek republiškega zakona o gospodarjenju z gozdovi. Na območju Gozdnega gospodarstva Kranj, ki obsega kranjsko, škofjeloško in tržiško občino, je bilo že več podobnih razprav. Predstavniki Gozdnega gospodarstva Kranj inž. Leopold Zupan je na seji v Trzinu strnil probleme, okrog katerih se je sukala dosedanja razprava. Povsod je bilo poudarjeno, da so gozdovi družbeno bogastvo, zato kmetje in družbene gozdarske organizacije menijo, da mora tudi družba prispevati več za gozdove in njihovo vzdrževanje ter reprodukcijo. Prav tako ob letošnji razpravi lahko ugotovljamo, da se pojavljajo ista sporna vprašanja kot v razpravi pred leti: vsklajevanje gozdnogospodarskih in lovskogozdarskih načrtov, okrog katerih so pogosti spori med gozdarji, kmeti in lovci, nadalje plačevanje biološke

amortizacije, formiranje republiškega gozdnega sklada, kamor naj bi dajala svoj denar tudi lesna predelovalna industrija, ter seveda pravice samoupravnih skupnosti kmetov-lastnikov gozdov. Gozdno gospodarstvo Kranj ima v tem pogledu že dalj časa precej razvejano samoupravo. V vsaki od treh občin imajo kmetje svoj svet, vsi trije skupaj pa tvorijo osrednji svet kmetov-lastnikov gozdov, ki povsem enakopravno odloča o bistvenih vprašanjih gozdnogospodarskega okoliša skupaj s centralnim delavskim svetom GG.

Problem, ki najbolj tare lastnike gozdov, je vprašanje prometa z lesom in njegove cene. Osnutek zakona pravi, da opravlja promet z lesom samo tista organizacija, ki z gozdovi gospodari. To so gozdna gospodarstva. Kmetje pa pravijo, da bi lahko z lesom trgovali tudi kmetijske zadruge in podjetja lesnopredelovalne stroke. Kmet bi lahko na ta način prodal les boljše-

mu kupcu. Odtod zahteve po prosti prodaji lesa. Kmetje v gozdnogospodarskem okolišu GG Kranj gledajo na to vprašanje dokaj realno. Ne zahtevajo proste prodaje lesa, če se njegove cene uredijo ter izenačijo s cenami pri naših sosedih. Sedanja odkupna cena za kubik hlovdovine znaša okrog 360 dinarjev, nova pa bi se morala sukatati okrog 450 dinarjev. Cene gozdnim asortimentom so že od leta 1970 dalje zamrznjene. Če se zahtevi po višji odkupni ceni ne ugodijo, pravijo kmetje, vztrajamo na prosti prodaji tistemu kupcu, ki bolje plača!

Razprave o osnutku novega gozdnega zakona torej ponovno kažejo, da mnenja javne razprave, ki je bila pred leti, sestavljali osnutka niso upoštevali dovolj in da so zato marsikatero zahtevo kmetov, gozdnih gospodarstev in lesnopredelovalne industrije enostavno prezrte ali le bežno omenjene.

J. Košnjek

Uran, marmor in naravne lepote nudijo možnosti razvoja

Velika razdrobljenost obratov oziroma podjetij, ki jih je v dolini kar trinajst, je ena izmed značilnosti gospodarstva Poljanske doline, ki sodi med najmanj razvita območja škofjeloške občine. Velik je tudi delež kmečkega prebivalstva, ki kljub upadanju v zadnjih letih še vedno predstavlja kar 40 odstotkov prebivalstva. Dovolj zgovorni so tudi podatki, da je bilo v zadnjih šestih letih vloženo v osnovna sredstva le 12 milijonov dinarjev, kar predstavlja komaj tri odstotke investicij v občini. Vseh 13 gospodarskih organizacij zaposluje komaj 14 strokovnjakov z visoko ali višjo izobrazbo, od tega rudnik urana 8, prek 400 delavcev pa se vsak dan vozi na delo v Škofjo Loko. Razdrobljenost onemogoča mobilizacijo finančnih sredstev in znanja, uvajanje sodobne tehnologije na tržišče, skratka, sodobnega gospodarjenja.

Vsi obrati v dolini so lani ustvarili slabih 95 milijonov celotnega dohodka. Največji delež pri tem ima obrat Termike s skoraj 5 milijoni, sledijo pa obrati LTH Škofja Loka, Jelovice Škofja Loka in Alpine Ziri s približno po 4,5 milijona dinarjev družbenega bruto produkta. Med matičnimi podjetji je najmočnejši Marmor Hotavlje, ki je v zadnjih letih zgradil nove zmogljivosti za proizvodnjo umetnega marmorja in je lani dosegel 3,750.000 dinarjev družbenega bruto produkta. Na Sovodnju pa se razvija podjetje Termopol s proizvodnjo plastičnih mas. Lani je doseglo 2,5 milijona dinarjev družbenega bruto produkta.

Obrati v Poljanski dolini zaposlujejo 792 delavcev, a le dve podjetji po več kot 100. To sta obrata Termike iz Ljubljane, ki skupaj dajeta kruh 153 delavcem ter obrat Alpine Ziri v Gorenji vasi, ki zaposluje 173 delavcev.

V letih 1965 do 1970 so vse gospodarske organizacije v Poljanski dolini investirale približno 2,5 milijona dinarjev, od tega 12 milijonov v osnovna sredstva, 7,5 milijona v obratna sredstva in 1,7 milijona v objekte družbenega standarda. Le približno 5 milijonov naložb so pokrili s krediti, ostalo pa so bila lastna sredstva. Najmočnejši investitor je bila Termika Ljubljana, ki je v svoja obrata vložila skoraj 11 milijonov dinarjev, od tega približno polovico v osnovna sredstva. Na drugem mestu je Marmor Hotavlje, na tretjem pa Termopol Sovodnj, ki je vložil 2,5 milijona dinarjev v nakup opreme.

Za obdobje do leta 1975 gospodarske organizacije Poljanske doline napovedujejo 182,5 milijona dinarjev novih naložb. Od tega odpade na rudnik urana v Zirovskem vrhu 117 milijonov dinarjev. Investicije v osnovna sredstva bodo znašale predvidoma 150 milijonov dinarjev, pri čemer odpade na izgradnjo rudnika urana kar 111 milijonov.

Od drugih predvideva največje investiranje Termopol Sovodnj, ki ima v načrtu gradnjo novih proizvodnih prostorov in nakup opreme. Gradnja jih bo veljala 10,8 milijona dinarjev, za nakup opreme pa bodo porabili 7 milijonov dinarjev. Računajo tudi, da bodo v tem času odplačali 2 milijona posojil.

Alpina Ziri, ki je lani kupila v Gorenji vasi nov obrat, planira v naslednjih letih nakup nove opreme za proizvodnjo, za kar ima pripravljena lastna sredstva. LTH Škofja Loka so pripravljene

vložiti v obrat v Poljanah 9,3 milijona dinarjev, Termika bo modernizirala obrat v Poljanah in kupila novo opremo za obrat v Bodovljah. Jelovica pa namerava vložiti 4,5 milijona dinarjev v osnovna sredstva.

Podjetje Marmor Hotavlje predvideva v tem času za 5,6 milijona dinarjev naložb. Nameravajo kupiti nove stroje in zgraditi prizidek k novi proizvodni hali s površino 500 kvadratnih metrov.

Gospodarske organizacije pričakujejo, da bo družbeni proizvod leta 1975 za 156 odstotkov večji kot je bil lani, število zaposlenih pa bi se v tem času povečalo le za 56 odstotkov.

Vendar vsi ti podatki kažejo, da bo tudi po letu 1975 slika gospodarstva v Poljanski dolini ostala podobna sedanjosti. Razdrobljenost se ne bo zmanjšala in razvoj bo še naprej zastajal za drugimi področji, ne samo v občini, temveč tudi na Gorenjskem. Delovne organizacije res planirajo povečanje družbenega proizvoda, nekatere nove naložbe in povečanje števila zaposlenih, vendar ni nikjer predvideno, kdo naj bi bil tisti, ki bi povezal naravne, finančne in druge vrednote Poljanske doline in s tem omogočil hitrejši razvoj. Morda bi bil to lahko rudnik urana, saj bo v kratkem potreboval najmanj 500 novih delavcev, ali pa Marmor Hotavlje ali pa Termopol Sovodnj. Pomembno komponento v razvoju pa lahko predstavlja tudi razvoj turizma, saj ima dolina vse pogoje tako za zimsko kot letno rekreacijo. Prvi koraki so že storjeni z razvojem kmečkega turizma, izdelani pa so tudi že predlogi za razvoj smučarskega centra v Stari Oselici v povezavi s počitniškim domom na Trebiji.

Vsekakor načrtovalci razvoja ne bodo mogli prezreti treh naravnih bogastev te doline: urana, marmorja in naravnih lepote, ki vsa tri dajejo dovolj možnosti za hiter gospodarski in turistični razvoj.

I. Bogataj

Na sejmu obrti in opreme

- pohištvo
- konfekcija
- galanterija
- plastični izdelki

OBISČITE NA NOVO ODPERTO PRODAJALNO   POLEG KINA CENTER

Tihožitja »z napako«

Ob razstavi tihožitij slikarja Ivana Gluhodova, naivca, ki pravzaprav ni naivec

Kaže, da bo letošnja škofjeloška kulturna sezona spet potekala v znamenju zanimivih likovnih prikazov (dasi se nam obeta tudi precej drugih umetniških dogodkov — toda o teh kdaj pozneje). Za uvedbo so v galeriji na gradu minuli ponedeljek zvečer odprli razstavo del žirovskega slikarja Ivana Gluhodova. Samouka? Da, samouka. Splošno veljavna oznaka »naivec« pri njem namreč ne bi ustrezala resnici, saj je s ciklusom olj, nastalih v preteklih dveh letih, izpričal neko novo kvaliteto, ki — razen pri dveh krajinah — s klasičnim samorastništvom Jakijevega ali Sedejevega kova nima dosti skupnega. Zakaj?

Osnovna razlika ni morda skrita v dosledno realistični obdelavi motiva, ki ga podobar skoraj fotografsko pedantno prenaša na podlago, temveč v izbiri tega motiva. Naivci se najčesteje lotevajo pejsažev ali prizorov iz vaškega življenja, katerih razgibanost jim nudi obilo notranjega užitka. Gluhodov pa je ubral čisto nova pota ter raje zajadril v svet intime, v pomirjajoče sfere tihožitij. Le-te kajpak terjajo zelo prefinjen čut za opazovanje in dojemanje, saj so vrednote, zajete v kupu pred človeka razporejenih predmetov, mnogo težje razumljive kakor, denimo, v kurentih poosebljena pustna razigranost. Poleg vsega lahko neizkušen ustvarjalec mimogrede prestopi mejo, ki loči kvaliteto od kiča. Zlasti realistični, stvarnost zvest način upodabljanja grozi, da bo iz sicer lepega, vendar barvno prenatrpanega šopka naredil mavrični zmazek, kakršni visijo po stenah podeželskih gostiln. No, Gluhodov še pravočasno odkriva »pasti« in omili bolečo pisanost — dasi sem ter tja vendarle prestopi črto ločnico. A to se je dogajalo celo starim flamskim mojstrom, katerih slikarske značilnosti so v marsičem sorodne značilno-

stim v izdelkih žirovskega »amaterja«.

Če bi morali izbrati, bi dobila najvišjo oceno Gluhodova »Jabolka«, »Jurčki« in »Kmečka malica«, kjer je avtor dosegel zavidljivo skladnost vsebine, kompozicije, plastičnosti in kolorita. Ni čudno, da so pokrovitelji omenjena tri platna uvrstili v zbirko šestih reprodukcij, ki sta jih Loški muzej in občinski sindikalni svet Škofja Loka ponudila presenečenim obiskovalcem in ki nadomeščajo običajni katalog. Sredstva zanje je prispeval tudi stari »zaveznik« organizatorjev, tovarna zdravil LEK iz Ljubljane. Uspele reprodukcije so natisnili v Gorenjskem tisku Kranj. I. Guzelj

Ravbarski cesar v Poljanah

V prihodnjih dneh bodo igralci KUD Poljane začeli po skoraj desetletnem premoru, zadnjikrat so uprizorili Cvetje v jeseni, študirali novo dramsko delo. Odločili so se za romantično ljudsko igro v osmih slikah »Ravbarski cesar« ali »Vse to ljubezen st'ri«, ki jo je po motivih Ivana Tavčarja — povest se dogaja v srednji 19. stoletja — pripravil sodobni slovenski dramatik Igor Torkar, v

poljansko narečje pa prestavil domačin Lado Jamar. Premiera naj bi bila še pred novim letom. S tem delom bodo Poljanci prihodnje leto nastopili tudi na vrtu škofjeloškega gradu v počastitev 1000-letnice mesta, pred tem pa bodo gostovali v več krajih. Delo, v katerem bo nastopilo najmanj trideset igralcev, bo režiral Igor Torkar. -lg

Kmečka (ljudska) in narodna noša

Nekaj misli ob razstavi Noša na Gorenjskem v Gorenjskem muzeju v Kranju

Razstava kmečka noša na Gorenjskem od poznega srednjega veka do začetka 20. stoletja, ki je te dni odprta v Gorenjskem muzeju v Kranju (v galerijskih prostorih v Mestni hiši), želi opozoriti predvsem na pglavitne oblikovne značilnosti, ki jih je noša gorenjskega kmeta doživljala na poti svojega razvoja. Ker je doslej razstava vzbudila pri obiskovalcih mnogo zanimanja, objavljamo prispevek dr. Marije Makarovičeve, znane raziskovalke slovenske ljudske noše, ki nam odpira pogled v globjo problematiko in nove dimenzije v obravnavanju naše ljudske noše.

V sestavku opredeljujem kategoriji slovenska ljudska (tudi kmečka) in narodna noša, ki sta večidel po formi predvsem pa po funkciji dve, povsem različni vrsti noš.

Tako kot noša drugih slojev, je tudi noša slovenskega kmeta doživljala svoj razvoj, ki odseva poteze posameznih stilnih obdobij. Spreminjala se je pod vplivom najrazličnejših gibal in okoliščin, ki so uravnavale kmetovo oblačenje, ob pobudah in vzorih, ki so jih dajala oblačila drugih stanov. Vsekakor pa se je v starejših obdobjih na splošno razvijala v okviru stanovskih razločkov, ki so jih razni družbeni redi uvažali z namenom,

da bi se prebivalstvo razločevalo po obleki glede na družbeni položaj, ki ga je imela »prtena in žametna gospoda«. V 18. in 19. stoletju pa takšnih predpisov niso izdajali več. V zunanjem svetu se v tem času vedno bolj širijo svobodomiselnosti ideje, ki podarjajo enakost ljudi, kar se odraža tudi na zunanji, v obleki. Nadalje povzročijo nova tehnična odkritja 19. stoletja velik prevrat v domači in tuji tekstilni industriji. Sredi 19. stoletja začne njo na naše podeželje v vedno večji meri vdirati domači in tuji tekstilni izdelki, ki so podlaga spremembam v noši.

Nekako od sredine 19. stoletja lahko opazujemo vedno intenzivnejše poenotenje oblačenja na slovenskem ozemlju in zbliževanje z meščansko nošo. Kljub temu pa še vedno lahko tudi danes ugotovljamo posebnosti v načinu oblačenja slovenskega kmeta, kakršni ustrezajo njegovemu načinu življenja in s tem povezanemu odnosu do sprejemanja in soustvarjanja sodobnejših oblačilnih potez.

Kmečko nošo polpreteklega obdobja so strokovnjaki do nedavnega najpogostejše imenovali ljudska noša. Še splošnejši naziv, uveljavljen ob koncu prejšnjega stoletja, je narodna noša. Obe imeni sta za označevanje noše slovenskega ljudstva preohlapni, po drugi strani pa pomenita povsem določeno kategorijo noš. Obsežnejši pojem ljudska noša obsega noše različnih stanov, tako obrtnikov, delavcev in kmetov, ki se glede na družbeni in gospodarski položaj med seboj razlikujejo tudi po oblačenju. Zato je potrebno noše posameznih stanov ali družbenih skupin določene opredeliti, kakor na primer: obrtniška noša, delavska noša in kmečka noša. Izraz »narodna noša« pa ima danes očitno dva pomena. Še pred desetletji so ga uporabljali tudi strokovnjaki, ki so opisovali slovensko kmečko nošo, pod vplivom srbohrvatskega besedišča in je bil v tem primeru izraz »narodna« istoveten z izrazom »ljudski« tudi na drugih področjih kmečke kulture. Od konca 19

stoletja pa pogostejše uporabljamo »narodna« v pomenu »nacionalna«, torej je »narodna noša« nacionalna noša, ki pa nikakor ni istovetna z nošo, kakršno je nosilo ljudstvo (kmetje) na Slovenskem v 19. stoletju.

Prav takšna narodna noša — funkcijsko in največkrat tudi oblikovno spremenjena kmečka, večinoma prazna noša 19. stoletja — si zvečine lasti pravico, da predstavlja pristno kmečko nošo preteklega stoletja in tako daje nepravilno predstavo o oblačenju slovenskega kmeta v 19. stoletju. Narodna noša se je namreč porodila v času taborskega gibanja v šestdesetih letih 19. stoletja kot najbolj primerna uniforma za zunanje manifestiranje slovenske narodne zavesti. V istem času, to je v zadnjih desetletjih 19. stoletja, je začela tudi mestna in trška gospoda navzven izpričevati svojo pripadnost slovenskemu narodu s tem, da se je oblačila za razne slovesnosti predvsem pa za politična zbiranja v narodno nošo.

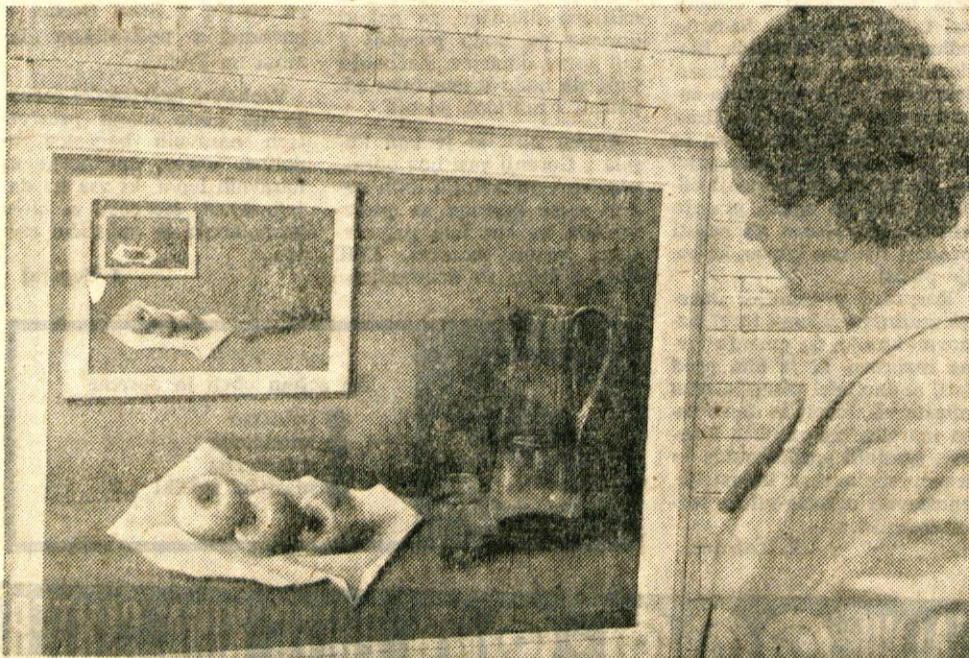
Z razpadom avstroogrške monarhije, ko je bil slovenski narod uradno priznan, pa je narodna noša vedno bolj postajala uniforma za razne, največkrat cerkvene, pa tudi še politične slovesnosti.

Po drugi svetovni vojni, ko nastajajo v mestih in na podeželju raznovrstni plesni in instrumentalni ansambli, v času povečanih kulturnih stikov in prikazov »narodne« dediščine doma in na tujem, zlasti pa v zadnjem času intenzivnejšega pospeševanja turizma, ko želimo poleg naravnih lepot in drugih dobrin vedno bolj zahtevnemu turistu nuditi tudi najrazličnejše zabavno-spektakularne prireditve, nastajajo narodne noše v najrazličnejših krajih Slovenije, po mestih, trgih in vaseh.

Takšna noša nedvomno ni več noša, ki bi se kontinuirano razvijala v okviru ene in iste družbene skupine, ampak je to noša, ki jo zavoljo navedenih potreb začenjajo oblačiti ljudje najrazličnejših slojev in življenjskih ravni.

Že pri skromnejšem poznavanju načina oblačenja slovenskega kmeta v preteklosti pa spoznavamo, da se te vrste oblačenja, ki želi prikazati kmetovo nošo 19. stoletja, od nje vedno bolj oddaljuje in predstavlja, kot smo omenili že na začetku, povsem novo kategorijo noše, to je narodno nošo.

dr. Marija Makarovič

Detalj z razstave Gluhodovih tihožitij. — Foto: F. Perdan

Iskra tovarna električnih merilnih instrumentov Otoče

v Združenem podjetju Iskra Kranj

razglaša naslednja prosta delovna mesta:

1. vodje prodaje
 2. mojstra orodjarne
 3. vodje kooperacij
 4. razvijalca I
 5. konstrukterja I
 6. 2 konstrukterjev II
 7. 2 tehnologov II
 8. rezkalca
 9. 20 delavk
- za delo v proizvodnji

Za zasedbo delovnih mest so zahtevani naslednji pogoji:

- pod 1.: ekonomska fakulteta I. stopnje oziroma višja komercialna šola, 3 leta prakse predvsem na področju vodenja prodaje in pasivno znanje enega svetovnega jezika;
- pod 2.: poklicna šola kovinske stroke in dodatno delovodska šola, 7 let ustrezne prakse v stroki, sposobnost za organiziranje dela in vodenje orodjarne;
- pod 3.: strojna ali elektrotehniška fakulteta I. stopnje, 3 leta ustrezne prakse, sposobnost komuniciranja s poslovnimi partnerji ter vodenja dela v oddelku in pasivno znanje enega svetovnega jezika;
- pod 4.: fakulteta za elektrotehniko I. ali II. stopnje, 2 leti ustrezne prakse z visoko oziroma 4 leta z višjo strokovno izobrazbo na področju razvijanja stroke, pasivno znanje enega svetovnega jezika ter sposobnost vodenja manjše skupine strokovnih sodelavcev;
- pod 5.: strojna ali elektrotehniška fakulteta I. ali II. stopnje, 2 leti ustrezne prakse z visoko oziroma 4 leta z višjo strokovno izobrazbo, pasivno znanje enega svetovnega jezika ter sposobnost vodenja manjše skupine strokovnih sodelavcev;
- pod 6.: srednja tehniška šola strojne ali elektro smeri, 4 leta ustrezne prakse in pasivno znanje enega tujega jezika;
- pod 7.: srednja tehniška šola elektro smeri — elektronika, 4 leta ustrezne prakse in pasivno znanje enega svetovnega jezika; srednja tehniška šola kemijske smeri za površinsko obdelavo, 4 leta ustrezne prakse in pasivno znanje enega svetovnega jezika;
- pod 8.: poklicna šola kovinske stroke — strugar in 2 leti ustrezne prakse v stroki;
- pod 9.: nekvalificirane delavke za priučetev dela v proizvodnji sestavnih delov, starost od 15 do 35 let.

Prijave sprejema splošni sektor Iskre — Tovarne električnih merilnih instrumentov Otoče, v Združenem podjetju Iskra Kranj, pošta 64244 Podnart, do 19. oktobra 1972.

Tovarna obutve

Peke

TRŽIČ

razpisuje na osnovi 161. člena statuta podjetja delovno mesto

pomočnika glavnega direktorja

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje pogoje:

da imajo visoko izobrazbo ekonomske smeri in pet let uspešnih delovnih izkušenj na vodilnih delovnih mestih v gospodarstvu ali

višjo izobrazbo ekonomske smeri in devet let uspešnih delovnih izkušenj na vodilnih delovnih mestih v gospodarstvu,

da imajo smisel za organizacijo, terensko delo in razvoj podjetja, samoiniciativnost, komunikativnost in odločnost.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema kadrovska služba podjetja 15 dni od tega razpisa.

lesnina

delovna enota Kranj

razglaša naslednja prosta delovna mesta:

1. poslovodje — vodjo skladišča

Pogoj: kandidat mora biti visokokvalificiran trgovski delavec z večletno prakso;

2. skladiščnika — mizarja

Pogoj: kvalificiran mizar s 3-letno prakso;

3. več prodajalcev

Pogoj: KV trgovski delavec z nekaj let prakse. Za eno delovno mesto prodajalca je zaželen študij za oblikovanje;

4. referenta potrošniških posojil — blagajnika

Pogoj: za to delovno mesto se zahteva popolna srednja šola in nekaj let prakse;

5. več vajencev

Pogoj: kandidati morajo imeti dokončano osemletko.

Osebnih dohodkov po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov podjetja. Lastnoročno napisano prošnjo naj kandidati pošljejo do 20. oktobra na naslov Lesnina, poslovalnica Kranj, Titov trg 5.

V svetu, ki išče strpnost in se počasi, toda vse bolj zaveda, da je edino enakopravnost med velikimi in malimi, bogatimi in revnimi, pot k boljšim medsebojnim odnosom, se dogaja tik ob naši meji nekaj, kar ni boleče samo zato, ker so žrtve ljudje naše krvi, marveč tudi zato, ker se žalosten del zgodovine očitno ponavlja.

Nekaj sto ljudi, ki se ne morejo sprijazniti z načeli dobrega sosedstva in spoštovanjem tistega, kar bi bili dolžni spoštovati, ker se je na to obvezala njihova vlada, je v zadnjih štirinajstih dneh razbilo in onečastilo nekaj deset tabel z napisi v slovenščini.

Medtem, ko ljudje in forumi v Jugoslaviji tako nasilništvo upravičeno obsojajo, je najprej treba povedati, kaj je sploh zapisano v avstrijski državni pogodbi, bolje rečeno tistem delu, ki obravnava življenje naše nacionalne manjšine v Avstriji. Pravice manjšine so zapisane v 7. členu leta 1955 podpisane državne pogodbe, ki pomeni hkrati rojstvo poveljne suverene Avstrije, ki je bila dotlej pod upravo zavezniških zasedbenih oblasti. Ta 7. člen govori tako o slovenski kot o hrvaški manjšini, ki živita na Koroškem, Gradiščanskem in

Divjanje na Koroškem

Štajerskem in določa, da uživata iste pravice pod enakimi pogoji kakor vsi drugi avstrijski državljani. V to je vključena tudi pravica do lastnih organizacij, zborovanj in tiska v svojem jeziku. Druga točka 7. člena določa, da imajo pravico do osnovnega pouka v slovenskem ali hrvaškem jeziku in do sorazmernega števila lastnih srednjih šol: v tej zvezi bodo šolski učni načrti pregledani in bo ustanovljen oddelek šolske nadzorne oblasti za slovenske in hrvaške šole. Nadalje je v tem členu določeno, da sta v upravnih in sodnih okrajih Koroške, Gradiščanske in Štajerske s slovenskim, hrvaškim ali mešanim prebivalstvom dopustni slovenščina in hrvaščina kot uradni jezik dodatno k nemščini. V takih okrajih bodo označbe in napisi topografskega značaja tako v slovenščini ali hrvaščini kot v nemščini. Avstrijski državljani slovenske in hrvaške manjšine na Koroškem, Gradiščanskem in Štajerskem so udeleženi v kulturnih, upravnih in sodnih ustanovah v teh pokrajinah pod enakimi po-

goji kakor drugi avstrijski državljani. Dejavnost organizacij, ki merijo na to, da odpravijo hrvaškemu ali slovenskemu prebivalstvu značaj in pravice kot manjšine, se mora prepovedati.

To je bistvo 7. člena avstrijske državne pogodbe, to so črke na papirju — toda resnica o teh črkah je drugačna. Napisne table v slovenskem jeziku snemajo in mažejo — in to kljub temu, da je teh tabel manj, kot bi jih moralo biti. Te table so namreč samo v tistih razmeroma maloštevilnih vaseh na avstrijskem Koroškem, kjer je bilo po ljudskem štetju iz leta 1961 ugotovljeno, da živi v njih najmanj 20 odstotkov Slovencev, kar je bil sploh pogoj za njihovo namestitev. Toda z nekaterimi napisi niso bili Slovenci zadovoljni niti tisti dan, ko so jih namestili in razlog je preprost: neverjetno pačenje slovenskega jezika! Slovenska imena krajev so napisana namreč arhaično ali pa v narečju, tako, kot jih izgovarjajo domačini. Namesto besede vas je, denimo, napisano »ves«, namesto Šentvid je napisano Šent-

fid in podobno. Takim napisom so nasprotovali Slovenci že od vsega začetka, pa so bile vse prošnje, ugovori in protesti zaman. Dogodki zadnjih dni so izpričali, da ne gre samo za odstranjevanje napisnih tabel, marveč tudi za dejanske grožnje Slovincem in celo napade nanje. Tako so na odbornika Janeza Wutteja v vasi Vesele naslovili vrsto grožljivih pisem in mu razbili okna na hiši samo zaradi tega, ker je javno zagovarjal slovenstvo na Koroškem. Na učitelja Mirka Hudla so neznanci celo streljali! In vse to se dogaja pred očmi avstrijskih oblasti, ki izjavljajo, da proti tistim, ki delujejo nasilno, ne bodo ukrepali. Vse, kar se je doslej »dobrega« zgodilo, je bilo, da so avstrijske oblasti namestile nekaj tabel nazaj — ki so jih naslednji dan podivjanci zopet odstranili! Stanje je očitno nevzdržno, toda vprašanje je, kaj bodo avstrijske oblasti storile, da bi preprečile divjanje nestrpnih teroristov na avstrijskem Koroškem. Namestnik jugoslovanskega zunanjega ministra je v Beogradu izrazil avstrijske-

mu veleposlaniku našo resno zaskrbljenost in isto je storil tudi naš veleposlanik na Dunaju. Toda ali bo to dovolj?

Znano je, da je Avstrija postavila vprašanje svoje manjšine (Tirolcev) na italijanskem ozemlju celo pred Združenimi narodi! V New Yorku je minuli teden avstrijski zunanji minister sicer obljubil, da se bo njegova vlada z vsemi silami borila zoper mednarodni terorizem in se je v tem smislu celo obvezal. To je bilo rečeno sicer med splošno razpravo o boju zoper mednarodni terorizem, toda veljati bi moralo tudi za to, kar se dogaja sedaj na Koroškem. Toda tudi brez obljub v Združenih narodih, da se bodo avstrijske oblasti namreč zoperstavile terorizmu, so to v primeru nasilja na avstrijskem Koroškem dolžne storiti tudi zaradi zelo jasnih določb 7. člena avstrijske državne pogodbe.

LJUDJE
IN
DOGODKI

Tretji največji dragulj

Diamant »Zvezda Sierra Leone«, po velikosti tretji dragulj na svetu, so te dni prodali neki newyorški draguljarski družbi. Ta 968,9-karatni diamant jajčaste oblike tehta skoraj četrti kilograma, prodali pa so ga baje za 2,4 milijona dolarjev.

Ugrabitev za milijon dolarjev

Ugrabitelji so za šest učenk in učiteljico na neki šoli v Faradayu 100 kilometrov od Melbourn, zahtevali milijon dolarjev. O zahtevi je razpravljala tudi avstralska vlada in sklenila plačati zahtevano odkupnino. Denar je ugrabiteljem izročil prosvetni minister države Victoria. Deklice in učiteljica zo zdrave prispele na neko policijsko postajo.

Ugrabil letalo

Poskus ugrabitve letala na letališču v Ronkih se je za ugrabitelja končal tragično. Takoj po vzletu letala s šestimi potniki in tremi člani posadke je neznanec s pištolo v roki zahteval od pilota naj spet pristane. Zračni gusar je zagrozil, da bo pognal letalo s potniki v zrak, če ne dobi 200 milijonov lir, prevoz do Rima in tam letalo za Kairo. Po pristanku je potnikom uspelo z zvijačo pobegniti iz letala, ugrabitelj pa je bil po bitki s karabinjerji ustreljen.

Dijak ubil dva profesorja

Učenec četrtega razreda gimnazije v Zadru 19-letni Miograd Vulinović je na stopnišču zadrske gimnazije najprej ustrelil svojega profesorja zgodovine Vica Vladkovića, nato pa še profesorje sociologije in ustave Gojka Matulina, ki je hotel svojemu kolegu pomagati. Vulinović je verjetno streljal zaradi slabe ocene iz zgodovine, ki jo je dobil letos v začetku pouka.

Najdražji cent

Ameriški novc za en cent iz leta 1793, ki je bil leta 1965 v vesoljski ladji Gemini 7, so nedavno tega prodali za 15.000 dolarjev. Numizmatični strokovnjaki pa menijo, da je novc že zdaj vreden 100.000 dolarjev. Vesoljca Borman in Lovell sta pismo potrdila, da je bil novc, ki je bil kot numizmatična redkost vreden 2000 dolarjev,

v kabini vesoljske ladje, ko je ta krožila okoli zemlje.

Šola se je zrušila

Takoj potem, ko je učitelj odslovil učence tretjega in četrtega razreda osnovne šole v vasi Pejdižima blizu Prijedora, se je staro šolsko poslopje porušilo. Pouk je potekal v stari in dotrajani zgradbi, ker ni bilo denarja za novo šolo.

Zgodovinski klobuk

Znameniti črn trirogljenik, ki ga je nekdaj nosil Napoleon, je naprodaj v Osaki za 94.000 dolarjev. Letos spomladi je bil kupljen v Franciji. Napoleonov muzej ni zmozel tolikšnega denarja, da bi ga uvrstil v zbirko stvari velikega osvajačca.

Velika železniška nesreča

V doslej najhujši železniški nesreči v Mehiki je umrlo 208 ljudi, več kot 1200 pa je bilo ranjenih. Nesreča se je pripetila v bližini mesteca Salitila, okoli 1000 kilometrov severno od Mexica. Nesreča se je pripetila zaradi prevelike hitrosti. Na delu proge, kjer se je nesreča pripetila, bi moral vlak voziti 60 kilometrov na uro, kompozicija z več kot 1600 potniki pa je drvela kar s 120 kilometri na uro. Tragedijo so zakrivali vinjeni železničarji.

Kolera v Siriji

V Libanonu bodo v kratkem začeli cepiti proti koleri, ker je v sosednji Siriji izbruhnila ta nevarna bolezen. Somo v Damasku je doslej zbolelo 52 ljudi.

Ledenik se bo odlomil?

Velikanski ledenik s 4500 metrov visokega Weis Horna v švicarskih alpah že nekaj časa preti, da se bo zrušil in pokopal pod seboj vasi Randu ob vznožju gore. Ledenik ima že 30 metrov široko razpoko, kamor so postavili televizijsko kamero, ki zabeleži sleherni spremembo v ledu. Pred časom so ledenik nameravali razstreliti, vendar pa so misel na to opustili, saj nihče ni vedel, kam bi se ledena gmota, ki tehta nekaj sto tisoč ton, zvalila.

Zanimanje za dragocenosti

Po uspeli razstavi egiptovskih arheoloških dragocenosti v Londonu se zanje zanimajo tudi

Švedska, Italija, Španija, SZ, Poljska, DR Nemčija in druge. V Londonu je razstava odprta že nekaj mesecev, na splošno željo pa so jo podaljšali še do konca leta.

Nenavadna letalska ovira

V ZDA v državi Ohio so deževniki ustavili letalski promet. Del pristajalne steze je pokrilo na tisoče deževnikov, tako da pol ure ni moglo nobeno letalo vzleteti ali pristati. Deževniki so se zatekli na pristajalno stezo iz bližnjih poplavljenih travnikov. Deževnike so pomeli s strojem za pometanje.

Popotovanje čez Saharo

Britanski književnik Geoffrey Moorhouse bo prihodnji teden odpotoval v Mavretanijo. Od tu se bo namenil na 6000 kilometrov dolgo pot čez Saharo. Pot bo prejezdil na kameli v približno enem letu. To naj bi bil doslej najdaljši potep po puščavskem pesku. O tem svojem potovanju namerava pustolovski književnik napisati knjigo. Pred njim je napravil 3500 kilometrov po puščavi neki Nemec ob koncu prejšnjega stoletja.

Rudarje zasulo

V rudniku premoga v Zenici se je zrušila stena jame v predelu, kjer utrjujejo izkope. Zasulo je štiri rudarje. Dva ranjena so reševalci že izkopali, medtem ko sta dva rudarja še v nevarnosti. Istočasno se je pripetila nesreča tudi v rudniku Breza. Iz jame so rešili dva hudo ranjena rudarja.

V 76 urah okoli sveta

Belgijski reporter Pierre Thonon je sto let po izidu romana »V 80 dneh okoli sveta« Julesa Verna postavil nov rekord. Za pot okoli sveta je potreboval 75 ur in 55 minut. S seboj je imel Vernovo knjigo, v katero je pritiskal žige mest, v katerih se je ustavil: Frankfurt, Rim, Karači, Delhi, Bankok, Hong-kong, Tokio, New York in Shannon. Rekorder je seveda potoval z letalom.

480 km peš

Kanadčan Phil Latupippe je hodil neprekinjeno 77 ur in tako prehodil 480 kilometrov. S tem podvigom je izboljšal svoj prejšnji rekord, ki ga je postavil lani, ko je prehodil okoli 400 kilometrov. Med hojo je pil samo koruzni sirup in juhe.

»Črni torek« koroških rojakov

Gonja proti Slovincem onstran Karavank je presegla vse meje razumnega — O dvojezičnih tablah, ki so samo še preteklost — Zahvalni govori in nacistična himna v čast policajem — Na silo razobešene zastave

Začelo se je minulo soboto popoldne, 19 dni po tem, ko so, širom po avstrijski Koroški namestili dvojezične napise, ki naj bi prišleku v bodoče oznanjali, da vstopa v vasico ali trg, kjer živijo (tudi) Slovenci. Pred slikovitim zaselkom Reka, kakih deset kilometrov zahodno od St. Jakoba, je obstal svetlosiv kombi. Dva izzivalno oblečena mladeniča sta planila venkaj, krenila k občestni tabli ter jo z nekaj dobro merjenimi brcami zbila iz cevastega okvirja. Ni ju motila navzočnost žandarja, ki je nedaleč proč vztrajno buljil v nebo. V dveh minutah sta bila gotova. Ogorčeni prebivalci so lahko samo nemotno strmeli v zadek oddaljujočega se vozila; nihče ga ni skušal zaustaviti.

10. oktober žalni dan koroških Slovincem

Mar res le koroških Slovincem? Ali ni to dan žalosti za vse Slovence, za vso Jugoslavijo?

Kajti tega dne v letu 1920 se je plebiscitarno odločilo za Jugoslavijo — ne le za pripadnost k slovenskemu jeziku — 15.279 volilnih upravičencev južne Koroške (cona A). To je bilo 40,96 odstotkov vseh glasov. Nemci pa so s pomočjo volilnih malverzacij, boljše organizacije, discipline in groženj vseh vrst, dobili 22.025 (59,04 %) glasov, ki so bili oddani za nemško Avstrijo.

Priče pa smo, kako je zdaj, v teh dneh po dvainpetdesetih letih, na Koroškem. Izbruhi histerije, teror, mazaške akcije, skrutitve partizanskih spomenikov, ogrožanje slovenskih življenj in imetja... Pri vsem tem pa pasivnost avstrijskih oblasti...

Res je v preteklih dneh dvignil svoj glas slovenski izvršni svet, protestirala je socialistična zveza delovnih ljudi, študentska mladina in delovni kolektivi.

Toda koroški Slovenci so se v letu 1920 izrekli za Jugoslavijo, ne le za Slovenijo! Ali kdaj pomislimo, da smo za zvestobo dolžni biti zvesti tudi mi, država Jugoslavija, kot celota?

15.279 mož, poleg njih pa seve tudi družine, kar bi številko početvorilo, se je z zaupanjem in zavestno odločilo za Jugoslavijo. Tega dejstva ne smemo pozabiti!

Pozabiti pa seve tudi ne smemo, da smo sopedpisniki avstrijske državne (mirovne) pogodbe. Jugoslavija bi morala odločneje terjati od Avstrije, da striktno izpolni vse člene pogodbe, posebno one, ki se tičejo naše narodnostne manjšine!

Vsekakor pričakujemo, da bodo zvezni organi, posebno pa sekretariat za zunanje zadeve, zdaj spregovorili odločno besedo. Koroški Slovenci ne smejo v svojem boju za pravice ostati osamljeni, kot so bili doslej, celih 25 let... C. Z.

»Naslednjih 48 ur smo prisostvovali nezastisljani burki, ki bi v drugačnih okoliščinah gotovo sprožila val posmeha,« pripoveduje domačin Mihael Antoni, trgovec in hotelir, bivši občinski odbornik, sicer pa vnet Slovenec. »Policaj je hodil od hiše do hiše ter resnega obraza poizvedoval, če morda vemo, kdo so zlikovci. Molčali smo, jasno. Saj ni vredno besed. Barabi vsi dobro poznajo, tudi žandarmerija. Iz sosednjega naselja sta in pripadata lokalni organizaciji SPÖ (Socialistična stranka Avstrije — op. p.), katere vodja je nacistično nastrojeni skrajnež. Njegovi pristajši niso oklevali odkrito izjavljati, da bodo v primeru, če bi jim kdo skušal preprečiti podiranje spornih napisov, podtaknili bombe ter začetili požare. Vaščane je strah, zato raje držijo jezik za zobmi. Povem vam, da smo v enakem položaju kot leta 1938, ob nasilni priključitvi k Hitlerjevi Nemčiji.«

● ZGODOVINA SE PONAVALJA

Nič bolje ni bilo v ostalih krajih Rožne doline, v Skofljah, Hodišah in Bilčovsu, ter v okolici Slovenskega Plajberga, Velikovca in Borovelj. Na predvečer obletnice plebiscita so si šovinisti, člani polzasebnih desničarsko-nacionalističnih gibanj Heimattienst in Abwehrkämpferbund, privoščili velika zborovanja ter nato, v kolonah, z okinčanimi avtomobili, krenili na obhod čez »komunistično nastroje« podeželje. Že prej je več skupin rjavosrajčnikov neovirano snelo preostale »sramotilne« znake ter jih zmetalo na dvorišča policijskih postaj in k vhodu v poslopje deželne vlade v Celovcu. Osrednje

»proslav« za Rožno dolino, ki šteje štiri občine in prek 20 tisoč ljudi, se je navzlic intenzivni propagandi udeležilo le 300 ekstremistov. Podatek menda dovolj nazorno priča, da nesmiselno rovarjenje proti narodno zavednim družinam, ki z ničemer ne kršijo avstrijske ustave in ki hočejo dobiti nazaj vsaj drobec uradno razglašeni pravice, zabeleženih v sedmem členu Državne pogodbe, nima dosti zagovornikov. Politični in ekonomski pritisk sta dosegla samo to, da so gospodarji in stanovalci množično razobešili zastave ter javno »demonstrirali svoje veselje nad trenutkom, ko je Koroška postala sestavni del Avstrije. Uslužbenec uradov in privatnih firm so namreč šefji oziroma lastniki zabičali, naj ne pozabijo okrasiti stavb, kajti nelojalnim, državi nenaklonjenim osebam bodo nemudoma pokazali vrata.

Mihael Antoni: »Ljudje si ponoči niso upali iz hiš.«

»Za naštetimi ukrepi kajpak stojijo vplivni provincialni krogi, združeni v patriotskih frakcijah čisto resnih strank, katerih ideologija je presneto malo podobna stremiljenjem deželnih oblasti,« pojasnjuje Antoni. »In vendar vodstva ne poskušajo preprečiti divjanja. Kaj boste rekli, če povem, da so udeleženci zborovanja v St. Jakobu ponoči od 9. na 10. oktober hrupno paradirali

pod našimi okni ter v našo zvečerjo policije prepevali sta nacistično himno! Edina skrb uniformiranih varuhov reda je bila preprečevanje fizičnih izgrezov in varovanje imovine, medtem ko izjavi dveh pobalnikov, da bi kazalo čim prej podkuriti kolovodji čusov (svinj) ter da bom, slovenist nesramni, kmalu okusil jezo domoljubov, nista sprožili nobene reakcije. Potlej so pri izhodu iz vasi znova zaigrali sramotno koračnico in žandarjem izrekli zahvalo, ker ni nihče motil slavlja. Katastrofa!«

● NITI OTROKOM NI PRIZANEŠENO

Najhuje je, da heimatdienstovci ne izbirajo sredstev in da se zatekajo k najrazličnejšim oblikam nasilja, ki so v demokratični družbi nedopustne. S prefinjenimi prijemi vabijo medse mladino, otroke pa, celo tiste najmlajše, hujskajo proti vrstnikom, katerih starši nočejo zatajiti slovenskega izvora. Ko sva pretekli torek s fotoreporterjem v St. Ilju spraševala mimoidoče, kako priti v Trebinjo, kjer biva skladatelj narodnih melodij Pavel Kernjak, je večina odgovorjenih stočno odkimavala in nama prosto obrnila hrbet. Sebe dolgolasega motorista ni skrbelo pokazati pravo pot ter priznati, da pozna avtorja »Mojceja« in »Katrce«.

»O 10. oktobru pod našo streho ne želimo ničesar slišati,« je pribil Pavlov sin, kmet, pevec in oče kopice živahnih šolarjev in šolarik. »List z nesrečnim datumom smo že zdavnaj iztrgali iz koledarja.«

In je razložil, da dvojezičnih tabel v Trebinji sploh niso postavili — čeprav bi jih morali. Nemškutarsko usmerjena manjšina je vnaprej onemogočila sleherni tovrstni poskus. Geslo »Govorite nemško, ne slovensko!«, ki zapolnjuje deset metrov dolg pas asfaltne ceste in ki mu zob časa spričo obstojnosti bele oljnatne barve zlepa ne bo odvzel arogance, najbolje ilustrira razplamtele strasti obsejencev.

»Zalostno je, da so vmes tudi nesporni Slovenci,« dodaja kompozitor. »Ono pacarkijo je, denimo, napleskal človek, ki se je rodil okraj meje in ki je oženjen s Kamničanko. Zdaj ona tolčeta zgolj nemščino — dasi sta ji komajda kos...«

Kernjakovi si nasprotniki ne drznejo napadati. Preveč neuklonljivi so, prepogosto in preodločno izpovedujejo resnično naravo družine, prevelik ugled uživajo. Čudoviti lesen kip Mojceja, mojstrovina žetinskega kiparja-samouka Petra Jovanoviča, ki krasno prostrani vrt posestva, je (Nadalj, na naslednji strani)

Heimatdienst je na predvečer obletnice plebiscita poslal v »očiščevalno akcijo« več ekip svojih mladih pristajšev, ki so odstranjene napise strpali v avtomobile in jih odpeljali v Celovec, pred rezidenco deželne vlade in pred stanovanje glavarja Hansa Sime. (Foto: Po Kärntner Tageszeitung)

Nekateri so menili, da je bolje ostati brez tabel kakor gledati oznake v »vindišu«. In ker jih ni nihče ustavil, bi danes po Koroški zaman iskali krajevna imena v našem jeziku.

(Nadalj. s prejšnje strani)

predmet obćudovanja nešte-
tih turistov. Skromnemu Pav-
lu so njegove melodije v iz-
vedbi Slovenskega okteta pri-
nesle slavo, ob kateri nizkot-
na politikantska prizadeva-
nja simpatizerjev raznih
ideoloških tokov pač popol-
noma zvedenijo.

● KAJ ZDAJ?

Kako bo v bodoče? Kaj sto-
riti? Ogorčeni funkcionarji,
diplomati in komentatorji,

zaskrbljen glavar Hans Sima
in neljubo presenečeni kanc-
ler Bruno Kreisky upajo v
srečen razplet koroške afere.
Podoba miroljubne, nevtral-
ne, demokratične republike
je nenadoma grdo popačena,
toda recepta, ki bi Avstriji
vrnil prejšnji ugled, ni nikjer.

»Sedanjí dogodki so posled-
ica dolgotrajnih procesov, o
katerih svet do nedavna ni
slutil ničesar. Priznam, težko
je razumeti, da v obdobju in-
tegracijskih teženj, ko načrt
združene Evrope dobiva otip-
ljive obrise, v srcu zahodne

civilizacije razsaja rasizem.
Ampak dejstva so dejstva in
v bistvu je peščica nedolžnih
napisov pomagala razkrinkati
resnično sliko stanja, zaradi
katerega smo Korošci dve de-
setletji trpeli nezaslišano po-
nižanje. Žal je danes prepo-
zno. Ukrepati bi bilo treba
leta 1955, ko črne sile še niso
dvignile potolčenih glav. Zdaj
jih bo težko ustaviti. Organi-
zirane so in zakonsko zaščite-
ne. Spet ubirajo preizkušene
hitlerjanske strune,« je za-
grenjeno razmišljal intelek-
tualce, čigar identiteto bomo
modro zamolčali. In najbrž
ni daleč od resnice. Dokaj
prepričljivo so zveneli tudi
očitki na račun avstrijske in
jugoslovanske javnosti, ki sta
mirno gledali zatiranje, sodr-
žavljanov in sorojakov; prva,
zaverovana v vsemogočnost
demokratične ureditve, je do-
pustila načrtno tlačenje stoti-
sočglave množice, drugi pa je
pomankljiva obveščenost in
pretirana skrb za mukoma
vzpostavljene prijateljske sti-
ke narekovala strpen odnos
do »internih vprašanj soses-
dov«, ugotavlja F. N.

»Izhod tiči v povsem legal-
nih opozorilnih ukrepih SFRJ
— ukrepih, ne besedah in pe-
ticijah — ki bi, dasi nemara
posredno, prisilili dunajske
kroge k bolj odločni zaščiti
Korošcev. Najnovejši razvoj
kaže, da brez energične pod-
pore zunanjih zaveznikov ne
bomo dosegli pričakovanih ci-
ljev. Videli ste, kakšen lov
na čarovnice' so povzročili
skromni, nevpadljivi sloven-
ski nazivi, ki predstavljajo
borih 5 odstotkov formalno
zajamčene enakopravnosti v
Avstriji živčih manjšin. Kak-
šen vihar bi šele dvignil po-
skus realizacije vsega, kar sto-
ji v tisočkrat izigrani Državni
pogodbi!«

Bo torej nauk zadnjih treh
tednov odgovornim odprli oči?

Besedilo: I. Guzelj
Foto: F. Perdan

Poljanski turistični delavci pred novimi nalogami

Se bo turistična sezona v Poljanah razte-
nila čez vse leto? — Koliko časa bodo Po-
ljanci še brez turistične prireditve? — Prva
naloge: ureditev kopališča

»Naše turistično društvo je
delavno po tradiciji. Pred
vojno smo imeli v kraju tri
gostilne in včasih je bilo pri
nas tudi po sto gostov, kar
se zdaj ne zgodi več,« mi je
pripovedoval tajnik turistič-
nega društva Poljane Lado
Jamar.

»Prve mesece je kazalo, da
bo letošnja sezona slaba. Ju-
lija, ko je pri nas največ go-
stov, je namreč turistom na-
gajalo vreme. Kasneje se je
sicer stanje popravilo, vendar
nismo dosegli pričakovanih
rezultatov. Morda nas je ma-
lo razvadila tudi lanska sezo-
na, ki je bila najboljša v
vseh povojnih letih. Menim,
da tudi letos se ni vse izgub-
ljeno, ker za praznike prič-
akujemo še več gostov, saj so v
gostilni na Vidmu letos odpr-
li šest novih sob z dvajseti-
mi ležišči. Lahko pa tudi po-
vem, da je bilo letos že več
nočitev kot lani. Območje tu-
rističnega društva Poljane
premore zdaj nekaj več kot
sto ležišč v enainvajsetih
gospodinjstvih.«

Kako je pri vas z zimsko
sezono?

»Prepričani smo bili, da bo
Stari vrh tudi nam pozimi
prinesel boljše čase, a kaže,
da smo se ušeli. V lepem in
suhem vremenu bi se še ka-
terj smučar odločil, da bi sta-
noval v Poljanah, a kaj ko je
ob slabem vremenu zaradi
blata ali snega skoraj nemo-

goče z naše strani priti v to
smučarsko središče. Če bi se
hoteli vključiti v zimski turi-
zem, bi bilo treba cesto asfal-
tirati. Precej smo se že po-
govarjali, da bi plačevali sa-
moprispevek, a iz tega ni bilo
nič. Druga težava pa je v
tem, da imajo le v poljanski
gostilni in pri redkih posa-
meznikih urejeno centralno
ogrevanje!«

Kako je s prireditvami?

»Po pravici povedano, ni-
smo še ugotovili, kaj bi bilo
za Poljane primerno. Pa tudi
premalo ljudi je, ki bi bili
pripravljeni delati. S tem pa
še ne mislim reči, da sčas-
ma le ne bi uspeli pripraviti
kakšne turistične prireditve!«

In načrti?

»Najprej moramo urediti
kopališče, saj nudi dokaj za-
lostno sliko. Postavili bomo
ograj, pripravili ležalne de-
ske, prenosne kabine in sani-
tarije! Nadalje je potrebno
postaviti v kraju nekaj sme-
rakozov, ki bodo turiste
usmerjali do znanih izletni-
ških točk v okolici. Mislim
pa tudi, da se je v zadnjih
meseceh v kraju marsikaj
izboljšalo tudi glede čistote.
Namestili smo nekaj košar in
posod za smeti, ki jih zdaj
enkrat tedensko odvažajo.
Moram reči, da se prebivalci
nasvetov krajevné skupnosti
kar dobro držijo!«

J. Govekar

Mladi Jeseničani varčujejo

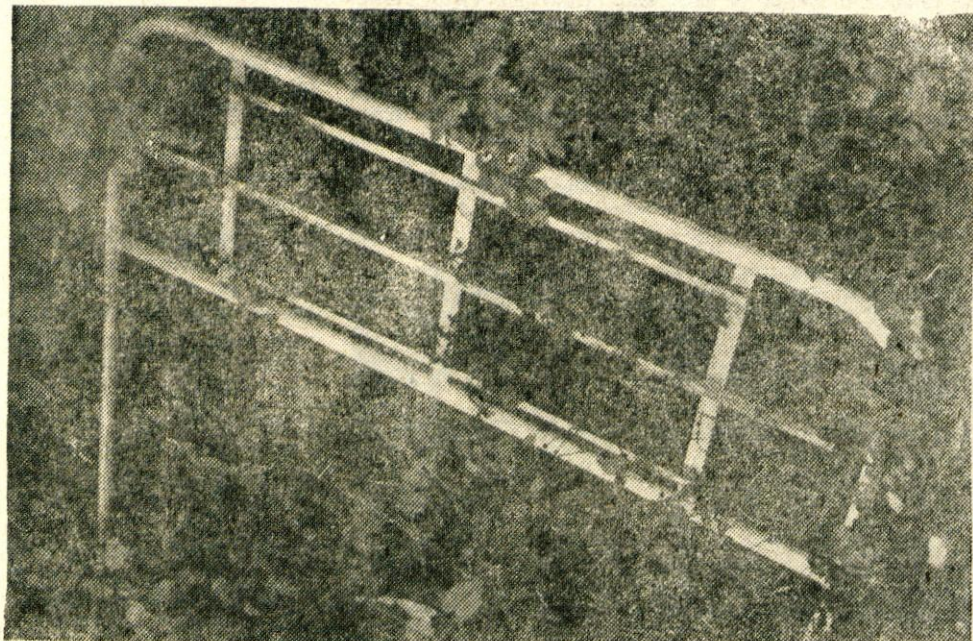
Na Jesenicah poslujeta po-
družnici dveh bank: podružni-
ca nekdanje Gorenjske kre-
ditne banke, zdaj Ljubljanska
banka in komaj pred letom
dni odprta podružnica Jugo-
banke.

Podružnica Ljubljanske ban-
ke je imela konec avgusta več
kot 16.000 hranilnih računov.
Hranilne vloge so dosegle
vrednost 40.800.000 N dinar-
jev.

Pri Ljubljanski banki si že
od vsega začetka prizadevajo,
da bi v čimboljši obliki uved-
li tudi čimveč šolskega oziro-
ma otroškega varčevanja. Ob-
držali so obliko varčevanja
nekdanje Gorenjske kreditne
banke, ko dobi vsak dojenček
ob rojstvu hranilnik in hra-
nilno knjižico z začetno vsoto
30 dinarjev. Prav zdaj pa uva-
jajo pionirske hranilnice;
prvo so odprli na osnovni šo-

li Prežihov Voranc. S temi no-
vimi oblikami varčevanja že
le vzgojiti in pritegniti med
varčevalce čimveč šolske mla-
dine. Ko bodo znani rezultati
prve pionirske hranilnice, jih
bodo postopoma uvedli tudi
po drugih osnovnih šolah.

Tudi pri Jugobanki si priza-
devajo, da bi pridobili kar
največ varčevalcev. Zdaj var-
čuje pri podružnici Jugoban-
ke na Jesenicah okoli 2000
varčevalcev, od tega 900
otrok. Z loterijo, znanimi
Ježki ter včlanjenjem v Jež-
kov klub so pridobili že pre-
cej mladine. S kuponom iz
Zvitorepca lahko mladi posta-
nejo člani kluba in s tem pri-
dobijo pravico do udeležbe
na izletu, ki ga za mlade or-
ganizira Jugobanka. Pred ne-
kaj meseci se je izleta mladih
varčevalcev v Postojno udele-
žilo 10 Jeseničanov. D. S.

Konstrukcija, v katero je bil pričvrščen znak s slovenskim napisom, je sicer iz močnih jekle-
nih ceví, ki pa vseeno niso mogle kljubovati brezumnemu divjanju nasprotnikov slovenšči-
ne. Tole je skupina »inkvizitorjev« izpulila iz tal ter jo zalučala v grmovje.

Bratstvo Kranj - Monza

V nedeljo, 8. oktobra, je bila v italijanskem mestu Monza pri Milanu velika slovesnost tamkajšnjih krvodajalcev, s katerimi so pobrateni krvodajalci Kranja. Našo delegacijo, ki so jo izbrale osnovne organizacije med najzastavljivejšimi krvodajalci, je vodil predsednik občinskega odbora RK dr. Branko Stangl.

Predolgo bi bilo opisovanje številnih izrazov simpatije prijateljstva in spoštovanja do uspehov na tem področju pri nas, tolikih vzklikov in aplavzov gostom na osrednji proslavi v okrašenih dvorani, v kateri je bila na najvidnejšem mestu v sredini odra velika naša zastava z rdečo zvezdo.

Dr. Stangl je v svojem govoru izrekel misel, da so krvodajalci prežeti s humanizmom, da za njihova dejanja niso plačilo ne proslave, niti značke in priznanja, marveč, da so s svojo krvjo rešili in pomagali preštevilnim neznanim ponesrečencem in bolnikom. Ob teh besedah dr. Stangla je vsa dvorana vzvalovala v dolgem aplavzu. Zupan pa je nato svoje ugotovitve naslovil prav na te besede in poudaril, da pobratenje krvodajalcev, katerih dejanja so najvišji dokaz humanizma, podira pregraje med narodi in državami ter med različnimi družbenimi ureditvami: kapitalizmom, socializmom, komunizmom. Ob tem je tudi izrazil željo in prepričanje, da se bo to krvno bratstvo med Kranjem in Monzo razširilo iz sedanjih ožjih krvodajalskih vrst na druga področja dejavnosti.

Vse štiridnevno srečanje v Monzi, bilo je že drugo, je bilo prežeto s simpatijami ne samo do medsebojnega sodelovanja med krvodajalci, marveč tudi do naše samoupravne družbene ureditve. Čeprav je bila to delegacija iz Kranja, so tam videli in govorili o njej kot o Jugoslaviji v celoti.

S strokovne plati so pogovorili zajeli medsebojne izkušnje o pridobivanju krvodajalcev, o organizaciji in delovanju transfuzijskih centrov, o izkušnjah pri konzerviranju krvi in podobno. Ob tem so gostitelji iz Monze izrazili že-

ljo, da bi posebna, ožja strokovna skupina prišla k nam na ogled.

Krvodajalstvo je pri njih organizirano dokaj drugače kot pri nas. Monza s 110.000 prebivalci ima komaj nekaj prek 900 krvodajalcev, medtem ko jih ima kranjska občina z okroglo 56.000 prebivalci prek 3.500. Njihovi krvodajalci so zato, razumljivo, večkrat na vrsti. Po 90 dneh, kot to določajo državni predpisi, že smejo klicati krvodajalce na ponoven odvzem. To je lahko štirikrat na leto, pri nas navadno enkrat. Predstavili so nam Armido Gatti, ki je dala kri 152 krat! Srebrno značko dobi krvodajalec šele po 24-kratni oddaji, prvo zlato po 50 in drugo zlato po 75-kratni oddaji krvi. Za naše pojme, ko naša organizacija vse bolj prodira v širino, je tamkajšnja ozkost presenetljiva. Toda ob njihovih razmerah jim je potrebno priznati uspeh.

PRASIČI, RAPALLO IN BEG

Gostitelji so se na vso moč trudili, da bi nam čimveč lepega in zanimivega pokazali in nam nudili čim prijetnejše bivanje. Tako smo imeli priliko ogledati si največje tovarne mesnih izdelkov iz svinjskega mesa na svetu »Visnar« pri Monzi. V njej dela prek 3000 delavcev, ki v modernih in mehaniziranih obratih predelajo dnevno od 1200 do 2000 prašičev. Uvažajo jih iz raznih dežel Evrope, tudi iz Jugoslavije ter iz Kitajske in Južne Amerike. V sušilnicah in skladiščih imajo nad pol milijona pršutov in stotisoče ton raznih salam in drugih izdelkov. Samo mortadele izdelujejo 13 vrst. Velika izbira!

Zraven te tovarne je zrasla posebna tovarna zdravil, ki izrabi vse, kar ni uporabljeno v jedilne svrhe — od parkljev in oči do zadnje ščetine. Najpomembnejši izdelek

je posebno zdravilo za ledvične bolezni.

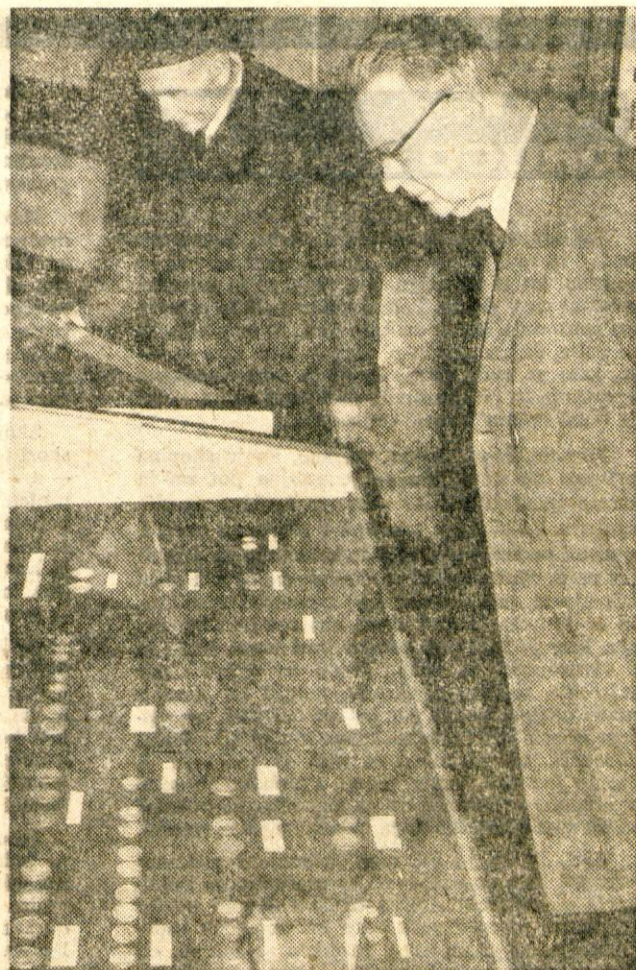
Izlet na Ligursko obalo je bil poln lepih vtisov. Navduševali smo se že ob moderni cesti preko Apeninov s tolikimi predori in viadukti. V Rapallu smo se spomnili na tisti, za nas poniževalni podpis mirovne pogodbe z Italijo 12. novembra 1920, s katero smo izgubili Trst, Goriško, Istro z Reko, Zadar itd. Lahko pa je ugotoviti sem ter tja, da tam še danes niso preboleli današnje, povojne delne korekture takratne Rapallske, nam vsiljene krivice. To zlasti v desničarskih krogih.

Ob izbiri za izlet v Milano ali k jezeru Como je bila velika večina naših za prvo. Škoda, da v pičlem popoldnevu ni bilo mogoče videti več kot Duomo, Gallerie ter ožje središče mesta. Slovito gledališče Scala je tam blizu. Želeli smo videti vsaj njegovo zunanje pročelje. Proti pričakovanju pa smo doživeli gledališče kar na trgu. Sprva smo opazili tam veliko gnečo ljudi, ki so drveli in se privali sem ter tja. Vmes je bilo slišati klice, krike... Bile so demonstracije, ki se navadno končajo s pestmi in kamenjem. Izmotali smo se iz vala, ki nas je bil zajel in dobesedno pobegnili nazaj v Galerio, ter ob malem pivu za 1.550 din komentirali ta dogodek, ki ga gostitelji sicer niso vključili v program, nam pa je veliko povedal. Milano kot največje delavsko središče je bil skupaj z Genovo in Torinom že nekdaj, pa tudi v današnjih gibanjih za socialne in družbene reforme vedno torišče naprednih sil.

Kranj je pobraten z mestom La Ciotat v Franciji, sodeluje z Oldhamom v Angliji, Ambergom v Nemčiji ter s Savono v Italiji. Pobratenje z Monzo je zasnovano zgolj med krvodajalci. Ne glede na to pa je to pobratenje pomembno, ker je zasnovano na darovanju krvi kot najplemenitejši gesti nesebičnosti in želja po prijateljstvu in miru. To pa je velik cilj. **K. Makuc**

Skupno z domačini so se tudi naši krvodajalci dostojno poklonili spomenu padlim v dveh svetovnih vojnah

Prejšnjo soboto zvečer so v Mestni hiši v Kranju odprli razstavo habsburškega denarja, ki je bil na Slovenskem v obtoku med leti 1521 in 1918. Pripravili so jo člani Numizmatičnega društva Gorenjske in bo odprta do 19. tega meseca — Foto: F. Perdan

Gvet brez bleščic

Stala je pri telefonu v restavraciji. Mlada, lepa, od pijače in vesele družbe že malo razgreta. Vrtela je številko za številko in ko se je na drugi strani dvignila slušalka, je nestrpnost vzdihnila: »Kje pa si bil toliko časa, Marjanček? Mamica te kliče. Sta pridna z Barbko?«

»Ne, ne morem še domov. Saj veš, da sem v službi. Veliko moram delati in zaslužiti veliko dinarčkov, da lahko skrbim za vaju. Saj veš, da moram veliko delati, odkar smo sami, odkar je očka odšel...«

»Vem, Marjanček, tudi jaz bi bila rajši doma. Misliš, da je prijetno toliko delati. Ampak moram...«

»Res sem ti včeraj obljubila, da bomo šli danes popoldne v park in na igrišče. Pa saj vidiš, da ne morem, da moram delati nadure...«

»Priden boji, no, Marjanček in ne sitnari. Saj že v šolo hodiš. Velik si že in velikega fanta ne sme biti strah...«

Mleko pogrej za Barbko in previj jo. Gotovo je vsa mokra. Saj jo znaš. Polivinilaste hlačke vzemi in pleničke daj notri. In spat jo daj in pokrij jo. Zase skuhaj hrenovko. V hladilniku je...

Boš naredil vse tako kot sem ti rekla. Pa pridna bodita in hitro zaspita, da mamico ne bo skrbelo. Veš, če ima skrbi, ne more delati...«

Glas ji je postajal vse bolj nestrpen, že rahlo osoren in nič več ni bil mehak in priliznen kot v začetku pogovora. Otroškova vprašanja in prošnje so jo dražile. Mudilo se ji je nazaj. Zven kozarcev in smeh sta jo vabila.

L. B.

Poklic:

Tehnični pregled vozil

Ali ste med tistimi, ki pred tehničnim pregledom svojega avtomobila mrzlično iščete mehanika, ker zanesljivo veste, da vam že nekaj mesecev vleče volan malo na levo in da neusmiljeno počí vsakokrat, ko se spustite na hitro po klancu navzdol? Ali pa ste morda med tistimi, ki opravljate servis redno in skrbite za svoj avto in vam je zato pot na tehnični pregled le formalnost? Kakorkoli, tehnični pregled je še kako priporočljiva zadeva, saj s tem voznik poskrbi za svojo lastno varnost in za varnost ostalih udeležencev v prometu.

Na Jesenicah je pri tehničnih pregledih vozil, ki jih opravljajo pri Viatorju, že vrsto let zaposlen IVAN POLJSAK, šofer po poklicu. O svojih izkušnjah pripoveduje:

»Tisti, ki se morajo na tehnični pregled vračati po večkrat, najbrž pravijo, da sem siten in tečen, tisti, ki prihajajo sem na lastno željo, ker bi radi imeli vozilo v redu, pa so zadovoljni. Nekako 40 odstotkov vozil odklonimo zaradi večjih ali manjših napak.

Nekateri se vozijo toliko časa, da se jim avto dobesedno ustavi. Pri tem pa ne pomislijo, da imajo še enkrat toliko stroškov kot bi jih imeli, če bi avto redno in skrbno vzdrževali. Ponavadi so silno nervozni, se pripravajo in negodujejo. Očitno bi se peljali po treh kofesih, če bi le mogli.

Veliko je lastnikov motornih vozil, ki so nadvse zadovoljni, če jim pregledamo vozilo. Ti pripeljejo svoja vozila na tehnični pregled večkrat na leto, posebno takrat, ko se odpravljajo na daljše potovanja. So pa tudi taki, ki so popolnoma nezainteresirani in odpravljajo napake zato, ker jih pač morajo, zaradi pečata v prometnem dovoljenju.

Pri tehničnem pregledu pregledamo prav vse: zavora, luči, profil gum, mrtvi hod volana, krenni mehanizem itd. Odklonimo tudi vse tiste, ki nimajo dodatne opreme in tiste, ki prihajajo z avtomobili, ki imajo poškodovano karoserijo. Če napako odstranimo in se vrnejo po 24 urah, jim tehničnega pregleda ni treba ponovno plačati, če pa se vrnejo pozneje, se tehnični

pregled opravi in zaračuna ponovno.

Najpogostejše napake, ki jih ugotovljamo pri pregledu vozil so napake na lučeh in signalnih napravah, saj okoli 80 odstotkov pregledanih avtomobilov nima pravilno nameščenih luči. Pri tem so največ krivi prav vozniki, ki sami nepravilno vstavljajo žarnice. Precej težav imajo tudi lastniki avtomobilov angleških tovarn, saj je pri minijih, austinih in drugih zelo pogosto problem z avtomati za preprečevanje drsenja, ki ne dosežejo dovoljenega odstotka.

Delo, kot je tehnični pregled vozil, ob vedno večjem številu avtomobilov ni le naporno in utrujajoče, temveč predvsem zelo odgovorno. Le ena napaka, ki jo spregledajo pri tehničnem pregledu, je lahko usodna za lastnika in za druge soudeležence v prometu. Zato natančnost in doslednost pri takem opravi nista sitnost in tečnoast, temveč le osnova za zanesljivost in varnost na cesti.

D. Sedej

Pionirji iz SZ v Kranju

Predstavniki pionirske organizacije iz Sovjetske zveze, ki jih je vodil prvi namestnik predsednika Centralne zveze pionirskih organizacij ZSSR, BORIS ZUMAKULOV so v torek, 9. oktobra, obiskali Kranj. Goste iz Sovjetske zveze so na osnovni šoli Lucijan Seljak sprejeli predstavniki Zveze prijateljev mladine Slovenije in kranjskih družbenopolitičnih organizacij.

Med prijateljskim sprejemom so kranjski pionirji zaželeli gostom dobrodoščico in jim podarili izvod njihovega glasila BRSTJE.

V uvodnem razgovoru, ki je potekal v prisrčnem in prijateljskem vzdušju, je direktor osnovne šole Lucijan Seljak tov. JANEZ GRASIČ seznanil goste z delom pionirskega oddela na šoli in s sistemom organizacije pouka. Posebno pozornost so udeleženci razgovora posvetili izmenjavi medsebojnih izkušenj. Po končanem razgovoru so si gostje z zanimanjem ogledali šolske prostore in se pohvalno izrazili o funkcionalnosti le-teh.

J. Poglajen

Pridno zidajo

Na terasi nad starim delom Kamne gorice občani pridno postavljajo svoje hišice. Še pred tremi, štirimi leti je tu rastel krompir in fižol, danes pa kot gobe po dežju poginjajo nove stanovanjske hišice. Okrog štirideset občanov bo tu imelo svoje nove domove.

Tako se počasi uresničujejo načrti za zgraditev prve etape novega naselja. Vodovod Kamna gorica je že napeljal vodovodno omrežje in

kanalizacijo, vsa terasa je tudi že elektrificirana.

Skoraj vse hiše so zgrajene v gorenjskem slogu, z balkoni na pročeljih. Zelo lepo so urejeni tudi vrtovi in zeleznice pred hišami in so lahko za zgled občanom v starem delu Kamne gorice.

Novo naselje kajpak ustrezno sodobnim urbanističnim zahtevam, zato se morajo lastniki strogo držati vneprej izdelanega načrta. KOKI

Matjaž Žigon

13

DRUGO ROJSTVO

Saj res, saj to so zvezde... nebo, nočno nebo... in nad mano veje, veje smrek! se mu je odkrilo, ko je že dolgo, a z redkimi in plitvimi mislimi zrl v višavo. Počasi kakor polž je prilezel do spoznanja, da je on sam tisti, ki se giblje, ki se pelje, da, na nečem se vozi — toda kod se vozi, kam se vozi, zakaj, čemu se vozi — takšna vprašanja se niti postavila niso pred njega, ki ga je bolni dremež vnovič objemal...

Pozneje, bogve koliko pozneje, ko je skupina prispela do tam, kjer se je gozdna pot začela strmo spuščati, sta se voza na Jakčevo povelje ustavila. Bolničar je pristopil k Alešu, ga razkril, potisnil podenj svoje mišičaste roke in ga dvignil ko pero. Kratkobesedno, kakor da bi ukazoval odraslemu, ne pa otroku, je zapovedal vozniku, ki se je nekaj motal okoli, naj prestavi blazino tja, kjer je ranjenec poprej imel noge. Nato je z varovancem na rokah stopil na drugo stran lojtnika, ranjenega narahlo položil na seno, z glavo odslej, ko bo pot peljala navzdol, na višjem koncu ležišča, tako kakor mu je bil zabičal zdravnik, ter ga znova na moč skrbno odel. A vse to je storil, kakor vedno, z globoko resnobo v obrazu, ne varovancu ne vozniku ni pokazal sledu smehljaja, katerega menda sploh ni poznal.

Aleš, ki se je bil med dviganjem ponovno zdramil in z eno roko objel nepoznanega bolničarja okrog ramen ter s trudom dvignil povito glavo, se je med prenosom ko dojenček rado vedno oziral okoli sebe: razodelo se mu je, da je tisto, na čemer se je peljal — voz, z vpreženim parom konj — opazil je, da leži za njim na vozu — še nekdo, z nogo, privzdignjeno do kolena, in — v belem — čemu, le čemu v belem...? se je začudeno povprašal in dolgo se je mudil, da bi razvozil to težko uganko Mogoče — mogoče

v — povoju — v povoju, nogo obvezano — obvezano — torej — torej je tale ranjen?! se mu je po dolgem napornem mozganju vsemu presenečenemu nazadnje le posvetilo — a še si ni mogel pojasniti, od kod njemu takšna družba.

Predirno cviljenje zavor, kajti sprevod je medtem krenil po klancu navzdol, ga je še bolj iztrgalo iz nedavne mrtvice, in skozi debelo meglo, ki mu je dotlej obdajala spomin, se mu je za hipec nekaj pobilnilo, nekaj slepeče oranžnoredče pobilnilo in z jedko bolečino je dojel, kako se je bil tedaj — nekje — sesedel... nekam — nekam globoko... v črni... ogleno črni... nič...

Skušal je zbrati vse svoje sile, da bi se prebil skozi to temo, da bi razgalil, kaj se v njej skriva — a vse zaman. Mogoče — mogoče — tudi jaz... ranjen?... Mogoče — me skupaj s tistimle — peljejo — nekam — nekam... da zdravnika? to je bilo vse, kar je zdaj s težavo doumel, a kje in kdaj naj bi se bilo njemu kaj takega primerilo, in v kateri del telesa naj bi ga bilo zadelo — te obilice ugank ni bil ta čas zmožen razrešiti.

Še je bila gluha noč, ko je skupina po strmi poti, na koncu pa spet po ravnem, prispela do javke: nad položnimi njivami, ob strmi breg, se je stiskala trdna domačija, v pritličju zidana, bela ko sneg, v nadstropju vsa iz posivelih desak, z dolgim gankom na vhodni strani, s košatimi jablani in hruškami okoli, z ulnjakom s poslikanimi končnicami na robu dvorišča.

Pred zaprtimi durmi je že čakal eden od osebja bolnice — visoka, sloka postava, z drobnim, okroglo glavico, kljub mrazu golo, na predolgem vratu, z navzdol zavijano spodnjo ustnico, ki je obrazu dajala nekam čemerem izraz — bolničar Darko. Zaslišal je bil namreč cviljenje zavor še v klancu, zato je prihitel ven in zdaj je pristopil k prvemu vozu, da enega za drugim spravi ranjence na toplo. Jakec pa je medtem stopil v hišo, da tam preda svoje posle; skrbno je zaprl za sabo večna vrata, da ja ne bi kak pramenček svetlobe iz sobe skozi vežo prodrl na plan.

Darko je z nekaj besedami, in ko to še ni povsem zaleгло, še z rahlim bezanjem v ramo prebudil Aleša iz dremavice ter mu pomagal, da se je počasi usedel na vozu. Od napora se ga je lotila vrtoglavica, črna tema se mu je naredila pred očmi. Vendar to ni trajalo predolgo; črnoba je prešla in kmalu se je počutil bistrega kakor še ne, odkar se je osveščal. Nenadoma se je pred njegovim spominom težka, neprozorna zavesa dvignila in kot na razsvetljenem odru je ugledal pred seboj:

Izza vogala — tisto zasneženo dvorišče, deset, petnajst metrov, z golim drevesom pred kamnito ograjico — črno-siv dimni steber se onkraj ceste z bliskovito naglico vzdiguje od zemlje, le strma streha visoke utrdbe z dvojico ozkih oken zgoraj v zatrepu še ni zakrita — juriš... hurrra... Aleš zdrvi — majčkeno pred drevesom — gromozanski pok — skeleča, vrtajoča bolečina nekje — ranjen! — opoteče se, zgubi...

Kot bi bile naenkrat vse vrvi potrgane, tako nenadoma težak zastor pred Aleševim spominom pade... kje, v katerem kraju naj bi ta postojanka stala, kako naj bi se naselje imenovalo — kam je bil ranjen — še sanja se mu ne...

Darko, ki je bil malce počakal, da bi si omotični ranjenec opomogel, ga je zdaj poprijel in z združenimi močmi obeh je Aleš zlezal z voza. Počasi, podpiraje omahlega pod pazduho, je trojka krenila proti vходу. Ko so naredili prve korake, je Aleša znova napadla vrtoglavica, to pot še hušja, svet je kar plesal okoli njega, začutil je zopet tisto nenavadno slabost, ki je izvirala od nekod iz sredine glave, zvezde na nebu so znova potemnele, manj in manj je dojemal, kaj se z njim dogaja, noge so mu napravile še par korakov docela samodejno, komaj se je zavedal, kako ga je spremljevalec dvignil... ga ponesel... nesel... ga položil... nekam... nekam... dol... in obležal je nepremično za vrati hiše, te največje sobe v kmečki domačiji, na tleh, nastlanih s slamo, z očmi sicer ne več dolgo zaprtimi, a popolnoma brezbrzi in do okolice.

Poročila poslušajte vsak dan ob 4.30, 5, 6, 7, 8, 9, 10 (danes dopoldne) 11, 12, 13, 14, 15, 19.30 (radijski dnevnik), 22, (dogodki in odmevi), 17, 18, 23, 24; ob nedeljah pa ob 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 19.30 (radijski dnevnik), 22, 23 in 24.

14. OKTOBRA

4.30 Dobro jutro — 8.10 Glasbena matineja — 9.05 Pionirski tednik — 9.35 Godala v ritmu — 10.20 Pri vas doma — 12.10 Ciganski napevi v koncertni glasbi — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Po domače — 13.30 Priporočajo vam — 14.10 S pesmijo in besedo po Jugoslaviji — 15.40 Pojo naši operni pevci — 16.00 Vrtljak — 16.43 S knjižnega trga — 16.55 Glasbena medigra — 17.10 Z ansambлом Walter Wanderley Set — 17.20 Gremo v kino — 18.15 Dobimo se ob isti uri — 18.45 Naš gost — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute z ansambлом Zadovoljni Kranjci — 20.00 Spoznavajmo svet in domovino — 21.15 Vedri zvoki — 22.20 Oddaja za naše izseljence — 23.05 S pesmijo in plesom v novi teden

Drugi program

8.05 Uvodni akordi — 8.40 Sobota na valu 202 — 12.40 Panorama zvokov — 14.00 Nenavadni pogovori — 14.20 Z ansambлом Jožeta Kampača — 14.35 Glasbeni variete — 15.35 Zabavni zbori, filmska glasba in še kaj — 16.05 Danes smo izbrali — 16.40 Rad imam glasbo — 17.40 Instrumenti v ritmu — 18.00 Oddaja progresivne glasbe — 18.40 Jazz na II. programu — 19.00 Pet minut humorja — 19.05 Za vsakogar nekaj

Tretji program

20.05 Okno v svet — 20.20 Ruggiero Leoncavallo: Glumači — 21.40 Dogodki dneva — 21.50 Pietro Mascagni: Cavalleria Rusticana — 23.10 V starem slogu — 23.55 Iz slovenske poezije

15. OKTOBRA

6.00 Dobro jutro — 8.05 Radijska igra za otroke: Smešni princ — 8.46 Skladbe za mladino — 9.05 Srečanje v studiu — 10.05 Se pomnite, tovariši — 10.25 Pesmi borbe in dela — 10.45 Naši poslušalci

čestitajo in pozdravljajo — 13.30 Nedeljska reportaža — 13.50 Z domačimi ansambli — 14.05 Popularne operne arije — 14.30 Humoreska tega tedna: Vidocquove pustolovščine — 15.05 Nedeljsko športno popoldne — 17.15 Radijska igra: Knjigarar ne more spati — 18.00 Radijski radar — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Glasbene razglednice — 20.00 V nedeljo zvečer — 22.20 Zaplešite z nami — 23.05 Literarni nokturmo — 23.15 Jazz za vse

Drugi program

8.05 Vedri zvoki za nedeljsko jutro — 8.40 Glasbeni mozaik — 9.35 Nedeljski sprehod — 12.00 Opoldanski cocktail — 14.00 Panorama zvokov — 15.00 Nedelja na valu 202

Tretji program

20.05 Športni dogodki dneva — 20.10 Igramo kar ste izbrali — 23.55 Iz slovenske poezije

16. OKTOBRA

4.30 Dobro jutro — 8.10 Glasbena matineja — 9.05 Pisan svet pravljic in zgodb — 9.20 Z velikimi zabavnimi orkestri — 9.40 Cicibanov svet — 10.20 Pri vas doma — 12.10 Iz jugoslovanske simfonične zakladnice — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 S tujimi pihalnimi godbami — 13.30 Priporočajo vam — 14.10 Slovenski amaterski zbori pojo — 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.40 V galeriji lahke glasbe — 16.00 Vrtljak — 16.40 Zvoki in barve orkestra Mantovani — 17.10 Ponedeljkovo glasbeno popoldne — 18.15 Zabavni zvoki iz vzhodno evropskih dežel — 18.35 Interna 469 — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute z Beneškimi fanti — 20.00 Stereofonski operni koncert (stereo) — 21.35 Tipke in godala — 22.15 Za ljubitelje jazz — 23.05 Literarni nokturmo — 23.15 Od popevke do popevke

Drugi program

13.05 Panorama zvokov — 14.00 Ponedeljkov križemkraj — 14.20 Sprehodi instrumentov — 14.35 Glasbeni variete — 15.35 Melodije velikih mojstrov v novih priredbah — 16.05 Popevke s slovenskih festivalov zabavne glasbe — 16.40 Rezervirano za mlade — 17.40 Pota našega gospodarstva — 17.50 Deset minut v ritmu bosse nove — 18.00 Izložba hitov — 18.40 Dvajset minut s Plesnim orkestrom RTV Ljubljana — 19.00 S knjižne police — 19.05 Igramo za vas — 19.40 Svetovna reportaža

Tretji program

20.05 Glasba pod odrskimi lučmi — 20.50 Literarni večer — 21.30 Dogodki dneva — 21.40 Koncertantni jazz — 22.00 Večeri pri slovenskih skladateljih — 23.55 Iz slovenske poezije

17. OKTOBRA

4.30 Dobro jutro — 8.10 Glasbena matineja — 9.05 Radijska šola za srednjo stopnjo — 9.35 Belokranjske in žumbarske narodne — 10.20 Pri vas doma — 12.10 Družabni plesi Franca Schuberta — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Z domačimi godci in ansambli — 13.30 Priporočajo vam — 14.10 Kaj vam glasba pripoveduje — 14.30 Z ansambлом Mirka Souca — 14.40 Na poti s kitaro — 15.40 Od melodije do melodije — 16.00 Vrtljak — 16.40 Naš podlistek — 17.10 Popoldanski simfonični koncert — 18.15 V torek nasvidenje — 18.45 Narava in človek — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute z ansambлом Borisa Franka — 20.00 Prodajalna melodij (stereo) — 20.30 Radijska igra: Likvidacija — 21.15 Majhen koncert lahke glasbe — 22.15 Popevke se vrstijo — 23.05 Literarni nokturmo — 23.15 Ansambel Slavko Osterc na studijskih posnetkih

Drugi program

13.05 Panorama zvokov — 14.00 Radijska šola za višjo stopnjo — 14.35 Glasbeni variete — 15.35 Lahka glasba na našem valu — 16.05 Radi smo jim prisluhnili — 16.40 Melodije po pošti — 17.40 Ljudje med seboj — 17.50 Deset minut s triom Silva Stingla — 18.00 Parada orkestrrov — 18.40 Jazz na II. programu — 19.00 Pet minut humorja — 19.05 Zabavni zvoki za vse

Tretji program

20.05 V korak s časom — 20.15 Jugoslovanski zborovski skladatelji — 20.45 Minute z violinistom Vladimirjem Škerlakom — 21.30 Dogodki dneva — 21.40 Johann Sebastian Bach: Visoka maša v h-molu, BD 232 — 23.55 Iz slovenske poezije

18. OKTOBRA

4.30 Dobro jutro — 8.10 Glasbena matineja — 9.05 Za mlade radovedneže — 9.25 Iz glasbenih šol — 9.45 Glasbeni spomini — 10.20 Pri vas doma — 12.10 P. I. Cajkovski: finale 3. dej. opere Pikova dama — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Od vasi do vasi — 13.30 Priporočajo vam — 14.10 Slovenske narodne v zborovskih priredbah — 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.40 Odskočna deska — violončelist Zdenko Pruša — 16.00 Vrtljak — 16.40 Listi iz albuma Simfoničnega orkestra RTV Ljubljana — 17.10 Glasbena galerija — 17.45 Jezikovni pogovori — 18.15 Glasbene vinjete — 18.30 Naš razgovor — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Glasbene razglednice — 20.00 Koncert simfoničnega orkestra RTV

Ljubljana — 21.10 Lepe melodije — 22.15 S festivalov jazz — 23.05 Literarni nokturmo — 23.15 Jugoslovanski pevci zabavne glasbe

Drugi program

13.05 Panorama zvokov — 14.00 Radijska šola za srednjo stopnjo (ponovitev) — 14.35 Glasbeni variete — 15.35 S Plesnim orkestrom RTV Ljubljana — 16.05 Srečanje melodij — 16.40 Mladina sebi in vam — 17.40 Sprehod skozi čas — 17.50 Minute s slovenskimi instrumentalnimi ansambli — 18.00 Popevke na tekočem traku — 18.40 Pop in underground — 19.00 O avtomobilizmu — 19.10 Izbrali smo vam

Tretji program

20.05 Kultura danes — 20.20 Operni koncert — 21.30 Dogodki dneva — 21.40 Z jugoslovanskih festivalov jazz — 22.00 Razgledi po sodobni glasbi — 23.35 Georg Friedrich Händel: Komorni trio v G-duru — 23.55 Iz slovenske poezije

19. OKTOBRA

4.30 Dobro jutro — 8.10 Glasbena matineja — 9.05 Radijska šola za višjo stopnjo (ponovitev) — 9.35 Mali slovenski pevski sestavi pojo pesmi slovenskih skladateljev — 10.20 Pri vas doma — 12.10 Benjaminove pesmi — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Igrajo pihalne godbe — 13.30 Priporočajo vam — 14.10 Mladina poje — 14.30 Sestanek instrumentov — 14.35 Med šolo, družino in delom — 15.40 Popularni deli vokalno-instrumentalne literature — 16.00 Vrtljak — 16.40 Naš podlistek — 17.10 Koncert po željah poslušalcev — 18.15 Četrte ure z Zabavnim orkestrom RTV Ljubljana — 18.30 Iz kasetne produkcije RTV Ljubljana — 18.45 Naši znanstveniki pred mikrofonom — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute z ansambлом Francija Puharja — 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov — 21.00 Literarni večer — 21.40 Glasbeni nokturmo — 22.15 Češka mlajša skladateljska generacija — 23.00 V gosteh pri tujih radijskih postajah — 23.30 Paleta popevk in plesnih ritmov

Drugi program

13.05 Panorama zvokov — 14.00 Mehurčki — 14.10 Beat glasba evropskih izvajalcev — 14.35 Glasbeni variete — 15.35 Slovenski pevci zabavne glasbe — 16.05 Levo, desno, naokrog — 16.40 Rezervirano za mlade — 17.40 Naš intervju — 17.50 Z Ljubljanskim jazz ansambлом — 18.00 Sestanek ob juke-boxu — 18.40 Jazz za mlade — 19.00 Filmski vrtljak — 19.05 Zabavna glasba od včeraj in danes

Tretji program

20.05 Iz slovenske simfonične literature — 20.55 Deseta muza — 21.05 Pet stoletij

evropske zborovske glasbe — 21.30 Dogodki dneva — 21.40 Peter Kušar: Mozartovi klavirski koncerti — 22.25 Dunajski slavnostni tedni 1972 — 23.55 Iz slovenske poezije

20. OKTOBRA

4.30 Dobro jutro — 8.10 Glasbena matineja — 9.05 Radijska šola za nižjo stopnjo — 9.35 Zaplešite z nami — 20.20 Pri vas doma — 12.10 Slavko Osterc: 1. dejanje opere Krst pri Savici — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Z domačimi ansambli — 13.30 Priporočajo vam — 14.10 Za otroke — otroške pesmi — 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.40 Majhen recital violinista Dejana Bravničarja — 16.00 Vrtljak — 16.40 Popoldanski sestanek z orkestrom Dunajskih Simfonikov — 17.10 Operni koncert — 17.50 Ogledalo našega časa — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute s štirimi kovači — 20.00 Srečko Kumar in pevski zbor Učiteljske zveze Julijske Krajine — 20.30 Top-pops 13 — 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih — 22.15 Besede in zvoki iz logov domačih — 23.05 Literarni nokturmo — 23.15 Jazz pred polnočjo

Drugi program

8.05 Vedri zvoki — 8.40 Poteh na valu 202 — 12.40 Panorama zvokov — 14.00 Radijska šola za nižjo stopnjo (ponovitev) — 14.35 Glasbeni variete — 15.35 Vodomet melodij — 16.05 Jugoslovanski beat ansambli — 16.40 Melodije po pošti — 17.40 Svet in mi — 17.50 Deset minut z Zabavnim orkestrom RTV Ljubljana — 18.00 Glasbeni cocktail — 18.40 Veliki plesni orkestri — 19.00 Odmevi z gora — 19.20 Orgle v ritmu — 19.35 Z jugoslovanskimi pevci zabavne glasbe

Tretji program

20.05 Radijska igra — 21.00 Komorni nokturmo — 21.30 Dogodki dneva — 21.40 Zborovski portreti velikih skladateljev — 22.00 Z jugoslovanskih koncertnih odrov — 23.15 Klavirska glasba Bele Bartoka — 23.55 Iz slovenske poezije

Izdaja in tiska CP Gorenjski tisk Kranj, Ulica Moše Pijadeja 1 — Naslov uredništva in uprave lista: Kranj, Moše Pijadeja 1. — Tekoči račun pri SDK v Kranju 515-1-135 — Telefoni: glavni urednik, odgovorni urednik in uprava 21-190, uredništvo 21-835, novinarji 21-860, malooglasni in naročniški oddelek 21-194. — Naročnina: letna 60, polletna 30 din, cena za eno številko 70 par. Mali oglasi: beseda 1 din, naročniki imajo 10 % popusta. Neplačanih oglasov ne objavljamo.

14. OKTOBRA

9.35 TV v šoli (RTV Zagreb)
12.55 Bukarešta : Romunija : ZDA — tekmovalje v tenisu za Davisov pokal (Intervizija), 17.40 Pesmi in plesi jugoslovanskih narodov — barvna oddaja, 18.10 Obzornik, 18.25 V deželi klobukov — barvni film, 18.50 Gospod Piper — barvni film, 19.20 Mozaik, 19.25 Na poti k zvezdam — barvna oddaja, 19.50 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.35 3-2-1, 20.35 Nastopa Ivan Rebhoff, 21.05 Pribočnik njegove ekselence — serijski film, 22.20 Posnetek s turnirja košarkarskih prvakov, 23.25 TV kašipof, 23.45 Poročila (RTV Ljubljana)

15. OKTOBRA

8.50 Madžarski TV pregled (RTV Beograd), 9.45 Po doma-

če z ansamblom Janeza Jeršinovca in Planšarji (RTV Ljubljana), 10.12 Kmetijska oddaja (RTV Zagreb), 10.55 Mozaik, 11.00 Otroška matineja: Vitez Vihar, Vsi vlaki sveta, 11.50 Poročila, 11.55 Mestece Peyton, 14.58 Napoved sporeda (RTV Ljubljana), 15.00 Teniška tekmovanja za Davisov pokal — srečanje Romunija : ZDA (RTV Zagreb), 16.40 Glej in poslušaj — film o prometni vzgoji, 17.00 Po domače, 17.25 Za konec tedna, 17.45 Poročila, 17.50 Madame Sans-Gene — francoski barvni film, 19.30 Kratki film, 19.50 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.25 3-2-1, RTV Ljubljana, 20.30 Turnir košarkarskih prvakov — srečanje Simenthal : Crvena zvezda, barvni prenos, 22.00 Smeh na TV (RTV Beograd), 22.45 Stih in pesem (RTV Zagreb), 23.00 Športni pregled (JRT), 23.30 Poročila (RTV Ljubljana).

16. OKTOBRA

9.05 Odprta univerza (RTV Beograd), 9.35 TV v šoli, 10.30 Angleščina, 10.45 Nemščina (RTV Zagreb), 11.00 Osnove splošne izobrazbe (RTV Beograd), 14.45 TV v šoli — ponovitev, 15.40 Angleščina — ponovitev (RTV Zagreb), 16.10 Francoščina, 16.40 Madžarski TV pregled (RTV Beograd),

17.55 Gori, doli, naokoli: V omari, 18.15 Obzornik, 18.30 Kremenčkovi — serijski barvni film, 18.55 Mozaik (RTV Ljubljana), 19.00 Mladi za mlade (RTV Skopje), 19.45 Risanka, 19.50 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.25 3-2-1, 20.30 Mala antologija jugoslovanske drame — I. Stivičič: Mokra koža — drama TV Zagreb, 21.40 Diagonale, 22.20 Poročila (RTV Ljubljana).

17. OKTOBRA

9.35 TV v šoli, 10.40 Ruščina (RTV Zagreb), 11.00 Osnove splošne izobrazbe, 11.55 Prihod britanske kraljice — barvni prenos (RTV Beograd) 14.45 TV v šoli — ponovitev, 15.35 Ruščina — ponovitev, 15.55 TV vrtec (RTV Zagreb), 16.10 Angleščina, 17.15 Madžarski TV pregled (RTV Beograd), 17.50 A. Russel: Pajkova pojedina, 18.10 Risanka, 18.25 Obzornik, 18.40 Od zore do mraka: Singvi neba — 2. del, 19.10 Mozaik, 19.15 Iz sveta oblikovanja: Naselja, 19.35 Telesne značilnosti bolezni v starosti, 19.50 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.25 Reportaža, 20.40 Pismo neznane ženske — ameriški film, 22.05 Koncert komornega zbora RTV Ljubljana, 22.25 Poročila (RTV Ljubljana).

18. OKTOBRA

8.20 TV v šoli (RTV Zagreb) 11.00 Osnove splošne izobrazbe, 16.45 Madžarski TV pregled (RTV Beograd), 17.50 Vitez Vihar — serijski film, 18.15 Obzornik, 18.30 Jazz na ekranu: Boško Petrović Convention, 19.00 Mozaik, 19.05 Na sedmi stezi, 19.30 Naš ekran, 19.50 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.25 3-2-1, 20.30 E. Zola: Nana — 3. del barvne oddaje, 21.15 RTV konferenca, 22.15 Poročila (RTV Ljubljana).

19. OKTOBRA

9.35 TV v šoli, 10.30 Angleščina, 10.45 Nemščina (RTV Zagreb), 11.00 Francoščina (RTV Beograd), 14.45 TV v šoli — ponovitev, 15.40 Angleščina — ponovitev, 15.55 Nemščina — ponovitev (RTV Zagreb), 16.20 Poslušajte nas — klub OZN Vinica (RTV Ljubljana), 16.50 Košarka Lokomotiva : Crvena zvezda — prenos (RTV Zagreb), 18.15 Obzornik, 18.30 Vsi vlaki sveta — serijski film, 18.55 Mozaik, 19.00 Mestece Peyton, 19.50 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.25 3-2-1, 20.35 Četrtekovi razgledi (RTV Ljubljana), 21.30 Las Palmas: nogomet: Španija : Jugoslavija — prenos (EVR), 23.15 Poročila (RTV Ljubljana)

20. OKTOBRA

9.30 TV v šoli, (RTV Zagreb), 16.10 Osnove splošne izobrazbe, 16.45 Madžarski TV pregled (RTV Beograd), 17.20 L. Suhadolčan: Kapitan, 18.00 Obzornik, 18.15 Gospodinski pripomočki: Likanje na likalnem stroju, 18.25 Ekonomsko izrazoslovje: Proračun: 18.30 Glasba za oči — Stravinski: Picasso, 18.55 Mozaik, 19.00 Sodobniki: A. Rubinstein, 19.50 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.25 Reportaža, 20.40 Lepotice noči — francoski film, 22.05 Prvakov konec tedna — barvni film s festivala športnih in turističnih filmov v Kranju, 23.20 Poročila (RTV Ljubljana)

Kranj CENTER

14. oktobra amer. barv. film PLAVI VOJAK ob 16., 18. in 20. uri, premiera amer. barv. filma DIAMANTSKA DZUNGLA ob 22. uri
15. oktobra amer. barv. film PLAVI VOJAK ob 15., 17. in 19. uri, premiera jugoslov. barv. filma VALTER BRANI SARAJEVO ob 21. uri

16. oktobra amer. barv. film DIAMANTSKA DZUNGLA ob 16., 18. in 20. uri
17. oktobra amer. barv. film DIAMANTSKA DZUNGLA ob 16., 18. in 20. uri

Kranj STORŽIČ

14. oktobra angl.-ital. barv. film SESTANEK Z BREZ-CASTNIM ob 16. in 20. uri, amer. barv. film JOE... TUDI TO JE AMERIKA ob 18. uri

15. oktobra angl.-ital. barv. film SESTANEK Z BREZ-CASTNIM ob 14. in 18. uri, amer. barv. film JOE... TUDI TO JE AMERIKA ob 16. uri, premiera amer. barv. filma JAGODE IN KRI ob 20. uri

16. oktobra amer. barv. CS film TORI! TORI! TORI! ob 17. in 19.30

Tržič

14. oktobra nem. barv. film HOTEL Z RDEČO SVETILKO ob 18. in 20. uri

15. oktobra amer.-ital. barv. film MRTEV ALI ŽIV ob 15. uri, nem. barv. film HOTEL Z RDEČO SVETILKO ob 18. in 20. uri

17. oktobra nem. barv. film ŽIVLJENJE V DVOJE ob 18. in 20. uri

Kamnik DOM

14. oktobra amer. barv. CS film TORI! TORI! TORI! ob 17. in 19.30

15. oktobra amer.-ital. barv. film POLNOCNI OBRACUN ob 15. uri, amer. barv. CS film TORI! TORI! TORI! ob 17. in 19.30

Kravec

15. oktobra nem. barv. film NAVIHANCI IZ PRVE KLOPI ob 16. in 19. uri

Skofja Loka SORA

14. oktobra ital. barv. film SLED MASCEVANJA ob 18. in 20. uri

15. oktobra amer. barv. film OKUSI DRAKULINO KRI ob 16. in 20. uri, nem. barv. film KAKO POVEDATI SVOJI HCERKI ob 18. uri

16. oktobra kinoteka: OB-RACUN V ZAPUSCENEM MESTU ob 19. uri

17. oktobra kinoteka: OB-RACUN V ZAPUSCENEM MESTU ob 20. uri

Železniki OBZORJE

14. oktobra amer. barv. film OKUSI DRAKULINO KRI ob 20. uri

15. oktobra ital. barv. film SLED MASCEVANJA ob 18. in 20. uri

Jesenice RADIO

14. oktobra amer.-ital. barv. CS film NOČNI OBRACUN

15. oktobra amer.-ital. barv. CS film NOČNI OBRACUN

16. oktobra ital. barv. VV film SONCINICE

17. oktobra ital. barv. VV film SONCINICE

Jesenice PLAVZ
14. oktobra ital. barv. VV film SONCINICE

15. oktobra ital. barv. VV film SONCINICE

16. oktobra amer.-ital. barv. CS film NOČNI OBRACUN

17. oktobra amer.-ital. barv. CS film NOČNI OBRACUN

Dovje Mojstrana

14. oktobra šved. barv. film VRNI SE, LJUBEZEN

15. oktobra ital.-špan. barv. film BES VETRA

Kranjska gora
14. oktobra ital.-špan. barv. film BES VETRA

15. oktobra ital. barv. CS film CJAMANGO

Javornik DELAVSKI DOM
14. oktobra franc. film ZENSKA JE USTVARILA LJUBEZEN

15. oktobra šved. barv. film VRNI SE, LJUBEZEN

Radovljica
14. oktobra ital.-špan. barv. film SLADKOBNI KOLT ob 18. uri, franc. barv. film KDO JE MORILEC? ob 20. uri

15. oktobra franc. barv. film BLAZEN MED ŽENAMI ob 16. uri, amer. barv. film KJE JE POT ZA FRONTO? ob 18. uri, ital.-špan. barvni film SLADKOBNI KOLT ob 20. uri

16. oktobra amer. barv. film POLNOCNI OBRACUN ob 20. uri

17. oktobra amer. barv. film JOE... TUDI TO JE AMERIKA ob 20. uri

Bled
14. oktobra franc. barv. film NIKOLAS V VOJNI ob 17. in 20. uri

15. oktobra franc. barv. film NIKOLAS V VOJNI ob 15. in 20. uri

16. oktobra ital. barv. film NOROST ob 17. in 20. uri

17. oktobra ital. barv. film NOROST ob 17. in 20. uri

Ta teden na TV

Nedelja, 15. oktobra, ob 17.50:

MADAMME SANS-GENE

— francoski barvni film; režiser Cristian Jacques, igrajo: Sophia Loren, Robert Hossein, Lulien Bertean;

Torek, 17. oktobra, ob 20.35:

PISMO NEZNANE ŽENSKES

— ameriški film: režiser Max Ophüls, igrajo: Joan Fontaine, Louis Jourdan, Mady Christians;

Ustvarjalnost Maxa Ophülsa odlikuje predvsem izjemno poznavanje medija sedme umetnosti, zato so njegovi nemški, francoski ali ameriški filmi enako cenjeni. Pismo neznane ženske je po žanru skoraj melodrama, vendar na izjemnem nivoju psihološke drame, ki v ničemer ne zaostaja za literarno predlogo Stefana Zweiga.

Petek, 20. oktobra, ob 20.40:

LEPOTICE NOČI

— francoski film: režiser René Clair: igrajo Gerard Philipe, Martine Carol, Gina Lollobrigida; Težko je v kratkem označiti ustvarjalne značilnosti takega avtorja kot je Clair. Odlikuje ga vedrost, duhovitost in predvsem esprit, izrazito francoska lastnost, ki označuje francosko duhovitost, domiselnost, vzdušje, življenjsko radoživost itd. Tako je tudi film Lepotice noči briljantna komedija iz razgibanih časov Louisa XIII.

OBIŠČITE NA NOVO ODPRTO PRODAJALNO POLEG KINA CENTER

Komunalni zavod za socialno zavarovanje Kranj

Združitev skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev in kmetov

Zdravstveno zavarovanje kmetov in njihovih družinskih članov je v Jugoslaviji bilo uvedeno 1. 1. 1960 z zveznim zakonom. Na območju SR Slovenije je obliko in obseg zdravstvenega zavarovanja kmetijskih proizvajalcev določil republiški zakon in to prav tako z veljavnostjo od 1. 1. 1960 dalje, medtem ko so pravice lahko kmetijski zavarovanci uživali od 1. 4. 1960 dalje. Tako kot v delavskem socialnem zavarovanju, je zakon tudi v zdravstvenem zavarovanju kmetijskih proizvajalcev do podrobnosti določil vse obveznosti in pravice. S skladom zdravstvenega zavarovanja je upravljal upravni odbor, sestavljen iz treh zastopnikov kmetijskih zavarovancev, dveh članov, ki jih je določil bivši okrajni ljudski odbor,

dveh članov, ki jih je določila skupščina okrajnega zavoda za socialno zavarovanje in treh članov, ki jih je določil okrajni ljudski odbor na predlog okrajne zadruge zveze. Republiški zakon je dopustil možnost, da okrajni ljudski odbor uvede razširjeno zdravstveneno zavarovanje, kar je bivši okrajni ljudski odbor Kranj tudi storil z odlokom, dne 23. 2. 1960. Financiranje zavarovanja je bilo določeno z republiškimi predpisi. Taka ureditev zdravstvenega zavarovanja kmetijskega prebivalstva je trajala vse do 1. 1. 1968, ko je upravljanje sklada prešlo na skupščino skupnosti, izvoljene neposredno od kmetov. Značilno za skupnost zdravstvenega zavarovanja kmetov je stalno padanje števila nosilcev zavarovanja (posestev) in števila zavarovanih oseb.

Pregled nosilcev in zavarovanih oseb od leta 1961 do 31. 7. 1972:

Leto		Jesenice	Kranj	Radovljica	Škofja Loka	Tržič	Skupaj
1961	nosilcev	—	—	—	—	—	5.504
	zav. oseb	—	—	—	—	—	16.988
1962	nosilcev	—	—	—	—	—	5.459
	zav. oseb	—	—	—	—	—	16.677
1963	nosilcev	341	1.827	1.330	1.656	258	5.412
	zav. oseb	791	6.132	3.298	5.417	748	16.386
1964	nosilcev	328	1.758	1.338	1.650	253	5.327
	zav. oseb	756	5.840	3.168	5.244	687	15.695
1965	nosilcev	319	1.747	1.371	1.630	254	5.291
	zav. oseb	739	5.677	3.110	5.165	666	15.357
1966	nosilcev	301	1.711	1.379	1.609	229	5.229
	zav. oseb	707	5.522	3.232	5.085	596	15.142
1967	nosilcev	278	1.655	1.308	1.535	206	4.982
	zav. oseb	668	5.293	3.025	4.916	593	14.495
1968	nosilcev	239	1.642	922	1.298	202	4.303
	zav. oseb	593	4.699	2.238	4.424	555	12.509
1969	nosilcev	234	1.651	847	1.271	191	4.194
	zav. oseb	590	4.690	2.137	4.342	542	12.195
1970	nosilcev	221	1.506	790	1.349	189	4.055
	zav. oseb	583	4.678	2.099	4.301	534	11.776
1971	nosilcev	212	1.474	765	1.306	185	3.942
	zav. oseb	519	4.436	1.845	4.039	493	11.332
1972	nosilcev	204	1.438	715	1.256	177	3.790
	zav. oseb	486	4.252	1.682	3.781	470	10.671

Število aktivnih zavarovanih oseb v delavskem zavarovanju:

Leto	Jesenice	Kranj	Radovljica	Škofja Loka	Tržič	Skupaj
1961	12.560	21.817	8.934	7.589	4.650	55.550
31. 7. 1972	13.292	26.767	11.973	12.619	5.431	70.082

Število nosilcev zdravstvenega zavarovanja kmetov je padlo na 68 % začetnega števila, skupno število zavarovanih oseb pa na 63 %. Nasprotno pa je število aktivnih zavarovancev v delavskem zdravstvenem zavarovanju poraslo v istem obdobju za 26 %.

V strukturi skupnega števila zdravstveno zavarovanih oseb na Gorenjskem pa je kmetijskih zavarovancev samo 6,5 %. Po posameznih občinah je število kmetijskih zavarovancev v tekočem letu naslednje:

Jesenice 1,5 %, Kranj 7,4 %, Radovljica 6,1 %, Škofja Loka 12 %, Tržič 3,9 %.

Obseg pravic in razlike

Zakon SRS o zdravstvenem zavarovanju in obveznih oblikah, ki je stopil v veljavo s 1. 1. 1971, je skupna pravna osnova, na podlagi katere skupnosti zdravstvenega zavarovanja določajo obseg pravic v zdravstvenem zavarovanju. Tako sta obe skupnosti, delavska kakor kmetijska, z veljavnostjo od 1. 1. 1971 sprejeli vsaka svoj statut, s katerima je določen obseg pravic. Razumljivo je, da so skupnosti glede na finančne zmogljivosti ostale več ali manj pri prejšnjem obsegu pravic. Republiški zakon je sicer določil obvezne oblike, ki jih skupnosti morajo zagotoviti t. j. predvsem zdravstveno varstvo dojenčkov, predšolskih in šoloobveznih otrok, zdravljenje nalezljivih bolezni, duševnih bolezni, sladkorne bolezni, varstvo nosečnic in porodnic in nekaterih živčno-mišičnih obolenj. Za obvezne oblike v letu 1971 skupnosti tudi niso smele predpisati prispevka k stroškom zdravljenja (participacije). S spremembo zakona pa je ta omejitev ukinjena in skupnosti lahko predpišejo participacijo tudi

k obveznim oblikam zdravstvenega varstva. Kljub temu pa skupnosti določb o samoprispevku za leto 1972 niso spremenile; razen za zdravila na recept, kjer je samoprispevek zvišan od 4 na 5 dinarjev.

Medtem ko predstavlja delavsko zdravstveno zavarovanje popolno zdravstveno in tudi ekonomsko — socialno zaščito v primeru bolezni, pa je kmetijski zavarovanec v okviru svojega zavarovanja deležen samo zdravstvenega varstva. Ob popolni izenačenosti varstva bi to pomenilo cca 30 % manj izdatkov kakor v delavskem zavarovanju. Toliko znašajo namreč v strukturi izdatkov v delavskem zavarovanju vsa denarna izplačila (nadomestila vseh vrst, potni stroški, pogrebne). Za primerjavo pravic ostane torej samo zdravstveno varstvo. Če upoštevamo, da so zavarovanci obeh skupnosti deležni dejansko istega in enakega zdravstvenega varstva, ostane samo še razlika v samoprispevku (participaciji) k posameznim vrstam zdravstvenih storitev.

samoprispevek znaša pri skupnosti zdravstvenega zavarovanja

Te razlike so:

oblika varstva

— ambulantno zdravljenje (splošno in dispanzersko)

— specialistično zdravljenje

— hospitalno zdravljenje

— zdravila na recept

— zobno zdravljenje

— zobna protetika

— ortopedski in ortotični pripomočki

— reševalni prevozi

delavcev

0

10 din za prvi pregled

0

5 din

25 % (razen izdiranja)

25 %

15 do 50 din

15 din

kmetov

50 % cene pregleda

10 din za prvi pregled

20 % cene prvih 30 dni in 10 % cene za nadaljnje dneve

4 din

zobno varstvo samo za otroke in mladino isto

50 % cene

15 din

Opazno je, da je kmetijska skupnost že sedaj težila k izenačevanju participacije (spec. zdravljenje, prevozi, zdravila), vendar zaradi skoraj

trajne finančne zadrege ni mogla ukiniti ali znižati participacije za ambulantno in hospitalno zdravljenje.

Zamisel o združitvi obeh skupnosti postaja vedno bolj realna, zaradi česar se združitve letos obravnava v vseh skupnostih Slovenije.

V tem gradivu obravnavamo samo okoliščine nastale v tekočem letu, ki bi lahko vplivale na združitve in dejstva, ki doslej niso bila dovolj poudarjena.

Glede na nove okoliščine vsi finančni in statistični podatki potrjujejo, da v zadnjem letu ni prišlo do večjih odklonov v dosedanjem razvoju sklada zdravstvenega zavarovanja delavcev oz. kmetov.

Razlika v uporabi pravic med delavci in kmeti je ostala nespremenjena, zato izenačitev pravic ne bi prinesla bistveno drugačnih bremen, kot se je to pokazalo po začetnih izračunih pred enim letom.

Glavni viri dohodka sklada zdravstvenega zavarovanja kmetov so:

- prispevek kmetov od katastrskega dohodka in pavšal na zavarovano osebo, prispevek od zaslužkov itd. 74 %
- dohodek od republike 9 %
- dohodek od občin 17 %

Navedeni deleži so izračunani na osnovi finančnega načrta sklada zdravstvenega zavarovanja kmetov za tekoče leto.

Struktura dohodka kaže, da je v skladu zdravstvenega zavarovanja kmetov pomemben dohodek od republike in dohodek od občin.

Vsi dosedanja izračuni dodatnih stroškov izenačitve pravic so upoštevali dosedanje stroške ležbo občin in republike v dohodkih sklada zdravstvenega zavarovanja kmetov. V kolikor bi z združitvijo skupnosti odpadel dohodek od republike, od občin ali od obeh, bi se s tem bistveno povečali izdatki, ki nimajo ustreznega kritja v predpisanem dohodku sklada.

Od tega, kaj bo osnova za uporabo pravic novem združenem skladu za kmete, so odvisni tudi stroški. V kolikor pri kmetih plačani prispevek ne bi bil več pogoj za uporabo pravic, bi nastali novi dodatni stroški, ki jih doslej pokrivajo občine. Vendar ti dodatni stroški v izračunih niso bili upoštevani.

Prav tako ni upoštevano dejstvo, da verjetno v prvem letu po združitvi ne bo prišlo do izenačenja v uporabi pravic med delavci in kmeti, kajti vsi podatki kažejo, da intenzivnost uporabe pravic niti pri kmetih-borcih, ki so glede pravic že izenačeni, nikdar ni dosegla nivoja intenzivnosti koriščenja pravic delavcev do zdravstvenega varstva.

Hitrost izenačevanja pravic pa je nedvomno najbolj odvisna od tega, kakšni so predpisani pogoji za uporabo pravic in ker to ni ugotovljeno, so nejasni tudi stroški. Verjetno pa zdravstveni pogoji starejšega kmečkega prebivalstva narekujejo celo večje stroške kot pri delavcih, če bi hoteli doseči enako raven varstva.

Za združevanje obeh skupnosti je značilno:

— da je raven zdravstvenega varstva kmetov razmeroma visoka, zlasti pri bolnicah, kar zmanjšuje razliko med doseženo ravni zdravstva: tega varstva delavcev in kmetov;

— da je kmečkega prebivalstva na Gorenjskem glede na delavsko prebivalstvo in glede na vse prebivalce najmanj v SRS (v strukturi zavarovanih oseb samo 6,5 %);

— da je kmečko prebivalstvo po svojem deležu nosilcev zavarovanja in zavarovanih oseb nad 65 let izrazito staro prebivalstvo, tako glede na pridobitno sposobnost kot glede na zdravstveno ogroženost;

— da so ekonomske možnosti za kritje dodatnih stroškov za izenačenje pravic ugodne glede na velik delavski potencial v osebnih dohodkih in glede na razmeroma visok katastrski dohodek.

V zvezi z zadnjim je treba opozoriti na izredno velike razlike v ekonomski moči kmetov med posameznimi občinami Gorenjske (Kranj daleč presega vse ostale) in na velike razlike glede na davčno osnovo.

Ekonomske možnosti za uresničitev pravic do enotnega zdravstvenega varstva delavcev in kmetov so dane, od tehtne in podrobne vsestranske presoje vseh elementov, ki vplivajo na obveznosti in na pravice zavarovancev obeh kategorij zavarovanih oseb in od podrobne določitve medsebojnih odnosov pa je odvisno, kako se bodo ohranile in izboljšale koristi obeh kategorij zavarovancev.

Verjetno je bilo premalo poudarjeno in razčiščeno, da dejansko ne gre za izenačenje pravic do zdravstvenega zavarovanja vsega kmečkega zavarovanega prebivalstva na Gorenjskem, temveč le za tisti del, ki v pravicah doslej še ni bil izenačen. Približno 16 % kmečkih zavarovanih oseb je namreč bilo že doslej izenačeno v pravicah do zdravstvenega varstva in sicer kmetje-borci in borci za severno mejo.

V letu 1971 je bilo na Gorenjskem zavarovanih med:

- kmeti-borci in borci za severno mejo 1975 oseb
- ostali kmetje 9537 oseb.

Sklad zdravstvenega zavarovanja kmetov je leto 1971 zopet sklenil s izgubo. Z zbiranjem sredstev v rezervi za kritje izgub iz preteklih let se bremena kmetov zvišujejo in ker je rezerva, vključena v primerjavo stroškov, na zavarovano osebo visoka pri kmetih in nizka pri delavcih, to znižuje razliko v poprečju stroškov med kmeti in delavci.

Sklad zdravstvenega zavarovanja delavcev Kranj v lanskem poslovnem letu ni imel izgube.

V letu 1972 je za delavsko zavarovanje značilna uvedba zbiranja sredstev za razvoj zdravstvene službe. Ker so bile pri določitvi prispevkov za razvoj zdravstvene službe upoštevane že celotne potrebe zdravstvene službe, torej tudi za potrebe kmečkega prebivalstva, združitev obeh skupnosti ne vpliva na zbiranje sredstev za razvoj zdravstvene službe.

Sredi tega leta je bil pri obveznih oblikah zdravstvenega varstva pri delavcih uveden prispevek zavarovancev in spremenjena participacija tudi za nekatere druge oblike varstva, tako da so kmetje, kjer ni bilo sprememb glede prispevka, ponekod na boljšem.

Izračun razlike stroškov za izenačenje pravic:

Razlike so izračunane na podlagi podatkov finančnih načrtov za leto 1972 in na podlagi polletnih poprečnih podatkov o zavarovanih osebah:

Polletno poprečje	akt. zavarovanci pri delavcih, no- silci zavarovanja pri kmetih	zavaro- vane osebe	struk- tura
sklad. zdravst. zavarov. delavcev Kranj	68.829	153.734	93,5 %
sklad. zdravst. zavarov. kmetov Kranj	3.813	10.723	6,5 %
S k u p a j		164.457	100,0 %

Izračun poprečnih stroškov za zdravstveno varstvo iz delavskega zavarovanja (druge pravice iz delavskega zavarovanja so izključene!)

Osnovni podatki za delavsko zavarovanje iz finančnega načrta za leto 1972:

	v 000 din
celotni dohodek	194.417
obvezna rezerva	1.944
izloč. za razvoj zdrav. službe	16.225
čisti dohodek	176.248

Delitev obvezne rezerve po podatkih

	v 000 din	obvezna rezerva
vsi izdatki	176.248	100 % 1944
zdravstveno varstvo	138.434	78 % 1517
denarne dajatve	32.863	19 % 369
administr. izdatki, povračilo službi	4.951	3 % 58

Izdatki zdravstvenega zavarovanja delavcev, vključno rezerva:

	v 000 din
zdravstveno varstvo	139.951
denarne dajatve	33.232
administr. in ostali izdatki	5.009

Delitev administrativnih in ostalih izdatkov na zdravstveno varstvo in denarne dajatve:

	v 000 din	admin. izdatki
zdravst. varstvo in denarne dajatve	173.183	100,0 % 5009
zdravstveno varstvo denarne dajatve	139.951	80,8 % 4047
	33.232	19,2 % 962
Zdravstveno varstvo + rezerva + adm.		143.998
Denarne dajatve + rezerva + adm.		34.194
S k u p a j		178.192

Povprečni izdatki zdravstvenega varstva na zavarovano osebo v delavskem zavarovanju za leto 1972 po izračunu:

143.998.000	znaša torej 937 din
153.734	

Izračun poprečnih izdatkov zdravstvenega varstva na zavarovano osebo kmetov za leto 1972 na podlagi finančnega načrta:

	v 000 din
finančni načrt	—
izdatki	8.033
obvezna rezerva	423
izdatki + rezerva	8.456

Poprečni izdatki zdravstvenega varstva kmetov na zavarovano osebo za leto 1972 po izračunu:

8.456.000	znašajo 788 din
10.723	

Razlika na zavarovano osebo v izdatkih za zdravstveno varstvo:

poprečni izdatki za delavce	937 din
poprečni izdatki za kmete	788 din
razlika	149 din

Razlika v 1972 za vse zavarovane osebe kmete: $10.723 \times 149 \text{ din} = 1.597.727 \text{ din}$

1.597.727 din so manjkajoča sredstva za izenačenje pravic v zdravstvenem varstvu v letu 1972. Zagotovitev teh sredstev bo kmetijskim zavarovancem mogočila uživanje zdravstvenega varstva v obsegu in pod pogoji, kakor ga uživajo zavaranci delavskega zavarovanja.

Pokrivanje manjkajočih sredstev

V primeru združitve obeh skupnosti, pri izenačenju pravic in ob predpostavki, da se prispevki kmetom ne zvišajo, bi morala skupnost zdravstvenega zavarovanja (v bodoče enotna skupnost) predpisati nadaljnjih 0,08 % prispevka na bruto osebne dohodke delavcev. Ta dodatna stopnja sledi iz naslednjega izračuna:

— ocenjeni bruto osebni dohodek delavcev	= 1.990.000.000,— din
— manjkajoča sredstva	1.597.727,— din
— stopnja	= 0,08 %

Prednji izračun predvideva, da bodo družbene skupnosti, t. j. republike in skupščine občin še naprej prispevale svoj delež k stroškom zdravstvenega varstva kmetijskih zavarovancev in to vsaj v sedanjem obsegu. Po finančnem načrtu, sklepah in pogodbah, bodo v letu 1972 znašali prispevki:

— od občinskih skupščin	1.472.000 din
— od republike (12 % davek, ki ga plačajo lastniki zemlje, ki niso kmetje)	744.000 din

— prispevek od KD, pavšala, gozda	6.230.000 din
— prispevek od občasnih zaslužkov kmetov	10.000 din

Dohodki skupaj	8.456.000 din
Izločitev v rezervo	423.000 din
Cisti dohodek	8.033.000 din

Obveznost republike in občinskih skupščin, da prispevajo v sklad zdravstvenega zavarovanja kmetov je določena z zakonom o zdravstvenem zavarovanju in s posebnim zakonom, ki obvezuje občine, da prispevajo del sredstev za socialno ogrožene kmete.

Pričakovati je, da po združitvi obeh skupnosti ne bo prenehala obveznost družbenih skupnosti.

Kmetijski zavezanci prispevkov plačujejo v letu 1972 prispevek od katastrskega dohodka po stopnji 29 % in 300 din pavšalnega prispevka na vsako zavarovano gospodarstvo.

Zaradi ocene možnosti združitve obeh skupnosti navajamo še naslednje preglede (podatki so po stanju 30. 9. 1971, kar pa bistveno ne spremeni stanja):

Podatki o kmečkih zavarovanih osebah po višini katastrskega dohodka — stanje 30. 9. 1971

Tabela I.

Katastrski dohodek v din na gospodarstvo	skupaj zav. prisp. po KD	skupaj zav. oseb	letni katastrski dohodek v 000 din
— 200	72	98	9.812
201— 500	139	191	48.900
501— 1000	330	593	252.471
1001— 1500	338	645	437.981
1501— 2000	323	713	554.626
2001— 2500	290	727	659.910
2501— 3000	315	821	903.117
3001— 3500	304	884	1.010.050
3501— 4000	267	745	997.230
4001— 4500	231	702	967.016
4501— 5000	226	687	1.078.310
5001— 5500	218	736	1.116.436
5501— 6000	159	504	906.772
6001— 6500	152	483	943.839
6501— 7000	120	444	823.038
7001— 8000	209	770	1.577.383
8001— 9000	146	535	1.242.442
9001— 10000	98	387	944.694
10001— 11000	58	234	619.974
11001— 12000	30	115	342.980
12001— 13000	19	83	221.133
13001— 14000	10	44	135.250
14001— 15000	9	44	130.380
15001 in več	3	11	51.742

Soc. podpiranci 26,
(20 nosilcev, 6 druž. članov)

SKUPAJ	4066	11.222	15.974.486
--------	------	--------	------------

Podatki o starostni strukturi

Tabela II.

starost	št. nosilcev	št. zavar. oseb
do 15 let	—	2.669
od 16 do 29 let	32	950
od 30 do 49 let	940	2.511
od 50 do 64 let	1.301	2.388
od 65 do 69 let	620	981
od 70 do 74 let	505	883
od 75 dalje	425	840
SKUPAJ	3.823	11.222

Tabela I. prikazuje predvsem gospodarsko stanje in moč nosilcev kmetijskega zavarovanja.

V gradivu je navedeno, da znaša v letu 1972 izdatek na eno zavarovano osebo 788 din. Če naj bi kmetijski zavarovanci v celoti sami nosili vse izdatke zdravstvenega zavarovanja, bi v letu 1972 moral vsak zavezanec prispevka za pokritje izdatkov plačati 2.217 din.

(8.456.000 : 3.823 = 2.217 din) in sicer 300 din v obliki pavšala, ostanek 1.917 din pa v obliki 29 % stopnje od katastrskega dohodka. To pomeni, da so zdravstveno zavarovanje v sedanjem obsegu zmožna zagotoviti in vzdrževati le kmetijska gospodarstva, ki imajo vsaj 6.610 din katastrskega dohodka letno. Iz tabele pa je razvidno, da kar 3634 kmetijskih gospodarstev ne bi moglo pokriti izdatkov zavarovanja po tem izračunu.

Predstavniki kmetijskih zavarovancev zlasti poudarjajo, da zakon o zdravstvenem zavarovanju neupravičeno uvršča med kmete osebe (posestnike) z manj kot 3000 din katastrskega dohodka letno. Razumljivo je namreč, da te osebe in njihovi družinski člani ne morejo živeti samo iz dohodka posestva in jih tudi ni mogoče smatrati izključno za kmete. Po njihovem mnenju ni samo dolžnost kmetov, da solidarno pomagajo pri njihovem zdravstvenem zavarovanju, pač pa je to dolžnost širše družbene skupnosti.

V letu 1972 sicer občinske skupščine prispevajo del sredstev za socialno ogrožene kmete, vendar ta prispevek občin ne pokriva razlike. Po dogovoru med občinskimi skupščinami in skupnostjo zdravstvenega zavarovanja kmetov je določeno, da je socialno ogrožen tisti kmet, ki ima manj kakor 2500 din katastrskega dohodka letno.

Vse prikazane variante o dopolnilnih sredstvih, potrebnih za izenačenje pravic pa so le približno točne. Upoštevati je namreč treba zelo neugodno starostno strukturo kmetov (tabela II). Dočim je v okviru SRS le 9,6 % prebivalstva starega nad 65 let, pa znaša na Gorenjskem odstotek kmetijskega prebivalstva starega nad 65 let kar 24 %. To pa pomeni, pri izenačenju pravic določeno neznanko, saj je pričakovati, da bodo zavarovanci vse bolj uporabljali zlasti zdravilne v bolnišnicah, ko jim ne bo več treba dnevno prispevati 15 do 40 dinarjev.

Razumljivo je, da kmetje v primeru integracije ne pričakujejo zvišanje bremena, t. j. stopnje prispevka. Po njihovem mnenju naj tudi v bodoče republika in občine prispevajo dosedanje ali celo večje deleže, dočim naj bi delavska skupnost prevzela stroške za izenačenje pravic, t. j. 0,08 % od kosmatega osebnega dohodka.

Bodoča skupnost oz. skupščina bo morala odločiti tudi glede pravic kmetov, ki ne poravnajo svojih obveznosti. Sedaj namreč kmetje, ki ne plačajo prispevka, niso upravičeni do zdravstvenega zavarovanja in padejo stroški na njih same ali pa na skupščine občin.

V zvezi z izenačenjem pravic zdravstvenega varstva je važno tudi vprašanje, če je zdravstvena služba zmožna prevzeti in opraviti dodatno število storitev. To vprašanje pa na območju gorenjske skupnosti povzroča najmanj skrbi, kar je vidno že iz površnega pregleda števil. Stroški zdravstvenega varstva (brez zdravil, pojnih stroškov in ortopedskih pripomočkov) za obe skupnosti znašajo v letu 1972 cca 125 milij. dinarjev, stroški za izenačenje pravic pa so določeni v višini 1.597.000 din. To pomeni, da bo zdravstvena služba morala opraviti samo cca 1,3 % več storitev in uslug kakor jih opravi sedaj.

Kranj, 5. oktobra 1972

RESITEV NAGRADNE KRIZANKE

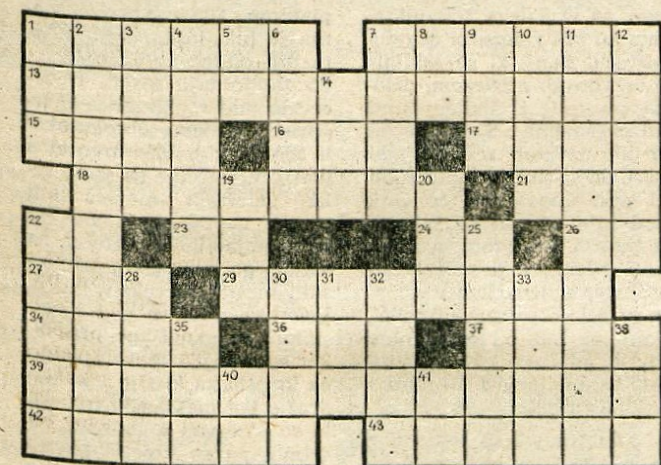
1. APSIDA, 7. PRENOS, 13. KRATKOCASNOST, 15. TARA, 16. NUK, 17. ANKA, 18. PALMITAT, 21. ORR, 22. PO, 23. AR, 24. RA, 26. BT, 27. ODG, 29. SAMOSTAN, 34. LOON, 36. REP, 37. ENID, 39. OBLIKOVALNICA, 42. MAKLEN, 43. TRATAR

NAGRADNA
KRIZANKA

IZZREBANI RESEVALCI

Prejeli smo 92 rešitev, izžrebani pa so bili: 1. nagrado (30 din) dobi Mihael Dacar, Bled, Poljska pot 6; 2. nagrado (20 din) Metka Gabrič, Kranj, C. kokrškega odreda 12; 3. nagrado (10 din) pa prejme Anton Vodnik, Tržič, Proletarska 3a. Nagrade vam bomo poslali po pošti.

VODORAVNO: 1. vitezov spremljevalec, ščitonosec, 7. prepišek, 13. privrženec protekcionizma, varovanec, kdor uživa protekcijo, 15. sekanje, 16. zahodnoevropski veletok, 17. rimski bog ljubezni, 18. zdravilo za zdravljenje ran, 21. izraelska luka (Akon, Aka), 22. avtomobilska oznaka za Milano, 23. enaka samoglasnika, 24. pijacha starih Slovancev, 26. Rado Nakrst, 27. letovišče pri Opatiji, 29. redko žensko ime, 34. sladkovodna riba, krap, 36. del obraza, organ vonja, 37. del stopala, 39. izobraženec, razumnik, duševni delavec, 42. stanje, pravni položaj, 43. plačilo, prejemek v gotovini; pobiranje gotovine; iztržek.

NAVPIČNO: 1. rimska boginja rodovitnosti, zaščitnica družine in otrok, 2. protestantovski pridigar, 3. zgornje okončine, 4. japonsko ribiško središče na otoku Hokaido, luka mesta Sapporo, 5. Delavska enotnost, 6. luka in glavno mesto republike Gane v Afriki (Accra), 7. ime baletnega mojstra Mlakarja, ki je z ženo Pio mnogo gostoval v inozemstvu, 8. grška črka, 9. glavni števnik, 10. ujemanje koncev vrstic pri pesmih, 11. grški učitelj retorike, atenski govornik, Isokrat, 12. plat, 14. tekoče čistilo, 19. rokovnik, kožuhovinast ali vatiran naročnik za gretje rok, 20. lomljenje, tudi kraj pod Storžičem, 22. ime grškega skladatelja Theodorakisa, 25. razglas, oglas, nalepljen na javnem prostoru, 28. grški kraj v južnem Epiru, ob reki Arakhtos, 30. špansko žensko ime (pevka Tadio), 31. preprosto orožje, del kroga, 32. konice, bodice, žela, 33. ime zagrebške humoristke Eržišnikove, 35. glavni števnik, 38. srbsko moško ime (dr. Obradović), 40. znak za kemično prvo lutecij, 41. kratica za United Nations, hrvaško: Ujedinjeni narodi.

Rešitev pošljite do četrta, 19. oktobra na naslov: Glas, Moše Pijadeja 1, Kranj, z oznako Nagradna križanka. Nagrade: 1.: 30 din, 2.: 20 din, 3.: 10 din.

GORENJSKI MUZEJ V KRANJU — V Mestni hiši je na ogled stalna arheološka, kulturnozgodovinska, etnografska in umetnostozgodovinska zbirka. V Galeriji v Mestni hiši je odprta razstava Gorenjska kmečka noša.

V baročni stavbi v Tavčarjevi ulici 43 je odprta stalna pokrajinska zbirka Narodnoosvobodilni boj na Gorenjskem in republiška zbirka Slovenska žena v revoluciji, galerijskih prostorih pa razstava grafik akad. slikarja Karla Zelenka, ki jo je posredovala Moderna galerija v Ljubljani ter grafični del G. B. Piranesija (1720—1778).

V Prešernovi hiši je odprt Prešernov spominski muzej, v galeriji v isti stavbi pa razstava akad. slikarja Zmaga Jeraja. Galerijske in muzejske zbirke so odprte vsak dan od 10. do 12. in od 17. do 19. ure.

loterija

Neuradno poročilo o žrebanju srečk 41. kola, ki je bilo 12. oktobra 1972.

srečke s končnicami	so zadele
00	30
30	20
350	50
39020	500
99700	1.030
194480	10.000
487240	10.000
61	40
8851	200
38761	540
95071	500
179031	150.000
479281	10.000
686171	10.000
2	10
39702	2.010
41272	510
92962	1.010
647932	10.010
73	20
0523	200
50603	500
123363	10.000
530653	10.000
24	20
234	50
414	100
634	100
654	50
34244	500
370064	10.000
535074	10.000
85	20
005	50
12065	2.000
65585	2.020
87485	520
206945	10.000
460495	10.000
56	20
6666	30
45426	1.000
448716	10.000
7	10
02617	2.010
17127	510
78537	1.010
736057	10.010
8	10
85918	510
66648	1.010
543258	10.010
760208	10.010
29	30
39	20
4579	300
61809	500
081439	10.020

V Pionirski knjižnici bo v četrtek, 19. oktobra, URA PRAVLJIC za otroke od 5. do 8. leta. Vabljeni!

Kamnogoričani — pridni nabiralci gob

Zanimanje za gobe se je v Kamni gorici zadnja leta zelo povečalo. Okoliški gozdovi, Vreče, Drnovce in Bohinčev gozd so od pomladi do pozne jeseni polni vnetih nabiralcev teh okusnih sadežev. Vendar je med njimi zelo malo pravih gobarjev, ki jim jurčki in

V minulem tednu so v Cerkljah na Gorenjskem praznovali 20-letnico kegljaškega športa v tem kraju. Ob tej priložnosti so pripravili zanimivo srečanje med nekdanjimi kegljači in kegljači sedanjih generacij. Zmagali so veterani z 2327 podrtimi keglji pred mlajšimi, ki so podrti 2310 kegljev.

Zanimivo je omeniti, da so za uvod uporabili rekvizite, ki so jih na tekmovanjih uporabljali pred 20 leti in z njimi uspešno nastopili tudi na re-

publiškem tekmovanju. Dvojbo pa je bil na avtomatskem kegljišču pri Erjavšku v Cerkljah.

-an

SOBOTA

KEGLJANJE — Kranj: kegljišče Triglava, nadaljevanje republiškega prvenstva moških parov (ob 8.30), zaključek jutri (ob 8.30)

ROKOMET — Kamnik: Kamnik : Duplje (ob 19. uri)

NOGOMET — Tržič: Tržič : Britof, Senčur: Senčur : Naklo, Kranj: Korotan : Lesce, Bohinj: Bohinj : Jesenice (vse ob 15.15)

NEDELJA

ROKOMET — Tržič: Tržič : Izola (ob 10. uri), Skofja Loka: Sešir : Prule (ob 11. uri), Selca: Alples : Simplex — ženske (ob 10. uri), Alples : Hrastrik — moški (ob 11. uri), Križe: Križe : Mokerc (ob 10. uri)

ODBOJKA — Kamnik: Kamnik : Čajevec (ob 10. uri), Kropa: Plamen : Novo mesto (ob 10. uri), Jesenice: Jesenice : Brestanica — ženske (ob 10. uri)

KOSARKA — Kranj: telovadnica osnovne šole France Prešeren, četrtfinale mladinskega republiškega prvenstva v košarki (ob 9. uri) -dh

poročili so se

V KRANJU

Virnik Franc in Trampuž Katjuša, Ropret Anton in Kepic Ana, Skrijanc Franc in Perčič Marija, Viler Aleksander in Završnik Sonja, Ficko Jože in Ambrožič Vesna

umrli so

V KRANJU

Köhler Ana Marija, roj. 1902, Košir Jože, roj. 1922, Pirc Anton, roj. 1929, Mubi Jožef, roj. 1888, Studen Peter, roj. 1897, Jernej Helena, roj. 1898, Pirc Josip, roj. 1898, Bajec Mara, roj. 1904, Pibernik Alojz, roj. 1895, Copi Jožefa, roj. 1932, Rus Hinko, roj. 1908, Slokan Matilda, roj. 1918, Lavtar Jože, roj. 1907, Vrhurc Stanislav, roj. 1910, Rešek Iztok, roj. 1960, Kos Julijana, roj. 1881, Guzelj Angela, roj. 1905, Klementič Frančiška, roj. 1909, Rakovec Ivana, roj. 1892

V TRŽICU

Belhar Rafaela, roj. 1889

TRŽNI PREGLED

Jesenice

Solata 4 din, špinaca 7 din, korenček 2,50 din, slive 5 din, jabolka 4,20 din, česen 11 din, čebula 3 do 4 din, pesa 2 din, paradižnik 5 din, ajdova moka 6 din, koruzna moka 2,25 din, jajčka 0,90 do 1 din, surovo maslo 35 din, smetana 15,50 din, klobase 4,90 din, skuta 9,10 din, sladko zelje 1,60 do 1,80 din, kisel zelje 4,20 din, cvetača 6,50 din, paprika 5 din, krompir 1,60 do 1,80 din

Kranj

Solata 5 din, špinaca 8 din, korenček 5 din, slive 4 din, jabolka 4 do 5 din, pomaranče 7 din, limone 12 din, česen 15 din, čebula 4 din, fižol 10 do 12 din, pesa 4 din, kaša 5 din, paradižnik 6 din, gobe 30 do 40 din, med 20 do 22 din, ajdova moka 8 din, koruzna moka 5 din, jajčka 1 do 1,30 din, surovo maslo 24 din, smetana 15 din, orehi 35 din, klobase 8 din, skuta 7 do 8 din, sladko zelje 2,80 do 3 din, kisel zelje 6 do 7 din, kisel repa 4 din, cvetača 8 do 9 din, paprika 6 din, krompir 1,50 do 2 din, žganje 20 din, kostanj 8 do 10 din.

Tržič

Solata 5 din, špinaca 7 din, korenček 5 din, slive 4 din, jabolka 4 do 5 din, limone 15 din, česen 18 din, čebula 5 do 6 din, fižol 11 din, pesa 5 do 6 din, kaša 9 din, grozdje 7 do 8 din, hruške 7 din, jajčka 1 do 1,30 din, smetana 17 din, orehi 6 din za liter, skuta 3,50 din, sladko zelje 3 din, kisel zelje 4,50 din, krompir 2 din.

KOKI

RAZSTAVLJA IN PRODAJA NA GORENJSKEM SEJMU OBRTI IN OPREME OD 14. DO 22. X.

Stanovanjsko pohištvo
Stavbno pohištvo
Keramične obloge
Gradbeni material

DOSTAVA NA DOM

POPUST ZA STANOVANJSKO POHIŠTVO

KREDIT
DO 10.000. - din

OB TISOČLETNICI LOŠKEGA GOSPOSTVA

Piše dr. Pavle Blaznik (16)

Podobno so bili na dnevnem redu tudi spori glede trgovanja, ki se mu podeželski podložniki nikakor niso hoteli odreči. Sicer so na pritisk meščanov izšli različni patenti, ki so prepovedovali kmetstvo trgovanje, toda njihove učinke je bil zelo dvomljiv. Podjetnejši kmetijski trgovci se pri nakupu blaga niso omejevali samo na ožje sosedstvo; po blago so hodili tudi na ozemlja zunaj gospostva. Pri tem kajžarji niso zastajali za gruntarji; uspevali so pač podjetnejši med enim in drugimi. Sicer pa tudi v mestu ni bilo drugače. Konec 17. stol. je npr. loški glavar ugotavljal, da je bilo celotno loško meščanstvo razen 3—4 izjem precej obubožano. Ker meščani niso imeli denarja, se je večina loških trgovcev ubadala z drobnokramarji, ki je še dolgo živela v cehovski mentaliteti. Ob takem življenju so bili tembolj vidni posamezniki, ki so se v velikem obsegu ukvarjali s trgovino. Ti veletrgovci so bili hkrati tudi založniki izdelkov podeželske obrti. Glede založništva je Škofja Loka sodila med naša vodilna mesta, v določeni meri je celo prednjačila. Veletrgovci so potekali iz vrst domačega, deloma tudi kmetijskega prebivalstva. Podjetnejši kmetijski sinovi so si namreč zgradili tako trdne gospodarske temelje, da so se preselili v mesto, prišli tod do svojih hiš, se sčasoma dvignili nad povprečne loške trgovce in se začeli baviti z založništvom. Kot drugod so si tudi loški založniki pridobivali plemstvo, kar jim je dvignilo družabni položaj in jih rešilo nadzorstva mestne oblasti.

Na tak način so se proti koncu 17. stol. močno uveljavljali Oblaki-Wolkenspergi. S poljanske Zetine je izvirala rodbina Demšar, ki je na veliko trgovala s platnom. S Sorškega polja je verjetno izvirala rodbina Jenko, ki je proti sredi 18. stol. pridobila plemstvo (pl. Jenkensheim) in si ustvarila trdno premoženje skoraj izključno s prodajo platna na veliko. Iz vrst loškega meščanstva je potekala rodbina Jugovic, iz katere so prav tako izšli založniki. Ob teh veletrgovcih srečamo tudi posameznike iz vrst plemstva, ki je bilo v službi zemljiškega gospoda (npr. Fürnbergl) in se je pečalo z vsakovrstnim trgovanjem. Med te veletrgovce so se začeli vrščati tudi Benečani, ki so vse bolj prevzemali posredniško vlogo med loškimi ozemljem in Italijo v dvoje roke (npr. Zanetti).

Trgovci-založniki so bogateli predvsem na račun revnega obrtnika, ki ni zmozel

stroškov, zvezanih s predelavo. Tipičen primer srečamo pri loških sitarjih. Revni sitarji se niso mogli sami oskrbovati s surovino, ki jo je bilo treba večinoma uvažati, in so bili povsem navezani na petične trgovce. Ti so jih zalagali s konjsko žimo, ki so jo sitarjem oddajali na kredit. Izdelke so podjetniki zaračunavali po zelo nizki ceni, od katere so odtegovali zneske za posojeno žimo. Delavcu je torej ostajalo le malo gotovine. Če je sitarja revščina premotila, da je oddal izdelke drugemu podjetniku, je padel v nevarnost, da svojemu podjetniku ne bo mogel poravnati dolgova na račun surovine. Tako je dobil založnik delavca povsem v svoje roke. — Podobne razmere so vladale v železniki. Tam so bili založniki deloma fužinarji sami, ki so žebjarje oskrbovali z železom, deloma pa tudi z življenjskimi potrebščinami. S predujmi so jih navezali nase v taki meri, da so nekateri postajali od njih popolnoma odvisni. Med založniki so pa bili tudi trgovci z železom in železnimi izdelki; le-ti so zalagali fužinarje z denarjem v zameno za železo oziroma izdelke. Manj so bili od založnikov odvisni platnarji, ki so surovino vsaj deloma krili sami s svojimi pridelki.

Loški trgovci so trgovali z najrazličnejšimi predmeti, s takimi, ki so jih producirali doma, pa tudi z robo, ki so jo nakupovali zunaj loškega ozemlja. Med predmeti, s katerimi so kmetijski podložniki prekupčevali, naletimo celo na puške. Močno je bila npr.

razvita trgovina z živino (z ovcami, kozami, prašiči, konji), zlasti z govedom, ki je prihajalo na loško ozemlje deloma čez Kamnik, deloma so ga pa nakupovali po Dolenjskem in ga prodajali čez Cerkljo v Italijo. V največji meri je bilo seveda razvito trgovanje s predmeti, ki so jih izdelovali na loškem ozemlju. Zelo važno mesto je zavzemalo železo, oziroma železni izdelki. Z železom so trgovali mimo loških veletrgovcev tudi fužinarji. S prodajo železnih izdelkov so se pa v veliki meri ukvarjali tudi podeželski trgovci, ki so tovorili v svet podkve, zlasti pa žeblje. Med specifične predmete loške trgovine sodijo sita. — Toda daleč najbolj je bilo razširjeno trgovanje s platnom. Glede tega trgovanja je bilo loško ozemlje izrazito vodilno na Kranjskem. Po zatrjevanju loških trgovcev je bilo v platnarskem trgovanju stalno v obtoku okoli 500.000 gld. Med trgovci s platnom srečamo ne samo velike založnike, marveč tudi mnoge nepismene kmete, ki so se pojavljali s platnom na sejmiših po jadranskih primorskih mestih in celo v Italiji. Veletrgovci so se nad kmetijskimi kramarji pritoževali, ker so mnogi kupovali platno na kmetih na kredit nekoliko dražje kot meščanski trgovci, ki so plačevali v gotovini, na sejmiših pa so kmetje platno ceneje ponujali, ker so težko čakali na denar, da so mogli poravnati dolgeve. Platno so predvsem prevažali na tržaško in reško tržišče; kolikor ga niso prodali v Trstu, so ga tovorili dalje v Videm.

MARIBOR — Danes, v soboto, 14. oktobra, zvečer se bo tu začelo II. tekmovanje pevskih zborov Slovenije, ki ga prireja Zveza kulturno-prosvetnih organizacij Slovenije in Zveza kulturno-prosvetnih organizacij Maribor. Srečanje ima naslov »Naša pesem '72«. Sodeluje 22 različnih vokalnih skupin iz vse republike, med njimi tudi štiri ekipe z Gorenjske: KUD Davorin Jenko iz Cerklje, prvo slovensko pevsko društvo Lira iz Kamnika, ženski pevski zbor z Jesenic in Akademski komorni zbor iz Kranja. Najboljše čakajo lepe nagrade in priznanja. Na koncu, jutri popoldan, ob 16.30, se bodo med zaključnim koncertom I. kvalitetne skupine še enkrat predstavili poslušalcem. (lg)

SKOFJA LOKA — Loški muzej je pred dnevi izdal posebno brošuro z naslovom »Vodič po muzeju«, ki bo vedno številnejšim obiskovalcem zbirk v prostorih starega gradu precej olajšala razumevanje in opredeljevanje razstavljenih predmetov. V uvodu avtorji najprej opišejo vse možne dostope na grad, potem pa v zgoščenih oblikah, na nekaj straneh, bralcu predstavijo zgodovino mesta in najbolj značilne krajevne spomenike. Osrednji del je kajpak posvečen razlagi starin, razporejenih po posameznih sobah. Za konec prišleka seznanijo še z ostalo aktivnostjo Muzeja (prirejanje likovnih razstav, izdajanje Loških razgledov itd.) in spregovorijo o »skanzlu« v bližnjem vrtu ter o loškem arhivu, ki med drugim hrani tudi mikrofilme 3000 fotokopij raznih dragocenih listin, dostopnih slehernemu občanu. (lg)

Naročniki žrebajo naročnike za nagradno potovanje

Objavljamo ostala imena izžrebanih
Glasovih naročnikov jesenskega
žrebanja

Pogačar Branko, Selo 34, Zl-
rovnica
Ažman Pavla, Loka 35, Tržič
Murko Francka, C. na Klanec
47, Kranj
Oblak Ivan, Zlatnarjeva 9/a,
Kranj
Ovičaj Jože, Medvode 90
Tičar Jože, Cerklje 114
Oblak Milka, Lučine 36, Gor,
vas
Kern Branko, Klanec 22, Ko-
menda
Robič Anton, Hrušica 14, Je-
senice
Tonejc Majda, Sp. Otok, Ra-
dovljica
Bogataj Kati, Sr. vas 62, Sen-
čur

Strelec Ivanka, Milje 26,
Senčur, je izžrebala nasled-
nje naročnike:

Fajfar Gabrijel, Zasip 99,
Bled
Mravlje Pavla, Šutna 18, Zab-
nica
Kvas Francka, Zalog 69,
Cerklje
Rakovec Edi, Zg. Duplje 56
Jenko Janez, Pivka 15, Naklo
Kovač Anton, C. 1. maja 80,
Jesenice
Golmajer Janez, Ljubljanska
24, Radovljica
Pirc Mira, Mencingerjeva 5,
Kranj
Mravlja Marija, Sv. Duh 87,
Škofja Loka
Dolinar Tinko, Virmaše 10,
Škofja Loka
Zabret Roža, Britof 69, Kranj

Cesen Marica, Sp. Brnik 73,
Cerklje, je izžrebala nasled-
nje naročnike:

Potovanje bo v soboto, 21. oktobra.
Zbrali se bomo pred hotelom CREINA
v Kranju. Odhod ob 6.40. Opis poti,
po kateri bomo potovali, preberite
v Glasovih nadaljevanjih od 11. ok-
tobra dalje. Vsem izžrebanec bomo
poslali še posebna obvestila.

Vesel Lojze, Britof 13,
Kranj, je izžrebal naslednje
naročnike:

Krajnik Pavle, Rupa 22, Kranj
Jerič Franc, Jama 27, Kranj
Camernik Franc, Cerklje 8
Poklukar Jakob, Poljšica 5,
Zg. Gorje
Roblek Ignac, Bašelj 30, Pred-
dvor
Krek Franciška, Zakobiljek 9,
Poljane
Nedižovec Lojze, Bukovica 2,
Selca
Marčeta Slobodan, Planina 3,
Kranj
Kumer Ivo, Vodopivčeva 19,
Kranj
Kajzar Franc, Šempeterska
50, Kranj
Tehovnik Ivan, Reteče-pilar-
na, Škofja Loka

Bonta Štefi, Cankarjeva 23,
Radovljica, je izžrebala na-
slednje naročnike:

Murgelj Cilka, Zavrh 2,
Šmartno pod Šmar. goro
Rode Pepca, Nožice 6, Ra-
domlje
Erzin Franci, Vp 4805, Beo-
grad
Šturm Fanika, Gozd Mar-
tuljk 73
Ravnik Marija, Brod 4, Boh.
Bistrica
Marjanovič Pavla, Brezje 80
Koselj Janko, Češnjica 6,
Podnart
Grajzar Jože, Šmarca 103,
Kamnik
Novak Franc, Delavska 8,
Senčur
Vrtič Janez, Visoko 112, Sen-
čur
Cajhen Valentin, Depala vas
41, Domžale

Pridi, Gorenj'c, z mrzle planine, vabi Dolenj'c te v tople doline!

Jesenski izlet izžrebanih Glasovih naročnikov

(Nadaljevanje potopisa)

Ko se bomo že bližali No-
vemu mestu, bomo na desni
zagledali pomemben sloven-
ski kraj — Dolenjske Toplice.
Četudi ne bo časa, da bi se
tu ustavljali in se morebiti
še okopali v topli vodi, bo le
prav, če spregovorimo kako
besedo o kraju, mimo kate-
rega bomo žal le hiteli.

OD TOPLIC DO NOVEGA MESTA

Zdravilna voda Dolenjskih
toplic, ki vsebuje mnogo
ogljikove kisline in drugih
mineralnih sestavin, ima stal-
no temperaturo 37 do 38 sto-
pinj Celzija. Izvir je kar mo-
gočen: dnevno priteče iz ze-
meljskega nedrja tri milijone
litrov tople vode!

V zdraviliški stavbi sta dva
bazena, poleg posameznih
manjših kopalnic. Zunaj pa
je urejen moderen bazen s
toplo vodo, ki privablja pole-
ti tisoče obiskovalcev iz No-
vega mesta in od drugod.

Dolenjske toplice so znane
že iz 13. stoletja, zdravijo pa
reumatizem, sklerozo, ženske
bolezni, srčno hibo in podob-
no.

Še 12 kilometrov ceste in
bomo v Novem mestu, do-
lenjski metropoli — kar je
Kranj Gorenjski.

Lepo, staro mesto nad tem-
nozeleno Krko ima slikovit
položaj: na skalnati vzpetini
apnenčastega polotoka kipi
mesto in se zaključuje v viso-
kem kapitulju vrh griča. Sicer
pa, le kdo ne pozna poetič-
nih panoram Novega mesta z
Jakčevih in Lamutovih po-
dob?

Starodavno mesto — arheo-
loška raziskovanja so dognala,
da je naselbina obstajala
tu že od konca bronaste do-
be pa vse do pozne antike.
To se pravi, že od prazgodov-
ine pa vse v naše obdobje.

Ena od najpomembnejših
dragocenosti, ki jih hrani
Novo mesto, je gotovo oljna
podoba sv. Miklavža v kapi-
telski cerkvi. Naslikal jo je
ob koncu 16. stoletja sloviti
beneški slikar I. R. Tintoretto.

V Novem mestu je preživ-
ljal svoja upokojska leta
naš menški rojak pisatelj
Janez Trdina (1830—1905). Tu
je pisal svoje čudovite Bajke
in povesti o Gorjancih. Poko-
pan je na ločenskem pokopa-
lišču.

Tudi ime Prešernovega pe-
siškega ideala, Primičeve Ju-
lie, je tesno povezano z No-
vim mestom. Tu je živel kot
soproga predsednika okrožne-

ga sodišča Jožefa pl. Scheu-
chenstuela v letih 1850 do
1864. Njen grob na šmihel-
skem pokopališču prešerna-
ljubivi Slovenci radi obiščejo.
Najbrž ni bila po svoji volji
tako trdosrčna do pesnikovih
milih vzihov...

Novo mesto slovi tudi po
svoji slavni gimnaziji, usta-
novljeni leta 1746. Nekoč je
ta šola slovela daleč čez so-
venske meje. Po večini so bi-
li njeni profesorji sami uče-
njaki; zato je bila novomeška
gimnazija znana po resnobi
in strogosti. In še ena šola
je v Novem mestu, ki jo po-
sebnost slovenski kmetje po-
znajo in cenijo. To je Kme-
tijska šola na Grmu. Tisoče-
rim mladim gospodarjem je
pokazala pot v umno polje-
delstvo, živinorejo, sadjar-
stvo in vinogradništvo.

Z našima avtobusoma so
bomo, seve za kake četrt ure,
ustavili na novomeškem Glav-
nem trgu. Pred rotovžem bo-
mo zagledali dvoje uronastih
poprsij, pisatelja Janeza Trdi-
ne in pesnika Dragotina Ke-
teja. Na tega rahločutnega li-
rika, Cankarjevega in župan-
čičevega literarnega sopotni-
ka, spominja tudi verz, vkle-
san v obod mestnega vodnjaka:

»Noč trudna molči, neza-
mudna beži čez mestni trg
luna sanjava. Vse v mraku
mirno, na vodnjaku samo tih
vetrc z vodoj poigrava.«

Na nasprotni strani rotov-
ža stoji spomenik prvima
obešenima talcema, pred vho-
dom v študijsko knjižnico pa
je osrednji spomenik NOB,
delo kiparja Savinška.

Pomembna kulturna usta-
nova je tudi Dolenjski muzej
s svojim modernim razstav-
nim paviljonom. Sicer pa so
Novomeščani prispevali kar
bogat delež v zakladnico slo-
venske kulture. Tu so se ro-
dili: slikar Božidar Jakac,
skladatelj Marjan Kozina,
pesnik Anton Podbevšek, je-
zikoslovec Rajko Nahtigal, pi-
satelj Ilka Vaštetova in
drugi.

Nikakor pa ne smemo za-
molčati gospodarskega razvo-
ja Novega mesta. Industrija
je v zadnjih desetletjih to po-
deželsko mesto povsem
spremenila. Tisočero delovnih
rok je zdaj zaposlenih v av-
tomobilski tovarni IMV, v to-
varni zdravil Krka, v tekstil-
ni tovarni Novoteks, v kon-
fekciji Labod, v Iskri, Novo-
lesu in drugod.

(Se bo nadaljevalo)

MED JEZERJANI

(19. zapis)

Pri Jenk (Zg. Jezersko št. 141, stara številka 3) gospodari Ivan Anko. V sklopu njegove posesti je tudi Jenkova kosarna (odločil sem se, da besedico pišem tako, kot jo izgovarjajo domačini; pa tudi znana ljudska pesem govori o ptički, ki je priletela in se vrh kosarne vsela...), dragocena zgodovinska stavba iz 16. stoletja, edinstvena v našem alpskem svetu.

NADIH STARINE

Ko stopiš s ceste, ki vodi od Stularja proti Jezer-skemu vrhu, na desno stransko pot, se ti odpre ne- navaden pogled: sredi pritlič- nih kmečkih poslopij kipi v višino ozka, a mogočna nad- stropna hiša z značilnim pod- strešnim lesenim »gankom«. Na hišnih vogalih je nakaza- na zidava s »šivanim robom«.

Jenkova kosarna sega po ti- piki svojih gradbenih elemen- tov v poznogotški čas. To nam kaže posebno kamnit portal v obliki takomenova- nega »oslovskega hrbta«. Dol- ga leta je bil portal zazidan, zdaj je izluščen iz ometa. Tudi kamniti okenski okvirji določajo čas gradnje Jenkove kosarne, o kateri smo že v prejšnjem sobotnem Glasu povedali, da je služila takrat- nim popotnikom, romarjem, trgovcem in vojakom kot ne- kak hospic, gostišče in pre- nočišče.

Tloris hiše pa je kaj pre- prost: v pritličju in v nad- stropju so po trije večji pro- stori, srednji je v obeh eta- žah največji. Spodnji lev in desni prostor služita gospo- darju Jenku še vedno kot skladišči ali kašči.

V velikem srednjem pro- storu, ki je sedaj (bržčas je bilo tako tudi včasih) kot sprejemnica, je nekaj najnuj- nejše opreme, v levem zad- njem kotu pa je odprto ognjišče. Obiskovalec hiše se sedaj lahko dobro pouči o

njeni zgodovini s pisane raz- lage, ki je nameščena pod steklom na levi stranski ste- ni. Iz te razlage zvemo, da je hišo po požaru l. 1599 (pogo- relu je ostreže in lesen »gank«) obnovil in restavri- ral Zavod za spomeniško var- stvo v Kranju. Z obnovitve- nimi deli se je pričelo l. 1964, 28. junija 1968 pa je bila hiša že odprta javnosti. Ze prvo leto si je zanimivo zgodovinsko stavbo ogledalo 927 oseb, letos pa je bilo do začetka oktobra tu že 474 obiskoval- cev.

V nadstropju »kosarne« so prav tako trije prostori, levi in desni sta očitno služila za prenočišča. Zdaj so prostori sicer bolj prazni, kajti pre- zentira se le stavba kot taka; zato je razpostavljeno le ne- kaj nujne hišne opreme (skri- nje, kmečko orodje, kolovra- ti, klopi, zibka, stenska ura in podobno), ki jo je dal iz svojega depoja Gorenjski mu- zej v Kranju.

NAPISI NA STENAH

Resnično zgodovinsko dragocenost Jenkovi ko- sarni pa dajejo zanimi- vi napisi v zgornjem desnem prostoru (t. j. v vzhodnem traktu), vrisana na beljene stene z opečnato in črno kre- do ali oljem.

Napisi so pisani v nemšči- ni, latinščini in italijanščini. Datirani so z letnicami 1573, 1575 in podobno. Vsekakor pa iz 16. stoletja, le delno iz pr- ve četrtine 17. stoletja. To kaže na živ promet čez Jezer- ski vrh v času, ko še ni bilo zgrajene ceste čez Ljubelj. Potem je promet čez Jezerski vrh močno usahnil.

Strokovnjaki kranjskega Zavoda za spomeniško var- stvo so poskrbeli pri vsakem stenskem napisu za prevod in ustrezno razlago. Zato se ti napisi preprostim ljudem ne zde več tako zagonetni. Ne bo pa prav nič narobe, če nekaj teh napisov tudi v tem zapi-

su povem. Posebno zato, ker so nekateri napisi filozofsko modri in dihaajo pravi čar star- inske patine. Seveda citiram napise v slovenskem prevo- du:

»Nihče nima tukaj (t. j. na tem svetu) miru — državljani mora prenašati svoj križ — potem (t. j. po smrti) bo mo- goče uživati umirjeno.« Pod- pisani: Nikolaj Korvinus, re- gularni kanonik.

»Sreča ali voznina.« Podpi- san: Nikolaj Mitterhans iz Konjic.

»V vsaki sili zaupam v Bo- ga.« Podpisani: B. Scheffert- nighk.

»Časovno minljiv, večno ob- stojen. O, človek, glej kaj de- laš. Bog vidi. Pomisli na ko- nec.« Podpisani: Joseph Ho- risch.

Eden najzanimivejših napi- sov, ki hkrati tudi delno raz- loži, odkod naziv »kosarnas«, je tale:

»Na dan 7. aprila je bil tu na prenočevanju kapitan Or- feo Bucellini s svojo kompa- nijo na pohodu do armade Njegovega Cesarskega Veli- čanstva.«

Podpisa sicer ni, a po ime- nu znanega vojaškega povelj- nika lahko sklepamo na čas njegovega prenočevanja v tej hiši. To je bil čas v prvi če- trtini 17. stoletja. Pisan pa je napis v italijanski kurzivni humanistični pisavi. Več dru- gih napisov je pisanih v kur- zivni gotici 16. stoletja. Tako že tudi pisave samo pokažejo na čas nastanka napisov.

Ne navaden je tudi napis blizu izhodnih vrat na zuna- nji mostovž, kjer je bilo ver- jetno stranišče — kot je še danes marsikod. Napis pa slove takole:

»To je sumljiv kraj — če nočeš verjeti — okusi, poli- ži.«

Podpisa seve ni. Znani pa so natanko taki straniščni napisi že iz leta 1412.

C. Z.

Nazivi ali — po domače — »litli«, ki si jih ljudje lepijo pred svoja uradno priznana imena, utegnejo biti dandanes sila pomembna, pogosto kar odločilna zadeva. Odločilna za tistega, čigar poklic terja mnogo letanja in debatiranja, pa tudi za čisto navadne smrtnike, saj gotovo ni občana, ki ne bi najmanj stokrat letno nekaj zahteval, prosil ali iskal. Zato mi dovoli, da vam priredim kratek kurz iz nagovornega bontona. Neustrezno uvodno tituliranje ljubih sodržavljani- vas namreč lahko drago stane.

Začel bom pri najboljši vsakdanjih primerkih, pri proda- jalcih. Ko pridete, recimo k mesarju, ga nikar ne ozmerjajte s »tovarišem klavcem«, sicer vas bo pošteno zaklal (s ceno, kajpak). Tudi enostavni »tovariš« ni najbolj ustrezen izraz, saj vladarji mesnic in delici dragocenih zrezkov upravičeno pomilujejo nekonvertibilno socialistično-potrošniško rajo. Tedaj boste rekli: »Klanjam se, gospod Tainta! Prosim, a je slučajno ostala zame kakšna kost za juhico?«

Podobno taktiko priporočam med obiskom šivilje. Bog ne daj startati s »Poslušajte, Zofka...!« Utegnila bi vas pustiti čakati celih pet mesecev. Bolje je, če ji polaskate s spoštljivo donečim vprašanjem: »A bi bili tako dobri, gospa mojstri- ca...?« — pa čeprav zna komaj kaj več kot zašiti strgane nogavice.

Znatno težji slučaj so birokrati, sedeči po brezštevilnih uradih naše zlate domovine. Tu je previdnost naravnost obvezna. Pomislite samo, kakšna nesreča si je nakopati ne- milost škrica, ki vedri in oblači v pisarni, kjer izdajajo grad- bena dovoljenja, nabijajo davke, takse ali prispevke od vrtič- kov! Raje pamet v roke! Potemtakem boste na lastni ponos začasno pozabili in pričarali na obraz blage, spokorniške poteze. Pred vrati malce počakajte, popravite kravato in potrkajte. Dokler iz notranjosti ne pribuči odrezavi »Noter!« nikakor ni umestno vsipati. Ko nazadnje zrete v srepi očesi prebivalca »kanclije«, ne pozabite izvleči kuverte s priporo- čilom (ali denarjem) oziroma skromnega darilca, ki bo brž oditajalo ledeno vzdušje. Kako, ne enega, ne drugega nimate?

Nazivi in nazivčki

O, jo! Pridite spet čez mesec dni — in upajte, da se vas zlovoljno bitje ni zapomnilo. Do tedaj pa vadite stavek: »Tovariš načelnik, eno majčkeno prošnjo bi vam zaupal — ako smem, seveda.« Nič naj vas ne muči radovednost, če je oni za mizo res načelnik; zagotovo ni. Ampak brez dvoma računa, da bo nekoč postal.

No, smo že v višjih intelektualnih sferah. Sem prštevam tudi osnovnošolske učiteljice, ki od staršev svojih učencev pričakujejo, da jim bodo polaskali z »gospa profesor«. Kak postaven, dobro ohranjen oča sme izustiti celo bolj intimno frazo »draga gospodična! Sinko bo v 90 odstotkih primerov izdelal razred.

Tehniki vseh vrst so naslednja kategorija. Pogosto gre za osebe, ki dolgo zaman poskušajo diplomirati. Vsaj vi jih počastite z naslovom inženir. Veste, nič ne stane. In morda boste očaranega sobesednika še kdaj potrebovali.

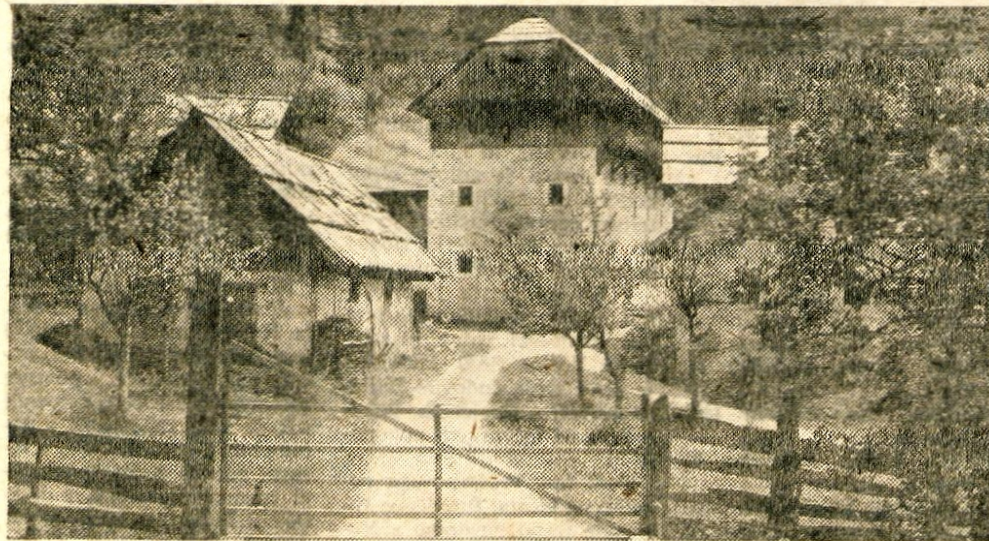
Vrh lestvice tvori resnična družbena elita: župani, zdrav- niki, znanstveniki... Okrog županov ne bi onegavil. Ker se jim skoraj vedno muči, bodo le redki med vami uspeli kram- ljati s kakšnim od njih dlje kakor pol minute. Recite mu preprosto »tovariš predsednik«; prvi mož v občini navadno ne najde časa, da bi zrasel v naduteža.

Zdravnik je poglavje zase. Odkar vrlim medicincem diplo- ma ne navrže več zvenečega dodatka »dr.«, so strašno priza- deti. Komur je življenje drago, naj torej ob obisku ambu- lante ali bolnišnice vključi v opis simptomov bolezni mnogo, mnogo »doktorjeve«. Ugoden rezultat zajamčen.

Ker so znanstveniki — kot pač večina veleumov — pogo- sto skromni, vas ne bodo pustili obirati vso neskončno na- vlako akademskih nazivov, ki jim jo je napravilo nikdar za- ključeno iskanje bolj ali manj pomembnih odkritij. Priča- kujte, da vam bo vaš novopečeni, čudaški znanec pre- prosto podal roko in povedal: »Recite mi Albert.« Pravo nasprotje pa je, domnevam, Albertova malomeščanska sopro- ga, ki jo boste naredili za zaveznico le, če ji ob prihodnjem snidenju stečete naproti in vzklíknete: »Moj poklon, spošto- vana gospa docent profesor doktor Albertova! Kakšna čast zame, da sva se spet srečala!«

Od ostalih plasti državljanov ni več kaj prida omenbe vrednih. V oblakih živčee potomke davno izumrlih plemiških rodbin, ki hočejo, da jih kličete »milostljiva«, so nepomembni individuumi, katerih uslug ne boste potrebovali. Plemičev moškega spola k sreči ni. Kdor pa bi vseeno rad govoril z nji- mi, naj stopi do prve umobolnice. Tam ponavadi mrgoli gro- fov Monte Cristo, markizov De Sadov in podobnih zanimivih subjektov. In dobro zabavo!

I. G.

Jenkova kosarna na Zg. Jezerskem. Zgodovinska stavba je služila kot hospic (gostišče in prenočišče) že v 16. stoletju. — Foto: F. Perdan

Prvič od doma

Ko sem bil še majhen, me starši niso pustili nikamor sama. Toda kmalu je prišel

Prepir

Sestra je odbrzela na živobarvni travnik, kjer se je žogala. Prekrivalo ga je na stotine rož, ki so se svetile kot dragoceni diamanti.

V notranjosti me je nekaj silno vleklo: »Pridi! Ali ne boš šel sestri ponagajat?«

Samo nekaj korakov! »Poglej, da se žoga vrti! Ne boš je ujela,« mi je beseda nagajivo ušla iz grla.

»Kar hitro pojdi domov, smrkvalec! Ali še nisi ugotovil, da rasteš kot travica v puščavi?« me je hitro zavrnila.

»No, no, kar tiho, prekla! Če boš še izzivala, bova nekajkrat korakala gor in dol,« sem se razjezil.

Sestra pa je že morala k mami povedat, kakšen nepripravljen sem.

»Tako,« je zavpila mati, ki se je že zavrtila in mi hotela primazati krepko zaušni-

tudi ta trenutek. Zdravnik me je poslal na operacijo mandeljnov. Mamica mi je

co. Odmaknem se in mamino roko sem videl že skoraj na nebesnem svodu.

»To bi bilo pa čudno,« so ušesa zamrmrala.

Cez nekaj časa pa sem že tičal v kleti. Snel sem okno, toda joj! Že mi je padlo na tla.

»Edina sreča,« sem si dejal, »da se to šmentano okno ni razletelo.«

Ker je steklo zaropotalo, že spet prihiti vsa razjarjena mati.

»Kaj je spet bilo?!« zakriči.

»Nič, nič. Samo maček je skočil na okno, pa je padlo,« sem se s hlipajočim glasom izgovarjal.

Potem je kipenje v hiši prenehalo. Spet je bilo vse lepo.

Milan Kepić, 6. a r. osn. šole Komenda — Moste

pripovedovala, kako naj se vedem, kaj naj počnem in da po operaciji ne smem jokati. Dala mi je igrače in nekaj knjig, da se boljše naučim brati. Končal sem bil šele prvi razred.

Bil je torek, ko sem šel v bolnico. Mamica mi je dala še zadnja navodila, nato pa sva se poslovila. Prišla je sestra in me odpeljala v posteljo. Popoldne sem se seznanil z dečki, ki so ležali z menoj. Zvečer smo morali zgodaj spat. Zjutraj me je sestra že navsezgodaj zbudila, da mi izmeri temperaturo. Prijatelji so mi povedali, da me je zelo dolgo klical. Kaj me ne bi! Doma sem spal do osmih, tu pa sem se moral zbuditi že ob petih. Prvič sem občutil, da je bolje doma. Popoldne sem prebral prvo knjigo. Postalo mi je dolgčas po bratcih in starših. Vendar sem se moral sprijazniti s tem, da bom ostal nekaj dni v bolnišnici. Drugi dan so me operirali. Proti večeru sem dobil od doma tri bele nageljčke in pisano kartico. Naslednji dan me je obiskala mamica. Zelo sem se je razveselil in rad bi šel kar takoj z njo domov. Povedala mi je, kako me doma ati in bratac pogrešajo. Nato pa mi je sestra povedala, da bom šel kmalu lahko domov. To sem bil vesel! Najraje bi zavriskal, pa ni šel glas iz grla zaradi bolečin.

Spet doma! Spoznal sem, da je najlepše doma. Ko me je mamica peljala domov, sem mislil, da se voziva zelo dolgo. Toda bilo je le nekaj minut. Čeprav nisem bil daleč od doma, bil sem namreč v Kranju, se mi je zdelo, da sem daleč in sem bil žalosten. Doma sem bil toliko bolj vesel in vse se mi je zdelo tako lepo.

Slavko Hudobivnik, 7. b r. osn. šole Predoslje

Ponovno v šolski klopi

Počitnice so končane, začelo se je novo šolsko leto.

Pred šolo smo se zbrali zopet isti, stari prijatelji. Pouk bomo imeli v stari šoli. Naš razred je v prvem nadstropju. Dobili smo tudi novo tovarišico. Prvi dan nas je tovarišica razporedila po klopih. Sedim v prvi klopi, za sosedo imam Mirana. Tovarišica nam je razložila, kaj bomo potrebovali med novim šolskim letom. Pogovorili smo se tudi, kako se bo treba učiti in kako bo treba ubogati. Zdaj vem, da se bo treba še bolj potruditi, če bom hotela uspešno dokončati tretji razred.

Irena Bajželj, 3. a r. osn. šole Lucijan Seljak, Kranj

Pionirski dan - naš praznik

Pretekli teden smo se zbrali na pionirski konferenci. Pripravili smo načrt dela za letošnje šolsko leto.

Na pionirski dan smo se odpeljali na Vršič. Sprva je bilo megleno, potem pa se je zjasnilo. Pot je bila poučna, ker nas je tovarišica opozarjala na vse zanimivosti. Vedno mi bo ostal v spominu čudovit pogled na Martuljkovo skupino. Jesensko sonce je ožarjalo strme, že malo zasnežene vrhove. V Kranjski gori smo zavili na

levo in se začeli vzpenjati. Sofer je komaj obračal avto-bus na ostre ovinkih. Kmalu smo bili na cilju. Začutili smo hladni gorski zrak. Na obeh straneh so nas obdajale visoke gore. Izletnikov je bilo veliko. Ogledovali in slikali so lepote našega alpskega sveta. V Tičarjevem domu smo se ogreli. Ko smo se vračali, smo se ustavili ob jezru v dolini. Tam se je začel veseli del našega izleta.

Maja Bezljaj, 4. a r. osn. šole France Prešeren, Kranj

To sem pa jaz

Moje ime in priimek sta Maja Gogala. Ime mi je všeč, priimek pa ne, ker si ga ne znam razložiti.

Merim 137 cm, tehtam pa 30 kg. Za današnjo modo sem 3 kile pretežka. Imam svetle oči in lase ter okrogel obraz. Pravijo, da imam prekratke noge. Nosim dolge lase.

Zelo sem trmasta in ne pustim rada. Ko pridem iz šole, hitro napišem domačo nalogo in se naučim, ker se bojim, da bi kaj pozabila, pa tudi zato, ker se rada brez skrbi igram.

Zelo rada telovadim, posebej na drsam. Tudi frulico rada igram. Mislim, da je prav, ker ne lažem. Mami pa rada

odgovarjam in se zato tudi spreva. Mislim, da bi ji lahko kaj več pomagala.

Menim, da sem taka kot je večina otrok moje starosti.

Maja Gogala, 4. a r. osn. šole Lucijan Seljak, Kranj

Moj prijatelj Floki

Zjutraj zarana sva se odpravila z mojim zvestim prijateljem na lov. Floki je zelo pameten pes in dober gonjač. Ko sva stopala proti gozdu, sva se odločila, da bodo danes na vrsti zajci, saj je to Flokijev najljubši lov.

Nenadoma je izza grma šnila svetlo rjava žival. Floki se je takoj pognal za njo. Mislija sem, da je zajec. Zelo sem se začudila, ko se je ves upchan in jezen vrnil k meni. Kot bi se hotel opravi-

čevati za svoj neuspeh, se je stisnil k mojim nogam in priliznjeno mahal z repkom. Končno mi je le priznal, da se je zmotil, da to ni bil zajec, ampak mlada srnica, ki pa je bila veliko hitrejša od njega.

Pogladila sem ga po gobčku in ušesih ter mu tako oprostila pomoto.

Alenka Kuhar, 5. b r. osn. šole heroja Bračiča, Tržič

Pozneje mi je bilo žal

Bilo je oblačno jesensko popoldne. Megle, ki so bile razpoteegnene po dolinah, se še niso razvlekile. Iz nizkih oblakov je rosilo. Nikomur

se ni dalo hoditi po dežju. Sama sem počasi stopala po stezi proti gozdu. Gledala sem gozd, ki je v dežju izgubil vso lepoto. Kmalu sem prišla do gozda? Ker sem šla po listje, sem se pričela ozirati po grmovju in nizkem drevju. Kar naenkrat sem pri neki smreki zagledala veliko mravljišče. Mravlje so pridno nosile smrekove iglice in hitele v majhne odprtine. Meni nič tebi nič sem začela razdirati mravljišče. Opazovala sem mravlje, kako prestrašene hitijo sem ter tja. Začele so se vzpenjati po moji palici in prišle bi do moje roke, če ne bi palice spustila in odšla. Vso pot domov sem premišljevala o mravljišču in bilo mi je žal, da sem ga razdrila. Premišljevala sem, kaj če bi meni kdo podrl streho nad glavo. Bilo pa je prepozno. Vsaka, še tako majhna žival, vsaka rada živi v svojem domu.

Cvetka Burger, osn. šola Predoslje

Ocene

Vsak učenec petke bo vesel, doma mu dali bodo, kar si bo želel, tudi štirica ni za v koš, tudi za to oceno tepen ne boš.

Malo slabša trojka je, še vedno boljša kot kaj slabšega, posebej, če učenje dobro ti ne gre.

Dvojka je že bolj nezaželen, vendar kujat zaradi tega se ni treba. Drugače je, če enka v redovalnico prileti, saj oče takrat rad palico vrti.

Justi Hafner, 6. a r. osn. šola Cvetko Golar, Škofja Loka

Poziv zgodovinskega krožka osnovne šole Videm ob Ščavnici

Glede na to, da se je sicer posrečilo vključiti v kiparsko kolonijo OD GUBCA DO LACKA v Vidmu ob Ščavnici večje število mladincev, ne pa tudi pionirjev, smo se odločili, da pionirje vključimo v čim večjem številu v tekmovanje v poznavanju zgodovine kmečkih uporov.

V Sloveniji je sedaj prvič, da zgodovinski krožek določene šole razpisuje tekmovanje o tistem obdobju naše zgodovine, ki je bilo pred narodnoosvobodilnim bojem najbolj slavno.

Zgodovinski krožek osnovne šole Videm ob Ščavnici to pobudo danes ponavlja v prepričanju, da jo bodo podprla vsa vodstva osnovnih šol, kakor tudi druge prosvetne kulturne ustanove v Sloveniji. Le tako lahko pričakujemo, da bo tekmovanje množično in tudi uspešno.

Kot je bilo že omenjeno, smo študijsko gradivo omejili na prispevek prof. dr. Boga Grafenauerja: Štirje veliki kmečki upori v knjižici Od kmečkih uporov do slovenske državnosti, Založba Obzorja Maribor in na razpravo: Štatenberg in kmečki upor prof. dr. Jožeta Koporca v časopisu za zgodovino in narodopisje, katerega založnik je ista založba.

Po dve najboljši nalogi naj šole pošljejo do konca novembra zavodu za šolstvo SR Slovenije. Končno ustno tekmovanje pa bo prek televizije pred samo veliko proslavo, ki bo 6. maja 1973.

Zgodovinski krožek osnovne šole Videm ob Ščavnici

MARTA odgovarja

Majda R. iz Cerkelj — Prosim, če mi svetujete model plašča, za katerega blago že imam in prilagam vzorec. Plašč naj bo midi dolžine. Stra sem 19 let, visoka 170 cm in tehtam 59 kg.

Marta — Plašč za vas je krojen ob telesu, zapenja se

enovrstno. Ima večji ovratnik, dva žepa in vstavljen pas. Rokavi so ozki, dolžina plašča je midi. Zada po sredini ima plašč odprto gubo.

Marija J. iz Kranja — Kupila sem tweed, iz katerega bi rada imela kostim. Jopica naj bo bolj široka in ne preveč dolga. Vseč so mi krila z gubami. Ovratnik bi prekri- la s krznom. Stara sem 38 let, visoka 167 cm in tehtam 62 kg.

Marta — Jopica kostima ima le rahlo nakazano linijo in se zapenja enovrstno. Rokavi so ozki. Na skici sta vidna le prereza žepov, katerih rob je prav tako okrašen s krznom. Krilo je rahlo zvončasto in ima na prednjem delu dve gubi.

Po štiridesetem

Za marsikatero ženo pomenijo štirideseta leta tisto mejo, ko se začne starati. Res, da se pojavijo na telesu nekatere spremembe, vendar pa se zaradi tega še prav lahko počutijo mlade. Za ta občutek pa je potrebna vsakodnevna nega in urejenost. Nič ni gršega kot videti zanemarejeno neurejeno ženo s štrlečimi že osivelimi lasmi. Se mlademu človeku težko odpuščamo neurejenost, kaj šele starejšemu. Za dobro počutje po štiridesetem letu pa je treba poleg redne nege misliti še na nekatere stvari, ki nas ohranjajo mladostne in sveže. Nikar ne hodimo sključeni v dve gube, kot da nas težijo leta. Zravnamo se, dvignimo glavo. Če je v hiši dvigalo, potem nanj kar pozabimo. Če vas ravno ne boli noga in niste invalid, potem hodite vedno le po stopnicah. Posebno še, če se ne ukvarjate prav z nobenim športom, vas bo vsaj hoja po stopnicah vsaj malo držala »v formi«.

Po štiridesetem rojstnem dnevu se ni treba oblačiti v

črno. Ne govorite, da za vas niso svetle barve in živahni vzorci. Štiridesetletnica naj bi bila oblečena v preproste obleke, vendar nikdar iz nenega materiala in po zadnji modi. V teh letih bi morali do potankosti poznati pravila elegance.

Ne pripravljajte se s štiridesetimi leti že za vlogo babice. Ne sedite doma, pač pa obiskujte prijatelje, vsaj dvakrat na teden. Klepet pomirja in razvedri. Seveda ni treba v družabnem življenju pretiravati, saj prečute noči rade puščajo gube na obrazu.

S starostjo ne ertajte raznih navad, ki so vas ohranjale zanimive in prijetne. Ogledajte si druge kraje, berite knjige, spoznavajte nove ljudi.

Ne zanemarite se telesno. Vsak dan prehodite vsaj 4 kilometre. Vsak prehojeni kilometer zniža težo za 150 gr. Če ste vsa leta smučali, nikar sedaj ne recite, da ste že prestari. Le tekmovali ni več treba z mladimi.

Zdravnik svetuje

Prehlad

Prehlad je virusno obolenje, kl pa ga moramo razločevati od gripe. Obolenje nastane, ko se virusi prehlada naselijo na sluznicah dihalnih površin: v nosu, žrelu, sapniku in bronhijskih in tam povzročajo vnetja. Bolnika ščeta in draži na kašelj, sluznica ga peče. Ker pa virusi vdoro tudi v kri, se razširijo vsem telesu, zato prehlad spremljajo še bolečine v mišicah, sklepih, hrbtu, v prsih, pojavi se glavobol, oči pordeče, temperatura se zviša, dihanje je težje.

Le malokdo je tako odporen, da nikoli ne zboli zaradi prehlada. Ker je prehlad nadleden in nas onemogoča za delo za cel teden ali še dlje, se ga skušamo ubraniti. Če se slabo hranimo in smo izčrpani, neoporni, pogostejše zbolimo za prehladom. Hladno vreme samo po sebi ni škodljivo, zbolimo pa, če nismo utrjeni glede na temperaturne spremembe in če večino časa presedimo v zaprtih in kurjenih prostorih.

Ne širimo prehladnega obolenja s kašljanjem v bližini drugih. Če se ne čutimo posebno trdne za večje vremenske spremembe, potem pazimo, da smo ob hladnem vremenu primerno oblečeni in obuti. Skrbimo za zadosten počitek in spanje, hrana pa naj bo bogata z vitamini. Seveda čezmerno uživanje vitaminov obolenja ne bo preprečilo. Če pa že zbolimo, potem prve dni prehladnega obolenja počivajmo, da bo telo lažje pregnalo bolezen. Zdravila proti prehladu ni, le aspirin in podobne tablete lahko malo olajšajo bolezen.

Kotiček za ljubitelje cvetja

Pogoji uspevanja spomladanskih čebulnic

PIŠE:
INŽ. ANKA
BERNARD

Prvo leto po sajenju zdrave in močne cvetlične čebulice v običajnih vrtnih tleh dobro uspevajo. Ščasoma pa nekatere cvetice opešajo v rasti in slabo cveto, če nimajo pravih pogojev za rast. Zato je treba poznati osnovne zahteve rastlin glede na zemljo, lego, kislost tal in podobno.

Zafrani-krokusi* (ne zamenjujmo jih s podleski, ki cveto jeseni) uspevajo najbolje na soncu. V senci pa bodo cveteli kasneje, zato pa dalj časa. Radi imajo dovolj apnena tla, spomladi pa obilo vlage. Tudi jarice ali ozimke (eranthis) ljubijo sončno lego in spomladansko moč. Dobro uspevajo in se razrastejo v lepo cvetočo preprogo tudi pod večjim listnatim drevjem, saj cveto preden se drevje olista.

Pasji zob je rastlina senčnih gozdnih obronkov, ki ljubi vlažna humozna rastišča pod drevjem in grmovjem. Ne prenese sončne pripeke. Velikocvetne ameriške sorte so občutljivejšje od domačih.

Cesarski tulipan ljubi globoka dobro gnojna tla v rahli senci. Uspeva pa tudi na polnem soncu, vendar tam prej odcvete. Zvončki zahtevajo lažja apnena tla z obilo vlage spomladi. Za hiacinte je važno, da jih sadimo v zavetno lego ob hiši ali zidu v dobro humozna tla, ki so dovolj propustna za vlago. Ugaja jim dodatno gnojenje z umetnimi gnojili, ker potrebujejo veliko hrane. Tudi narcise so hvaležne za ne pretelka tla, dobro gnojenje in obilo vlage spomladi.

Za vrtno tulipano so primerna vsaka normalna vrtna tla, ki naj bodo rahla in propustna. Večina uspeva najbolje na soncu, le nekatere botanične sorte prenesejo polsenco.

Čebulnice pogosto popustijo v cvetenju. Proti temu pomaga večinoma že izdatno gnojenje z mešanimi gnojili. Ob pravilni preskrbi s hranilnimi snovmi cveto narcise tudi 20 let na istem mestu v vrtu. Tulipanom pomaga v rasti gnojenje s tekočimi 0,8-odstotnimi mešanimi gnojili. Gnojimo, ko listi zrastejo deset do petnajst centimetrov visoko.

Večina čebulnic ima rada nevtralna tla. Apnenje običajno ni potrebno.

Zadnjič smo vam predstavili tople športne čepice, danes pa so tu klobuki. Pokrivala za jesen in zimo so tesna poveznjena na oči, krajci na klobuku pa so bolj majhni.

DRUŽINSKI POMENKI

Embalažno grafični zavod,
Škofja Loka, Puštal 21

razpisuje prosto delovno mesto

1. analitika delovnih nalogov

Pogoji: srednja ekonomska šola s 3-letno prakso. Nastop službe mogoč takoj! Zanimirani kandidati lahko dobijo dodatne informacije po telefonu št. 85-565/064 ali se osebno zglasijo v upravi.

Ponudbe naj kandidati pošljejo na gornji naslov. Razpis velja do zasedbe delovnih mest.

Industrijske odplake povzročajo milijonsko škodo

Tržiška ribiška družina je bila ustanovljena takoj po osvoboditvi. Danes šteje 120 članov in je ena večjih družin na Gorenjskem.

Površina revirja katerega upravlja družina, meri 45 tisoč hektarjev in to Tržiška Bistrica v celoti ter Mošenik s pritoki. V vodah prevladujejo potočne postrvi. Posebnost lovišč so zlatvice v zgorjem teku Mošenika. Najtežje je postrvi ujeti v njihovih vodah so tehtale preko dva kilograma. Lovišča so bogata in zato prihaja na lov v njihovo področje vsako leto veliko domačin, vedno več pa tudi tujih ribičev iz raznih držav. Družina izdaja za lov enodnevne karte za domače ribiče po 25 do 40 dinarjev, tuji gostje pa odštejejo za dnevno karto 100 dinarjev. Vsakdo pa se mora strogo držati pravila družine: z živo vabo je ribolov prepovedan.

Pred kratkim je dobila ribiška družina tudi lastno ribogojnico v Besnici, koder vzgajajo predvsem krmljeni zarod. To so do pet centimetrov velike ribe in kadar je vodno stanje na rekah nizko, jih spustijo. Krmljeni zarod vzgajajo pod strokovnim vodstvom in ga bodo vzgojili vsako leto okoli 45 tisoč komadov. Ker je Tržič industrijsko mesto, povzročajo ribiški družini veliko skrbj industrijske odplake. Koncentracija industrijskih odplak v vodi nadzoruje republiški zavod za ribištvo iz Ljubljane. Na podlagi raziskav je izdelal zavod tabelo iz katere je razvidno, kolikšna koncentracija

strupenih odplak je dopustna v vodi, da ne škoduje ribam. Seveda se industrija izdelane tabele ne drži in takrat pride do množičnega pogina ribjega zaroda. Nastalo škodo ocenjuje Zavod za ribištvo, katere morajo podjetja povrniti ribiški družini. Nekatera podjetja odštejejo tako letno tudi po več milijonov starih dinarjev.

Poljansko pokopališče kmalu še lepše urejeno

Pokopališče v Poljanah je še pred kakimi desetimi leti nudilo dokaj žalostno podobo, nato pa so ga uredili. Grobovi so bili postavljeni v vrste, v petnajst teras druga nad drugo. Kljub velikim stroškom pa še vse do pred kratkim ni bilo urejeno plačevanje prispevka za zemljišče. Zanj so se, po deset dinarjev za pet let vnaprej, Poljanci odločili šele pred nedavnim. Seveda pa ne gre brez težav! Nekaj grobov je še vedno ostalo neidentificiranih. V Poljanah so se odločili, da s tem počakajo samo

še do novega leta, nato pa bodo prostor oddali drugim interesentom. Prav tako mnogi povzročajo težave s tem, da postavljajo spomenike, ki mnogokrat sežejo celo na prostor sosednjega grobal.

In za kaj bodo Poljanci porabili denar, ki se bo zbral s plačevanjem prispevka za zemljišče? Večina bo šla za redno vzdrževanje, uničevanje plevela s škroplivom in druga dela, če pa bo sredstev kaj več, bodo namesto ruše med posameznimi terasami postavili obrobne kamne.

Še o cerkvi na Sv. Mohorju

»Zelo smo bili presenečeni ko ste pred kratkim objavili sliko zvonika, ki je še ostal od porušene cerkvice na Mohorju, ki je priljubljena izletniška točka številnih Kranjčanov in okoličanov. Pod sliko je pisalo, da ga zdaj obnavlja zavod za spomeniško varstvo, kar pa ne drži. Zato vas vaščani Topolj, Zabrekevi in Pozirna prosimo, da v Glasu objavite naslednje pojasnilo:

Konec maja je v zvonik udarila strela. Pogorelo je ostrešje. Požrtvovalnim gasilcem iz Železnikov se moramo zahvaliti, da ni bilo škode še več. Odločili smo se, da zvonik obnovimo, ker bi se drugače podrl. Sami smo zbrali nekaj denarja pa tudi veliko prostovoljnih delovnih ur smo naredili. Zavod za spomeniško varstvo nam ni nič pomagal, čeprav smo večkrat prosili, a nismo dobili niti odgovora. — Priznamo vaščani!

Za pismo, ki je pred dnevi prispelo na naše uradništvo, se vam najlepše zahvaljujem. Podatek, da pri obnavljanju stolpa sodeluje zavod za spomeniško varstvo, sem dobil v vašem kraju! Kot kaže, pa je bil podatek napačen in ga žal pred pisanjem nisem še enkrat preveril! Upam, da je zdaj napaka popravljena!

J. Govekar

Krajevna skupnost Ribno prodaja gospodarsko poslopje v Bodeščah (2 km od Bleda), primerno za preureditev v stanovanja ali razna skladišča. Vse informacije dobite na krajevni skupnosti ali v Bodeščah na številki 13 ali 29.

KS Ribno

Združenje šoferjev in avtomobanikov Kranj sklicuje sestanek na katerem bo vpis v večerno šolo, za vse šoferje »C« kategorije, ki še nimajo spričevala o strokovni izobrazbi (kvalifikacije).

Sprejeto bo tudi nekaj šoferjev, ki imajo že »B« kategorijo. Sestanek bo v nedeljo, 15. oktobra ob 9. uri dopoldan v Delavskem domu v Kranju, vhod št. 6.

Modna konfekcija
KRIM
Kranj, C. JLA 5

sprejme čistilko
za 4 ure dnevno.

Komisija za delovna razmerja
TRIO

Tržiška industrija obutve in konfekcije
Tržič, Heroja Bračiča 1a

objavlja prosta delovna mesta,
učno mesto in štipendijo:

1. trgovskega vajenca

(za trgovino z osebnimi zaščitnimi sredstvi)

2. vratarje — čuvaje

3. dve štipendiji za:

- konfekcijskega tehnika,
- čevlarskega tehnika

Pogoji:

- zaključno spričevalo osemletke, rojstni list, zdravniško spričevalo in lastnoročno napisana prošnja;
 - interesenti morajo predložiti ustrezno listino o nekaznovanju. Zaželeno je, da so kandidati odslužili vojaško obveznost. Delovno razmerje se sklene za nedoločen čas s tem, da je prve tri mesece poskusno delo;
 - kandidati za štipendijo naj pošljejo lastnoročno napisano prošnjo. Prosilci so lahko iz kateregakoli letnika.
- Vsi zainteresirani naj pošljejo svoje prošnje na zgoraj navedeni naslov do 20. oktobra. Ostali pogoji so po določbah samoupravnih aktov podjetja.

odmivi

Radovljica, 9. 10. 1972

Spoštovani!

Bral sem članek »Ste na seznamu« od 4. oktobra. Človek ne bi verjel. Upajmo, da bo sedaj občina dala temu človeku dobro stanovanje. Gotovo takih revežev ni več veliko. Če ne bo dobil drugega stanovanja, napišite v časopis, da lahko pride kar k meni. Z ženo sva sama v hiši, pa se bomo že nekako stisnili.

Adi Fink, Radovljica, Jelovška 16

Odbor za kadre in delovna razmerja v trgovskem podjetju

ROŽCA Jesenice

razglša naslednja prosta delovna mesta:

1. **poslovodje**
samopostrežne trgovine pri Čufarju na Plavžu, Jesenice, Titova 79
2. **3 blagajničark**
v samopostrežnih trgovinah
3. **2 KV prodajalk**
živilsko-mesne stroke
4. **pomožnega delavca**
za delo v skladišču samopostrežne trgovine in z znanjem kurjenja peči centralne kurjave
5. **4 kurjačev peči centralne kurjave**
za določen čas s skrajšanim delovnim časom

POGOJI:

- pod 1.: VK trgovski delavec(ka) oz. trgovski delavec(ka) s poslovodsko ali dvoletno komercialno šolo in 5 let ustrezne prakse;
- pod 2.: KV trgovski delavec(ka) oz. trgovski delavec(ka) z dokončano šolo za blagovni promet z znanjem dela na blagajni v samopostrežni trgovini;
- pod 3.: 3-letna šola za blagovni promet;
- pod 4.: zaželeno poznavanje dela v trgovskem skladišču — prednost imajo osebe, ki poznajo način kurjenja peči centralne kurjave;
- pod 5.: izpit za kurjača oz. potrebno znanje za kurjenje manjših trika peči centralne kurjave.

Prijave pošljite na naslov podjetja do 25. oktobra, kjer dobite tudi vse potrebne informacije.

**KMETIJSKO
ŽIVILSKI
KOMBINAT KRANJ**

obrat Oljarica Britof

Pogodbno iščemo stalnega prevoznika, lastnika kamiona prekucnika (kiparja) od 4 do 6 ton nosilnosti, za razne prevoze blaga v rimfuznem stanju. Prevozna tarifa po dogovoru. Prednost imajo lastniki z večjo prostornino vozila ter prebivališčem v bližini obrata. Pismene ali ustne ponudbe sprejemamo do 20. oktobra.

**Ljubljanske mlekarne
Ljubljana, Tolstojeva 63**

Objavljamo prosti delovni mesti

prodajalk ali natakaric
v Delikatesi Bled

Pogoj: KV prodajalka ali natakarica.

Nastop dela takoj. Poskusno delo po dogovoru. OD po pravilniku o delitvi OD in uspehu dela.

Prijave z dokazili o kvalifikaciji pošljite na Ljubljanske mlekarne — kadrovska služba, Ljubljana, Tolstojeva 63, v 15 dneh po objavi oglasa.

JUGOTEHNIKA

trgovsko podjetje s tehničnim materialom
na veliko in malo

LJUBLJANA, POD TRANČO 2

razglša prosta delovna mesta in takoj sprejme

dva prodajalca

V TRGOVINO JUGOTEHNIKA KRANJ

prodajalca

V TRGOVINO JUGOTEHNIKA TRŽIČ

prodajalca

V TRGOVINO JUGOTEHNIKA BLEDE

(preselili smo se v nove prostore na Grajski cesti 2) — nasproti avtobusne postaje Bled

Pogoji za sprejem:

želimo, da ste KV trgovski delavec tehnične stroke z nekaj prakse na tem delovnem mestu, imate odslužen vojaški rok, stanovanje v kraju zaposlitve in da uspešno opravite 2-mesečno poskusno delo. Želimo, da delo nastopite takoj. Nudimo vam dobre delovne pogoje v moderno urejenih trgovinah in primerne osebne dohodke po pravilniku našega podjetja.

Vašo odločitev nam sporočite ali se javite osebno na naslov: Jugotehnika Ljubljana, kadrovska služba 61000 Ljubljana, Pod trančo 2. Pričakujemo vas najkasneje do 27. oktobra.

Komisija za volitve in imenovanja
SKUPŠČINE OBČINE KRANJ

ponovno razpisuje na podlagi zakona o osnovni šoli (Uradni list SRS, št. 9/68 in 14/69) delovno mesto

ravnatelja

osnovne šole S. Jenko Kranj

Pogoji:

učitelj osnovne šole z dokončano visoko, višjo ali srednjo šolo, 5 let vzgojno izobraževalne prakse ter opravljen strokovni izpit. Nastop službe je 1. decembra. Rok za prijave je 15 dni po objavi.

Kandidati naj vložijo pismene prošnje, kolkovane z 2,00 din, življenjepis, šolsko spričevalo, potrdilo o sedanji zaposlitvi, potrdilo o nekaznovanju in da ni v preiskavi, ter potrdilo o opravljenem strokovnem izpitu na naslov: Komisija za volitve in imenovanja SO Kranj, 64000 Kranj, Trg revolucije 1.

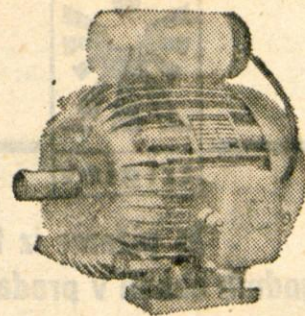
OBIŠČITE NA NOVO ODPRTO PRODAJALNO **POLEG KINA CENTER**

ELEKTROTEHNA

Ljubljana, Poslovalnica Kranj

prodaja na sejmu obrti in opreme
v Kranju od 14. do 22. oktobra

- MOTORNE ŽAGE HOMELITE — 7 % POPUST
- AGREGATE — 7 % POPUST
- HLADILNE SKRINJE IN OMARE BAUKNECHT — 5 % POPUST
- ELEKTROMOTORJE, MESALCE ZA BETON, RAZNA ORODJA, VELIKA IZBIRA LESTENCEV S SEJEMSKIM POPUSTOM

Novost v našem paviljonu:

PLETILNI STROJI IN MLINI ZA KORUZO

Izredni popusti — možnost nakupa na kredit!

Komisija za volitve in imenovanja
SKUPŠČINE OBČINE KRANJ

ponovno razpisuje po 14. členu zakona o organih za kaznovanje prekrškov (Uradni list SRS, št. 13/66) prosto, novo sistemizirano tretje delovno mesto

sodnika za prekrške

POGOJI:

1. diplomirani pravnik z opravljenim pravosodnim izpitom ali izpitom za sodnika za prekrške;
2. diplomirani pravnik brez izpitov pod tč. 1, s tem, da ima dve leti upravne oz. sodne prakse.

Rok za prijavo je 15 dni po objavi. Kandidati naj vložijo pismeno prošnjo kolkovano z 2,00 din, življenjepis, šolsko spričevalo, potrdilo o nekaznovanju in da ni v preiskavi, potrdilo o sedanjih zaposlitvi ter potrdilo o opravljenem izpitu na naslov: Komisija za volitve in imenovanja SO Kranj, 64000 Kranj, Trg revolucije 1.

**Posredujemo
prodajo**

KARAMBOLIRANIH VOZIL:

1. osebni avto zastava 850 standard
leto izdelave 1969, s 50000 prevoženimi kilometri, začetna cena je 15.000 din;
2. osebni avto zastava 750
leto izdelave 1968, s 35.500 prevoženimi kilometri, začetna cena je 6700 din;
3. osebni avto zastava 750
leto izdelave 1965, začetna cena je 3500 din.

Ogled vozil je možen vsak delovni dan od 8. do 14. ure pri Zavarovalnici Sava, PE Kranj. Pismene ponudbe z 10 % pologom od začetne cene sprejemamo do srede, 18. oktobra do 12. ure.

Zavarovalnica SAVA Ljubljana, PE Kranj

Poslovalnica Kranj,
Titov trg 1

slovenija avto

Poslovalnica Kranj,
C. JLA 10

Na V. jubilejnim sejmu obrti in opreme od 14. do 22. oktobra v Kranju prodajamo: kolesa, motorna kolesa, avtomobile, zimsko opremo in zaščitna sredstva za avtomobile. Motorna kolesa prodajamo tudi na kredit.

PRI NAKUPU AVTOMOBILA DRUŽINSKI KREDIT ● IZKORISTITE PRILOŽNOST — SE PRIPOROČAMO.

lesnina

Velika izbira stanovanjske opreme
v naši prodajalni Kranj, Titov trg 5 in
v skladišču Stražišče, Benedikova 1

Ugodni kreditni pogoji

lesnina

TRIGLAV KONFEKCIJA KRANJ

triglav

**Nudimo vam zimske spalne srajce
in pižame iz flanele in kosmatega polycrepa po
ugodnih cenah v prodajalnah v Kranju, Kamniku in Trzinu**

**Razpisna komisija pri svetu delovne skupnosti upravnih
organov
SKUPŠČINE OBČINE KRANJ**

razpisuje prosto vodilno delovno mesto

1. načelnika oddelka za splošno upravne zadeve naslednja prosta delovna mesta
2. šefa odseka za proračun in sklade v oddelku za finance
3. komunalnega inšpektorja v odd. za gospodarstvo
4. davčnega inšpektorja v davčni upravi

Pogoji za delovna mesta:

pod tč. 2. do 4.: visoka strokovna izobrazba;
pod tč. 2 in 3.: pet let delovnih izkušenj;
pod tč. 4.: štiri leta delovnih izkušenj;

objavlja naslednja prosta delovna mesta:

5. finančno materialnega knjigovodje v oddelku za narodno obrambo,
6. knjigovodje v davčni upravi
7. referenta za katastrsko knjigovodstvo v zavodu za izmero in kataster zemljišč
8. davčnega izvršitelja v davčni upravi
9. stenodaktilografa v skupščinski pisarni

Pogoji za delovna mesta:

pod tč. 5. do 9.: srednja strokovna izobrazba;
pod tč. 5.: tri leta delovnih izkušenj;
pod tč. 6. do 8.: dve leti delovnih izkušenj;
pod tč. 9.: eno leto delovnih izkušenj;

10. šoferja in mehanika
v oddelku za občo upravo in družbene službe

Pogoj: VK delavec in dve leti delovnih izkušenj;

11. vročevalca-kurirja za območje Kranja
12. vročevalca-kurirja za krajevni urad Predoslje
13. vročevalca-kurirja za krajevni urad Cerklje
Pogoj: za delovna mesta od tč. 11 do 13.: nižja strokovna izobrazba;
14. 2 komunalnih nadzornikov v oddelku za gospodarstvo
15. snazilke v oddelku za občo upravo in družbene službe.

Kandidati naj pismene vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo razpisni komisiji upravnih organov skupščine občine Kranj, najkasneje v 15 dneh od dneva objave.

mali oglasi

PRODAM

Prodajam KRAVO, ki bo v kratkem drugič teletila. Dolinar Peter, Sv. Duh 47, Skofja Loka 5267
Poceni prodajam 1400 kosov ETERNITA 40 x 40 za streho in tri BALKONSKA OKNA 120 x 100 cm. Peternelj Viljem, Bistrica 38 pri Trzinu 5262

Prodajam osem mesecev brejjo KRAVO. Novake 2, Golnik 5274

Prodajam dobro KRUSNO PEČ 140 x 140. Jezerska cesta 120, Kranj 5285

Prodajam plemenskega VOLA in KOVASKI MEH. Repnje 46, Vodice 5286

Prodajam strešno OPEKO bobrovec. Hafner Jože, Godešič 28, Skofja Loka 5287

Prodajam 80 kg težkega PRASICA in devet mesecev brejjo KRAVO. Breg ob Savi 37, Kranj 5288

Prodajam betonske VEREJE. Britof 218, Kranj

Prodajam KOPALNO KAD s PEČJO za 500 din. Cesen Cvetko, Sp. Brnik 73, Cerklje 5290

Prodajam PUNTE in BANKI. NE. Katrašnik Marjan, Sp. Besnica 76 5291

Prodajam drobni KROMPIR igor in BUTARE. Trata 10, Skofja Loka 5292

Prodajam KRAVO po teletu ali brejjo. Voglje 85, Senčur 5293

Prodajam OPEKO za dimnike in OPEKO BH 4 ter BETONSKO ZELEZO premera 8 mm. Brezar Maks, Vide Sinkovčeve 8, Kranj 5294

Prodajam polovično PEČ na drva. Markič Nenad, Planina 8, Kranj 5295

Prodajam dva BIKI stara po eno leto. Trstenik 10, Golnik 5296

Prodajam GRADBENO BAKO. Doma popoldne. Peternelj Peter, Koroška cesta 25 a, Kranj 5297

Prodajam malo rabljen ŠTEDILNIK gorenje. Jezerska cesta 105, Kranj 5298

Prodajam 80 letov (rimeljnov). Doma v nedeljo dopoldne. Sp. Brnik 2 5299

Prodajam KRAVO po teletu. Zirovnica 88 5300

Prodajam dve KOBILI in KONJA stare tri leta ali zamenjam za govedo. Poljšica 11, Zg. Gorje 5301

Prodajam skoraj nov SOD za gnojnico, CRPALKO za gnojnico in 300 kg drobnega KROMPIRJA. Svegelj Jože, Pokopališka 28, Kranj 5303

Prodajam nova GARAZNA VRATA 2,20 x 2,05 in TRANZISTOR 2KV, SV, UKV,

UHF, TV ton. Plut, Cesta na Brdo, 13, Kranj 5304

Prodajam kombiniran OTROŠKI VOZIČEK. Cena 450 din. Ogled v Kranju, Delavska 41 5342

Prodajam KRAVO. Brejč Anton, Praproše 4, Podnart 5343

Prodajam globok OTROŠKI VOZIČEK. Tušek, Adergas 29, Cerklje 5344

Poceni prodajam SPALNICO z vzmetnicami in KAVČ. Jovičič, Moša Pijadeja 11, Kranj 5345

Prodajam PUNTE, BANKI. NE in 3 m³ PESKA za malto. Britof 240 5346

Prodajam mlado KRAVO bohinjko po teletu. Golc, Višelnica 15 nad Gorjani 5347

Prodajam motorno KOSILNICO mini podana. Zor Vinko, Goričane št. 37, pošta Medvode 5315

Prodajam zastekleno TRODELNO OKNO z roletom in kombinirano PEČ za kopalnico. Hribar Franc, Kokrica, Golniška 32

Prodajam dobro KRAVO pred telitvijo. Zabnica 68 5317

Prodajam težkega 5 let starega KONJA. Kolarški breg 10, Primskovo, Kranj 5318

Prodajam KRAVO, ki bo drugič teletila. Voglje 72 5319

Prodajam več 8 tednov starih PRASICOV. Grad 43, Cerklje 5320

Prodajam smrekove DESKE, 20 mm, za opaže (napušče). Češnjek 33 5321

Prodajam 6 tednov stare PRASICKE. Lahovče 61, p. Cerklje 5322

Prodajam 6 tednov stare PRASICKE. Apno 3, Cerklje 5323

Prodajam 150 kg semenske PSENICE, razkužena, sorta bezostaja, Sp. Brnik 33 5324

Prodajam PRASICA, Cerktžkega. Stiška vas 10, lje 5325

Prodajam TRAKTOR doje, 30 KM. Glinje 5, Cerklje 5326

Prodajam 2000 kg CEMENTA. Naslov v oglasnem oddelku 5327

Prodajam 700 kg BETONSKEGA ZELEZA premera 10 mm. Lahovče 61, Cerklje 5328

Prodajam do 140 kg težkega PRASICA. Dvorje 43, Cerklje 5329

Prodajam sladki MOST, zimska JABOLKA in MOPEd na tri prestave. Glinje 3, Cerklje 5330

Prodajam PRASICA nad 100 kg težkega. Zg. Brnik 5331

Prodajam 220 kg težkega PRASICA. Sp. Brnik 55 5332

OBIŠČITE NA NOVO ODPERTO PRODAJALNO POLEG KINA CENTER

Prodajam KOBILU v petem letu starosti. Sp. Brnik 60
Prodajam BANKINE, PUNTE in DESKE. Britof 153, Kranj
Prodajam KRAVO po izbiri. Sejo 27, Zirovnica 5342
Ugodno prodajam kompletno KUHINJSKO OPREMO in odlično ohranjen črn KRZNEN PLASČ (2500 din). Naslov v oglasnem oddelku 5343
Ugodno prodajam dobro ohranjen ELEKTRIČNI ŠTE-DILNIK in pripeček na trdo gorivo, električni KUHALNIK na dve plošči, okroglo zložljivo STAJICO, KOSEK na kolesih in SEDEŽ za dojenčka. Vončina, Kranj, Partizanska 25 5348

Za razpokane roke vam svetujemo uporabo
DROGESAN LABOR KREMO

Kem. kozm. obrt P. Šinkovec, Kranj, Prešernova ul.

KUPIM

Kupim CENTRIFUGO. Vilfan, Gorenjesavska 29, Kranj 5334
Kupim rabljen MORASON za BCS 127. Ribnikar Jaka, Zg. Bela 23 5335

Divji kostanj za divjad odkupuje

Kmetijska zadruga v Križah pri Trzinu. Odkup vsak ponedeljek in petek od 7. do 14. ure po ceni 40 din za kg.

MOTORNA VOZILA

Prodajam FIAT 750, letnik 1966. Zarnik Alojz, Klanec 26, Komenda 5276
Ugodno prodajam FORD TAUNUS karavan, letnik 1962. Informacije na Bledu, Rikljeva 18, telefon 77-574 5305
Prodajam FIAT 750, letnik 1965 (motor je nov). Senčur, Velesovska 8 5306

Opozorjamo vse občane, da je od 15. oktobra dalje prepovedano odlaganje smeti v za to določeni jami v Britofu.

Krajev. skup. Britof

Prodajam SIMCO 1100, letnik 1968. Sp. Bela 1, Predvor 5307
Kupim enosedežni ali dvosedežni MOPED. Porenta, Breg ob Savi 3, Kranj 5308
Prodajam karamboliran AVTO DAF 44. Velesovo 19, Cerklje 5309
Prodajam FIAT 850. Arnež Ivan, Kokrica, Partizanska pot 8 5310

Prodajam rabljen STROJ za fiat 600. Savska Loka 10, Kranj 5311
Ugodno prodajam PRINZA 1200 L, letnik december 1969, prevoženih 41.000 km. Zupan Janez, Vir pri Domžalah, Papiška 11 5312

GARAŽO vzamem v najem v bližini avtobusne postaje. Ponudbe poslati pod »15.000« 5313

Prodajam dobro ohranjen FIAT 750. Vaše 19, Medvode 5302

Kupim TOVORNI AVTO novejši letnik (2 do 3 tone). Osterman Ivan, Britof 120, Kranj 5344

Zelo ugodno prodajam AVTO voxhall viva SL 90, letnik 1968 v zelo dobrem stanju. Ogled vsak dan od 14. ure dalje. Hanzlč Franc, Finžgarjeva 18, Lesce 5345

AMI 8, letnik 1970, s 40.000 prevoženimi kilometri prodajam. Porenta, Breg ob Savi 58, Kranj 5336

Pocenil, za 7900 din prodajam ami 6, letnik 1964. Perpar Borut, Trojarjeva 19, Kranj 5336

STANOVANJA

Ogrevano SOBO v Kranju plačam tudi za pet mesecev naprej. Ponudbe poslati pod »dve leti« 5303

Mlad par išče GARSONJE-RO ali SOBO s souporabo kopalnice. Možno predplačilo. Ponudbe poslati pod »začetek« 5279

Iščem SOBO in GARAŽO. Plačam dobro. Dam 20.000 din nagrade. Ponudbe poslati pod »nujno« 5134

Odam ogrevano, opremljeno SOBO proti posojilu 3500 din. Ostalo po dogovoru. Naslov v oglasnem oddelku 5304

Iščem SOBO s souporabo kopalnice od Škofje Loke do Medvode. Ponudbe poslati pod »tudi garaža« 5305

Na STANOVANJE v bližini Kranja sprejem dva fanta. Naslov v oglasnem oddelku 5306

V Kranju iščem SOBO. Ponudbo poslati pod »DEKLE« 5337

Za dvosobno STANOVANJE z odločbo v Kranju nudim večje posojilo. Ponudbe pod »VSELIJIVO DO MARCA« 5338

Sprejem fanta na stanovanje. Britof 204, Kranj 5346

POSESTI

V Domžalah prodajam takoj vseljivo visokopritlično enodružinsko HISO z obrtno delavnico v kleti (poseben vhod), garažo in vrtom. Zevnik Jože, Kranj, Tavčarjeva ulica 7 5307

Kupim kakršnokoli STAVBO, KOCO, stajo ali senik iz kamna ali lesa, lahko močno poškodovano kjerkoli na Gorenjskem, po možnosti z nekaj travnika. Plačam z devizami. Ponudbe poslati na naslov: J. Husak 82 Princedale Road, London W. 11 5308

Osnovna šola

A. T. LINHARTA v Radovljici

razpisuje prosto delovno mesto

snadžilke (NKD)

Objava velja do zasedbe delovnega mesta. Pismene ponudbe sprejema osnovna šola A. T. Linhart Radovljica.

Prodajam staro HISO za rušenje, grajeno iz zelenega kamna in delno iz zidne opeke, eventualno tudi PARCELO ter HLEVSKI GNOJ — dostavim na dom. Peračica 6, p. Brezje 5339

Prodajam zazidljivo PARCELO v Cerkljah. Naslov v oglasnem oddelku 5340

ZAPOSLOTITVE

UCITELJICA z dolgoletno prakso bi šla učiti na šolo v okolici Kranja ali Medvode. Pogoji: primerno stanovanje. Ponudbe poslati pod »drugi november« 5309

Za varstvo dveh otrok nudim hrano in stanovanje. Zapoltnik Edo, Naklo 191 5310

Iščem ŽENSKO za dopolnjenjsko pomoč v gospodinjstvu. Gospodinjstvo mehanizirano, otroci v vrtcu. Nagrada in po potrebi soba. Mohorič, Kranj, Skalica 10. Doma v soboto in nedeljo dopoldne 5311

Sprejem DEKLE ali mlajšo upokojenko za varstvo otrok v dopoldanskem času. Poizve se v soboto in nedeljo. Naslov v oglasnem oddelku 5312

OBVESTILA

ROLETE, lesene, plastične in žaluzije, kakor tudi naročila za PARKET sprejema zastopnik SPILER, Gradnikova 9, RADOVLJICA, telefon 064-75-610. Pišite pridem na dom. 5347

NOVI PLESNI TEČAJI v DELAVSKEM DOMU V KRAJNJU: 18. oktobra 1972 za začetnike (ob sredah in petkih), 5. novembra ob 8.30 za začetnike (samo ob nedeljah), 14. oktobra nadaljevalni plesni tečaj (samo ob sobotah) in 5. novembra ob 10.30 nedeljski nadaljevalni plesni tečaj 5211

Cenjene stranke obveščam, da sem v SKOFJI LOKI, Mestni trg 3 (pri Zofkežu) odprla novo CVETLICARNO. Darilne aranžmaje, šopke za razne priložnosti: rojstva, poroke, jubileje, poročne šopke, vence, žalne šopke — vse po naročilu in tudi drugo cvetje. Za obisk se priporočam. JELKA TRAMPUS 5313

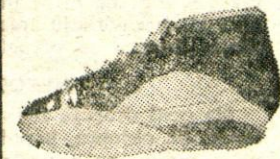
OSTALO

Prepovedujem vsem prehod skozi dvorišče in sadovnjak.

Kozjek Jernej, Rupa 17, Kranj 5348

FRIZERSKI SALON za ženske, opremljen, dam takoj v najem. Bergant Janez, frizer, 61218 KOMENDA 5347

MARKIČ KATARINA izdelava copat

vam nudi bogato izbiro moških, ženskih in otroških copat ter ortopedskih copat po ugodnih cenah na sejmju obrti in opreme v Kranju Priporoča se

MARKIČ KATARINA, BEČANOVA 1, TRZIC

PIREDITVE

MLADINSKI AKTIV MAVČICE priredi v nedeljo, 15. oktobra, ob 17. uri MLADIŠKI PLES. Igral bo ansambel TIGER. Vljudno vabljeni! 5314

KVINTET RUDIJA JEVSKE prireja v dvorani v PODLJUBELJU v soboto, 14. oktobra, ob 19. uri ZABAVO s PLESOM. Vabljeni! 5341

see p r i p o r o č a

Transturist

hotel

Transturist škofja loka

- Izkoristite kopanje v ogrevanem bazenu s 50 % popustom za 10-kratno kopanje! (Vsak dan — razen ponedeljka — od 14. do 20. ure, ob sobotah in nedeljah od 10. ure dalje)
- Savna — podvodne in suhe masaže
- Frizer
- V jeseni nudimo posebno ugodne turistične vikend in 7-dnevne pakete
- Vsak četrtek in soboto ples od 20. do 24. ure!
- Ob petkih in sobotah so na voljo specialitete madžarske kuhinje!
- Priporočamo naše klubske in sejne prostore za seminarje, tečaje in konference

nesreče

NENADOMA ČEZ CESTO

Na Ljubljanski cesti na Bledu je v torek, 10. oktobra, popoldne voznica osebnega avtomobila Mojca Arih iz Zapuž zadela Alojza Zupana, starega 69 let z Boh. Bele. Nesreča se je pripetila, ko je Zupan zunaj prehoda za pešce stekel čez cesto, ne da bi se prej preprical, če je pot prosta. Voznica kljub zaviranju trčenja ni mogla preprečiti. Ranjenega Alojza Zupana so prepeljali v jeseniško bolnišnico.

NEZGODA V KRIŽIŠČU

Na cesti drugega reda med Kranjem in Golnikom se je v torek, 10. oktobra, popoldne pri odcepu ceste v Goriče pripetila prometna nezgoda. Voznik avtobusa Alfonz Ribnikar z Golnika je pripeljal v križišče, ne da bi upošteval znak »stop«. Iz kranjske smeri je tedaj pripeljal osebni avtomobil, ki ga je vozil Anton Bradač. Voznik Bradač je hotel trčenje preprečiti, zaviral je, pri tem pa je avtomobil zaneslo s ceste, prevrnil se je na streho, kljub temu pa je drsel še naprej in priletel v avtobus. Voznik ni bil ranjen, na vozilih pa je škoda za 15.000 din.

OMAHNIL MED VOŽNJO

Na Cesti 1. maja v Kranju se je v torek, 10. oktobra, zvečer pripetila hujša prometna nesreča. Voznik pony ekspresa Iztok Černič iz Kranja je med vožnjo iz neznanega vzroka padel in se hudo ranil. Prepeljali so ga v ljubljansko bolnišnico.

TRČIL V AVTOBUS

Na cesti drugega reda na Visokem se je v sredo, 11. oktobra, pripetila huda prometna nezgoda. Voznik osebnega avtomobila Viktor Pravst iz Kranja zaradi neprimerne hitrosti pri srečanju z avtobusom, ki ga je vozil Jože Hacin, ni mogel pravočasno ustaviti. S prednjim levim delom avtomobila je trčil v avtobus, ki je tik pred tem že ustavil. Voznik Pravst je bil v nesreči hudo ranjen, sopotnik Milan Simič pa lažje. Škode je za 14.000 din.

SMRTNA NESREČA

V sredo, 11. oktobra, med 21. in 22. uro se je na cesti drugega reda med Kranjem in Jezerskim pripetila huda prometna nesreča. Voznik kolesa s pomožnim motorjem Peter Crv s Sp. Jezerskega je med vožnjo zapeljal na levo stran ceste proti kanjonu Kokre, kjer je padel. Pri tem se je tako močno poškodoval, da je na kraju nesreče umrl. L.M.

Smrtna nesreča v Begunjah

Kranj, 13. oktobra — Na prostoru ob tovarni športnega orodja Elan v Begunjah, se je ob 8.50 zgodila huda nesreča, ki je terjala življenje 33-letnega Janeza Gašperlina iz Zgoše 2. Voznik tovornega avtomobila KR 264-52 Ivan Breznikar

ga je pri vzratni vožnji proti desnemu traktu tovarniških hal D in C zadela v hrbet in podrl ter mu z levim zadnjim kolesom zapeljal čez glavo. Gašperlin je bil takoj mrtev.

J.G.

V 80. letu starosti je tiho zaspala in odšla od nas dobra in skrbna mama in stara mama

Ana Wahl
roj. Grašič

Pogreb bo v nedeljo, 15. oktobra 1972 ob 15. uri izpred mrliške vežice na kranjskem pokopališču.

Zalujoči: hčerki Ana Oražem, Majda Valher in sin ing. Ludvik z družinami

Zahvala

Ob nenadomestljivi prerani izgubi naše ljubeče in drage žene, mame, stare mame, sestre in botrce

Ane Skuber

roj. SREBOTNJAK
z Bleda oz. Jezerskega

se iskreno zahvaljujemo najprej sosedom z Bleda, Zagoriška 6 za pomoč ob težkem trenutku in vsem, ki so nam izrekli številna sožalja, darovali cvetje, vence in drugo. Zahvala tudi g. župniku z Bleda za tolažilne obiske v bolnici in na domu. Posebno zahvalo smo dolžni Olgi Skuber ter sestri Ivi in svaku Francu Jekelnu za nadvse skrbno lepo pripravljeno zadnje ležišče na Jezerskem na zadnji večer oziroma noč. Hvala vsem, ki so od blizu in z Bleda, Stajerske, Koroške prišli počastiti njeno pot k zadnjemu počitku na pokopališče na Jezerskem.

Zalujoči: mož Ferdo, sin Franc, vnukinja Darja, sestra Greta, brata Lojze in Viktor ter drugi sorodniki Jezersko, Bled, Prebold, Jesenice, Radovljica, Maribor, Celje, Strazišče pri Kranju, St. Štefan pri Velikovu

Zahvala

Ob boleči izgubi našega moža, očeta, starega očeta

Jožeta Lavtarja

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom, znancem in vsem, ki so mu poklonili cvetje in ga spemili na njegovi zadnji poti ter vsem, ki so nam osebno ali pisмено izrazili sožalje. Iskrena hvala dr. Bajžlju, zdravstvenemu osebju internega oddelka bolnice Jesenice, duhovščini iz Strazišča ter pevskega zboru upokojencev.

Zalujoči: žena Ivanka, sin Janez, hčerki Jožica in Malči z družinami in drugo sorodstvo

Zahvala

Ob boleči izgubi naše skrbne mame in babice

Frančiške Zorman

Mlinarjeve mame iz Lahovč

se iskreno zahvaljujemo nadvse dobrim sosedom za vso pomoč, vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so nam izrekli sožalja, darovali vence in cvetje ter jo spemili na njeni zadnji poti. Hvala častiti duhovščini iz Lahovč in Cerkeji, vaščanom in vsem, ki so se prišli posloviti od naše mame. Vsem še enkrat hvala.

Zalujoči: hčerka Francka z možem, sinova Stanko in Janko z družinami in drugo sorodstvo

Tiho, kot odpada jesensko listje, brez slovesa, kot odletijo lastovke, nas je za vedno zapustil naš skrbni mož, oče, stari oče, tast in stric

Jože Mubi

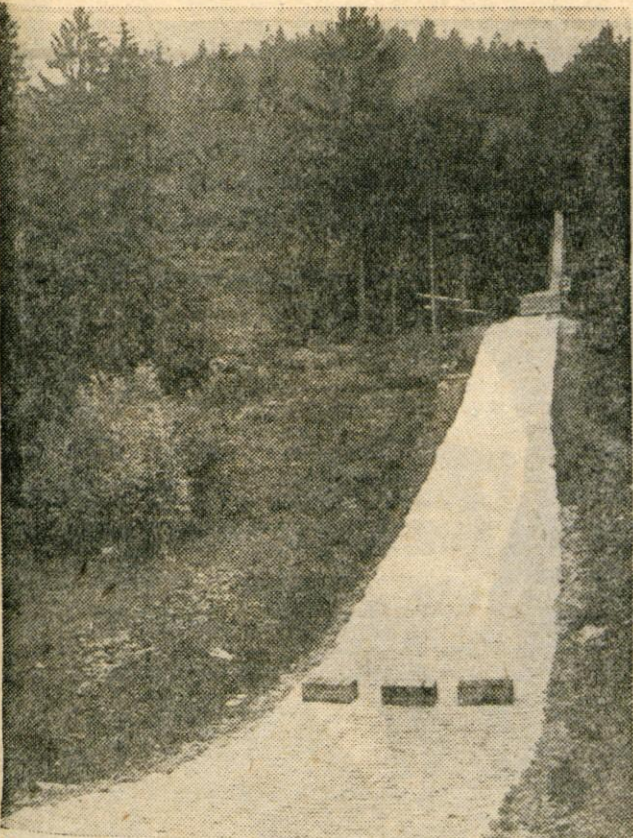
p. d. Čimžarjev ata iz Šenčurja

Vsem, ki ste v težkih trenutkih ločitve sočustvovali z nami, nam izrazili sožalje ali nam kako drugače pomagali iskrena

z a h v a l a

Zahvaljujemo se tudi vsem, ki ste mu poklonili toliko cvetja, ga počastili na mrtvaškem odru in ga tako številno spemili na večno pot. Posebno smo se dolžni zahvaliti vsem sosedom, zlasti Bobnarjevem, dr. Stenšakovi, č. g. župniku za poslovljne besede, pevcem, kolektivom, sind. podružnicam oz. sodelavcem Klavnice, IBI-ja, Planike, IKOS-a in Save iz Kranja. Vsem skupaj in vsakemu posebej še enkrat iskrena hvala.

Zalujoči Mubijevi

Nova 50-metrška plastična skakalnica na Gorenji Savi je nared. Svoj krst bo prestala prihodnjo soboto, ko se bo na mednarodni tekmi pomerilo nad 60 najboljših skakalcev iz šestih evropskih držav. Pokroviteljstvo nad to prireditvijo je prevzel predsednik skupščine občine Kranj Slavko Založkar. (dh) — Foto: F. Perdan

Gorenjska košarkarska liga

Kropa krepko v vodstvu

Ekipa Kroke je v 5. kolu jesenskega dela prvenstva v gorenjski košarkarski ligi dosegla četrto zaporedno zmago. Igralci Kroke sedaj na lestvici vodijo s 6 točkami prednosti in so torej praktično že osvojili naslov gorenjskega prvaka.

Rezultati: Kropa : Jesenice 62:26, Sava : Gorenja vas 79:82, Trhle veje : Beksel 50:53, Jesenice : Radovljica 42:67 (zaostala tekma).

LESTVICA:

Kropa	12	10	2	693:543	20
Gotik	11	7	4	617:559	14
Sava	12	7	5	700:698	14
Beksel	12	6	6	623:611	12
Trhle veje	12	6	6	638:654	12
Jesenice	12	5	7	664:705	10
Gorenja vas	12	4	8	608:615	8
Radovljica	11	2	9	548:686	4

V prihodnjem kolu bodo igrali: Trhle veje : Kropa, Beksel : Sava, Gorenja vas : Radovljica, Gotik : Jesenice.

Ljubljanska conska rokometna liga

Duplje : Šešir 15 : 14

V 7. kolu ljubljanske conske rokometne lige so pripravili presenečenje igralci Duplje, ki so premagali trenutno drugouvrščeno ekipo Šeširja. Ekipa Kamnika še naprej zmaguje in je v soboto izbojevala pomembno zmago nad kranjsko Savo na igrišču v Stražišču.

Rezultati: Prule : Križe 21:25, Mokerc : Alples 19:16, Sava : Kamnik 14:21, Duplje : Šešir 15:14, Zagorje : Olimpija 26:19, Hrastnik : Novo mesto 14:13.

LESTVICA:

Kamnik	7	7	0	0	156:116	14
Šešir	7	5	0	2	106: 84	10
Olimpija	7	5	0	2	135:115	10
Mokerc	7	4	1	2	125:118	9
Duplje	7	4	0	3	134:118	8
Novo mesto	7	4	0	3	123:123	8
Sava	7	3	1	3	99:100	7
Hrastnik	7	3	0	4	77:112	6
Zagorje	7	2	0	5	123:131	4
Alples	7	2	0	5	100:116	4
Križe	7	1	0	6	124:138	2
Prule	7	1	0	6	114:146	2

V ženski conski ligi je Sava B izgubila doma s Kamnikom 13:21.

J. Kuhar

Smučarski skoki

Predsednik skupščine občine Kranj pokrovitelj kranjske tekme

Priprave za otvoritveno tekmo na novi 50-metrski plastični skakalnici na Gorenji Savi gredo v zaključno fazo. Organizator SK Triglav hiti še z zadnjimi deli na novem objektu, hkrati pa marljivo pripravlja organizacijo velikega mednarodnega tekmovanja posebna ekipa smučarskih delavcev. Pokroviteljstvo nad kranjsko prireditvijo je prevzel

predsednik skupščine občine Kranj Slavko Založkar.

Ker je za to tekmovanje v Kranju in na Gorenjskem veliko zanimanje, je organizator dal v predprodažo vstopnice po delovnih organizacijah in šolah. Prav tako pa je mogoče nabaviti s popustom vstopnice vsak dan v turistični poslovalnici Creine. J. J.

Košarka

Sava : Kladiivar 69 : 88

V tekmovanju druge slovenske košarkarske lige je za presenečenje poskrbela ekipa žirovskega Kladiivarja, ki je v Kranju premagala ekipo Save z 88:69 (35:26). Zmaga je bila zaslužena, domačini pa so goste podcenjevali. V ekipi kranjske Save je dal največ košev Torkar 27, pri Kladiivarju Krvina 35. J. A.

Kegljanje

Občinsko prvenstvo Jesenic

Občinski sindikalni svet Jesenice je organiziral prvenstvo jeseniške občine v kegljanju. Med moškimi ekipami je zmagala Železarna pred ekipo upokojencev in Gradišom. Najboljši posameznik je bil Jože Šlibar. Med ženskami ekipami je bila prva prav tako železarna pred Stanojanskim podjetjem in osnovno šolo iz Koroške Bele. Najboljša posameznica pa je bila Marija Dobravc. bef

Vaterpolisti

Triglava morda v I. ligi

Zaradi nazadovanja jugoslovanskega vaterpola je vaterpolska zveza Jugoslavije poslala vsem članom I. in II. zvezne lige pismo, da bi v prihodnjem letu I. zvezno ligo povečali na 12 članov.

V kvalifikacijah za I. zvezno ligo bi igral zadnje uvrščeni klub I. lige (POSK), Triglav, KPK in Solaris. V prvo ligo bi se uvrstila prva dva s tega turnirja.

O dokončnem predlogu bo sklepal izvršni odbor vaterpolske zveze Jugoslavije 28. in 29. oktobra v Beogradu. -dh

Z eno nogo v polfinalu

Košarkarski klub Triglav bo jutri organizator letošnje republiškega četrtfinalnega prvenstva A skupine mladincev v košarki. Nastopile bodo ekipe Slovan, Stadion (oba Ljubljana) in domači Triglav. Start tekmovanja bo v nedeljo ob 9. uri v telovadnici osnovne šole Franceca Prešerna v Kranju. Mladi košarkarji prireditelja imajo že skoraj zagotovljen vstop na polfinalni turnir. Iz te skupine se namreč v polfinalu plasirata dve moštvi. -dh

Gorenjska rokometna liga

Knock out v Križah

Za nami je že prva polovica letošnjega tekmovanja v obeh gorenjskih rokometnih ligah. V prvi ligi so še vedno na prvem mestu bivši igralci Kranja. Po šestih kolih še niso okusili poraza. Nedvomno jih s prikazano igro lahko že uvrščamo, da bodo osvojili jesenski naslov, pa tudi v nadaljevanju od njih lahko pričakujemo dobro igro, kar je zagotovilo tudi za končni uspeh. V drugi ligi pa sta v najugodnejšem položaju Storžič in kranjski Veterani. Slednji so po dveletnem premoru spet prestopili »prag« rokometnih igrišč. S premišljeno igro in brez presenečenj jih bomo v novi sezoni videli v najelitnejši gorenjski rokometni ligi.

Po šestem kolu so tako na vrhu Kranjčani. Toda v zadnjem kolu, ko so gostovali v Križah, so v igri proti drugi ekipi sicer zmagali, senco na njihovo osvojitve obeh točk pa meče incident tik pred zaključkom tekme. Njihov igralec Andrej Hvasti — le-ta je tudi republiški rokometni sodnik — je po prekršku s pravim knock outom onemogočil nasprotnikovega igralca. Sodnik Pičulin je bil energičen, izključil ga je do konca tekme. Disciplinska in tekmovalna komisija pa naj za to nešportno obnašanje Hvastija po možnosti najstrožje kaznujeta. Sicer so v tem kolu pripravila Kranjska gora in Jesenice prijetno presenečenje, saj sta v gosteh proti favoriziranim ekipama osvojila kar 3 točke.

Rezultati: Tržič B : Žabnica 27:12 (14:5), Krvavec : Jesenice 21:24 (12:12), Radovljica : Sava B 17:11 (8:4), Križe B : Kranj 8:11 (3:3), Preddvor : Kranjska gora 15:15 (6:6).

LESTVICA:

Kranj	6	6	0	0	137: 69	12
Radovljica	6	5	0	1	116: 80	10
Preddvor	6	3	1	2	102: 81	7
Kr. gora	6	3	1	2	116:100	7
Jesenice	6	3	0	3	115:113	6
Tržič B	6	3	0	3	103:103	6
Križe B	6	3	0	3	81: 94	6
Krvavec	6	3	0	3	92:106	6
Sava B	6	0	0	6	84:128	0
Žabnica	6	0	0	6	55:138	0

V drugi gorenjski ligi je bil Alples B uspešen v igri s Preddvorom B, Žabnica B in Besnica pa nista bili dorasli našprotnik Šeširju B in Veteranom.

Rezultati: Preddvor B : Alples B 13:15 (7:7), Šešir B : Žabnica B 34:20 (16:7), Storžič : Duplje B 23:20 (13:14), Veterani : Besnica 37:22 (18:7).

LESTVICA:

Veterani	5	5	0	0	202: 82	10
Storžič	5	5	0	0	119: 67	10
Preddvor B	6	4	0	2	108:104	8
Alples B (—1)	5	4	0	1	78: 53	7
Šešir B	6	2	0	4	98: 93	4
Radovljica B	5	2	0	3	92: 92	4
Besnica	5	1	0	4	102:127	2
Duplje B (—1)	5	1	0	4	55: 72	1
Žabnica B	6	0	0	6	77:241	0

D. Humer

Javna razprava o osnutku republiškega zakona o gozdovih je vzbudila med kmeti-lastniki gozdov veliko zanimanje. Vrsto njihovih pripomb so sestavljali osnutka zakona upoštevali, precej pa so jih prezrli, zato izražajo kmetje bojazen, da nekatere njihove bistvene zahteve zakon ne bo upošteval. Te zahteve zadevajo predvsem cene in promet z lesom, pravice pri upravljanju z gozdovi ter zbiranje in plačevanje biološke amortizacije. Iz razgovorov s kmeti tudi sklepamo, da vsi lastniki gozdov ne poznajo osnutka novega zakona in da javna razprava (posebno letošnja) le ni bila tako široka, kot bi bilo potrebno. Take pomisleke imajo tudi kmetje, ki jih predstavljam v današnji rubriki.

● Jože MALI, Letence: »O osnutku novega zakona o gozdovih smo razpravljali na svetu kmetov-lastnikov gozdov pri Gozdnem gospodarstvu Kranj, katerega član sem. Člani sveta smo predlagali, da bi k javni razpravi pritegnili vse kmete, vendar so na republiko menda rekli, da za tako razpravo ni dovolj časa. Sodim, da zakon, o katerega osnutku razpravljamo, ne bo prinesel veliko novega in bodo marsikateri zahteve kmetov in gozdnih gospodarstev prezrte. Zakon bo moral rešiti vprašanje odkupnih cen lesa. Kmetom dejansko ne da toliko služka, kolikor je z lesom stroškov. Enake težave ima tudi Gozdno gospodarstvo, ki z zaslužkom

od prometa z lesom ne more plačati delavcev tako, kot je treba in zato le-teh manjka.«

● Marija KNIFIC, Podlublje: »Letno posekamo od 20 do 40 kubikov lesa. Mož je član sveta kmetov pri GG in mi je pripovedoval, da se pripravljajo nov gozdni zakon, ki bo strožji predvsem pri zaščiti gozdov. Kaže, da stele ne bomo smeli več grabiti in to nas bo prizadelo. Mogoče bi bile odkupne cene lesa višje, če ne bi morali prodajati lesa samo GG. S konkurenco bi se ustvarjala tudi višja cena. Sedanja res ni kaj prida, saj dobimo za kubik lesa le okrog 30 tisočakov. Morali bi le pogledati, da nam daje gozd največ dohodka, ker ostale kulture tako visoko ne uspevajo.«

● Jaka DOLŽAN, Podlublje: »Sem invalid. Preživljam moram 8-člansko družino in glavni dohodek mi daje gozd. Imam sicer precej velik letni etat, vendar ga ne posekam, ker bi bil na ta način gozd čez par let gol. Osnutka novega zakona ne poznam, vendar morajo odgovorni pri nas čim prej rešiti vprašanje cen lesa. Te so kmetje od predlanske zime dalje enake. Tudi za to sem, da kupuje les od kmetov še naprej GG. Vsak drug bi nas bolj izkoriščal.«

J. Košnjek

Razveseljeve vesti iz Afrike

Prva samostojna kranjska alpinistična odprava, ki je odšla 29. septembra v Afriko, je dosegla v pogorju Kilimandžara in Mawenzija prve uspehe. Iz glavnega mesta Kenije Nairobi so sporočili, da so Kranjčani v četrtek, 12. oktobra, osvojili vzhodno, najbolj zahtevno in neprimkladno steno Mawenzija in tako kot prva jugoslovanska odprava zasadili našo zastavo na 5400 metrov visoki vrh, ki so ga doslej zamen naskakovalne številne svetovnoznane naveze. Težak vzpon je trajal dva dni. Noč pred končnim vzponom so Kranjčani prebili na vrh. Kranjski odpravi za ta uspeh čestitamo in ji želimo srečen povratek. V domovino se nameravajo vrniti v ponedeljek, 16. ali v torek, 17. oktobra.

-jk

Danes bodo odprli sejem

Predsednik kranjskega strokovnega odbora za obrt pri republiški gospodarski zbornici Janez Cengle bo danes ob 10. uri v Savskem logu v Kranju odprl V. sejem obrti in opreme, na katerem bodo tokrat prvič sodelovali tudi razstavljalci iz Italije, Švedske, Avstrije, ZRN in Indije.

Na sejmu bo precejšnja izbira potrošniškega blaga in različnih obrtnih izdelkov. Posebnost sejma pa bo prav gotovo lovška oprema in orožje.

TUDI TO SE ZGODI

V sredo dopoldne, ko je sekretar Zveze jugoslovanskih sindikatov Marjan Rožič predaval kranjskim sindikalnim delavcem o stališčih sindikata do stabilizacijskih ukrepov, je zatrdil, da bo sindikat še naprej odločno nastopal proti podražitvam olja, sladkorja in moke. Pol ure kasneje pa smo po ljubljanskem radiu slišali, da naslednji dan začnejo veljati nove (višje) cene za ta živila.

73-letni Pavel Kernjak iz Trebinje na Koroškem že dolgo ni več neznana osebnost: ne pri nas in ne v tujini, kjer so — večinoma po njegovi zaslugi — odkrili in vzljubili slovenske narodne pesmi. Prijazni, še zmeraj čili in vzravnani možakar je namreč odlični komponist, čigar skladbi »Mojce« in »Katrc« sta le dva najboljši značilna bisera iz obsežne Koroške zakladnice.

Prve viže je spravljal skupaj že zelo zgodaj, pri dvanajstih. Takrat so ga izbrali za organista v cerkvi v bližnjem St. Ilju. Pozneje je bil vseskozi vodja najrazličnejših pevskih skupin. Dasi nima nobene poklicne glasbene izobrazbe, je med notami in ob klavirju spretni kot marsikateri šolani muzik.

Danes prihajajo h Kernjaku v goste mnogi slavni evropski kompozitorji. Prosijo ga za partiture, za magnetofonske posnetke, za Helidonovo ploščo Slovenskega okteta... In Pavel jim, če le more, ustreže. Vmes pa, kadar je razpoložen, sklada nove in nove melodije.

»Idej mi zlepa ne bo zmanjkalo,« pristavlja.

I. G.

Orientacijski pohod v Škofji Loki

Po vzoru švicarskih telesnovzgojnih organizacij ga bo priredil TVD Partizan Slovenije

Okolica Škofje Loke bo jutri, v nedeljo, 15. oktobra, prizorišče množičnega orientacijskega pohoda v naravo. Hvalevredna prireditelja je namenjena najširšemu krogu občanov, saj sodi med najkoristnejše oblike »trima« dejavnosti, hkrati pa doseženi rezultati veljajo v točkovanju za prvenstvo SRS v orientaciji.

Pohod organizira TVD Partizan Slovenije. Očitno se je z gledoval po švicarjih, ki imajo vsako pomlad in jesen na stotine podobnih športno-rekreativnih manifestacij. Sodeluje lahko kdor-

koli, ne glede na leta ali spol. Froga meri okrog 6 kilometrov in teče čez valovito gozdno pokrajino v bližini starega mesta. Vmes bodo udeleženci, razporejeni v ekipe po tri osebe, morali s pomočjo zemljevida sami pot iskati predvideno pot in ob njej razporejene kontrolne postaje — ter seveda opraviti vnaprej določene naloge (iskanje skritih predmetov, metanje obročkov in pikado puščic v tarčo itd.). Pohod ni časovno omejen, zato ustreza tudi starejšim ljudem in družinam z otroki.

I. G.